

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

Szkoła Podstawowa w Ożarowie
Ożarów

Lubelski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Lublinie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 06-05-2013 - 22-05-2013 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Ewa Podkańska, Halina Dudzińska – Zuchniarz.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	11
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	8
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	3
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	9
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	10
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo	12
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	12
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	18
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	12
Obserwacja zajęć		Klasy trzecie i czwarte (szkoły podstawowe)	6
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Ożarowie
Patron	im. Anny i Andrzeja Nowaków
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Ożarów
Ulica	
Numer	160
Kod pocztowy	24-150
Urząd pocztowy	Nałęczow
Telefon	815017819
Fax	
Www	www.ozarowszkola.republika.pl
Regon	00118021100000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	64
Oddziały	7
Nauczyciele pełnozatrudnieni	8
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	5
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	3
Średnia liczba uczących się w oddziale	9.14
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	8
Województwo	LUBELSKIE
Powiat	lubelski
Gmina	Jastków
Typ gminy	gmina wiejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

Szkoła Podstawowa im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie jest placówką publiczną, której organem prowadzącym jest Gmina Jastków.

W roku szkolnym 2012/13 do oddziałów I- VI uczęszcza 63 uczniów i 20 dzieci do oddziału przedszkolnego.

Budynek szkoły jest po gruntownym remoncie i termomodernizacji. Szkoła dysponuje pracownią komputerową, biblioteką, małą salą gimnastyczną, gabinetem pedagogiczno-logopedycznym, stołówką oraz przestronnymi salami dydaktycznymi wyposażonymi w nowe meble. Do dyspozycji uczniów są dwa boiska, ogród szkolny i plac zabaw. Uczniowie objęci są opieką świetlicową. Szkoła jest bardzo dobrze wyposażona w pomoce dydaktyczne, które umożliwiają realizację podstawy programowej, przyjętych programów nauczania oraz sprzyjają wspieraniu indywidualnych potrzeb uczniów. Na bieżąco podejmowane są działania wzbogacające bazę dydaktyczną.

Uczniowie korzystają z bogatej gamy zajęć pozalekcyjnych – kół zainteresowań (w obecnym roku 16 różnych form zajęć) oraz zajęć dla uczniów z różnorakimi trudnościami w nauce (13 form). Uczestniczą w licznych konkursach o zasięgu szkolnym, gminnym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Od wielu lat szkoła może poszczycić się laureatami konkursów recytatorskich na etapie wojewódzkim, prężnie działa też teatrzyk „Iskierki”. W szkole realizowane są liczne projekty i programy zarówno unijne, jak i zaproponowane przez inne instytucje oraz organizowane przez szkołę. (np.: „Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy”, „Radosna Szkoła”, „Aktywnie po zdrowie”, „Szkoła bez przemocy”, „Nasz Patron”).

Uczniowie na wysokim poziomie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej o czym świadczą wyniki sprawdzianów zewnętrznych (staniny 7,8), wyniki klasyfikacji oraz sukcesy w konkursach i zawodach.

Nauczyciele wykorzystują na lekcjach środki dydaktyczne w tym programy multimedialne, stosują różnorodne metody pracy z uczniami, różnicując proces nauczania i dostosowując go do indywidualnych potrzeb uczniów. Nauczyciele podejmują działania mające na celu upowszechnianie i wzmacnianie właściwych zachowań, zapobieganie konfliktom i zagrożeniom. Współpracują w tym zakresie z zewnętrznymi instytucjami, np. z poradnią psychologiczną – pedagogiczną, Policją.

Szkoła jest placówką przyjazną dzieciom. Z badań wynika, że uczniowie lubią szkołę i swoich nauczycieli, są aktywni, wdrażają swoje pomysły wzbogacające szkolne życie. Żaden uczeń nie jest tu anonimowy. Sprzyja to procesowi wychowania oraz zapewnieniu bezpieczeństwa. Rodzice znają i akceptują kierunki pracy szkoły, sami podejmują liczne inicjatywy na rzecz szkoły, aktywnie włączają się w wiele działań.

Nauczyciele współpracują ze sobą w organizacji procesów edukacyjno-wychowawczych, tworzą atmosferę sprzyjającą nauczaniu i uczeniu się.

Szkoła jest placówką położoną z dala od większych ośrodków, dlatego zaspakaja nie tylko potrzeby edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, ale również pełni funkcję lokalnego centrum kultury, podejmuje wiele inicjatyw wspólnie ze środowiskiem lokalnym i na jego rzecz, jak chociażby nadanie imienia szkole, organizowanie imprez środowiskowych, akcji charytatywnych. Placówka pełni też bardzo ważną rolę w kultywowaniu oraz przekazywaniu tradycji i historii regionu.

Rodzice, partnerzy, mieszkańcy wysoko oceniają działania szkoły, dbałość nauczycieli o wysoki poziom nauczania i wychowania oraz doceniają wkład szkoły w proces integracji lokalnego środowiska.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

Szkoła prowadzi analizę sprawdzianu z wykorzystaniem metod ilościowych i jakościowych. Analizy pozwalają na określenie mocnych i słabych stron ucznia w obrębie sprawdzanych standardów, wskazują w jaki sposób modyfikować pracę z uczniami na poszczególnych przedmiotach lub zajęciach dodatkowych, by zapewnić sukces każdemu uczniowi na miarę jego możliwości. W opinii nauczycieli analiza wyników sprawdzianu pozwala ocenić osiągnięcia ucznia określić jego poziom wiedzy i umiejętności oraz ocenić efektywność nauczania w szkole. Wdrażane wnioski z analizy wyników sprawdzianu służą określeniu kierunków do dalszej pracy z uczniami, modyfikacji planów pracy.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Analiza wyników sprawdzianu

W szkole przeprowadzana jest analiza wyników sprawdzianu, jak podaje dyrektor analiza prowadzona jest na poziomie pojedynczych uczniów oraz całej klasy.

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie wskazali, że wyniki sprawdzianu są analizowane przez zespół nauczycieli, według opracowanego w szkole dokumentu „Procedury badania osiągnięć uczniów”. Wyniki analiz są przedstawiane na zebraniu rady pedagogicznej oraz udostępnione nauczycielom w wersji elektronicznej. Analiza jakościowa i ilościowa prowadzona jest dla każdego rocznika na poziomie wyników pojedynczych uczniów oraz na poziomie zespołu klasowego. Średni wynik procentowy uzyskany przez uczniów szkoły na sprawdzianie porównywany jest z wynikiem w gminie, powiecie, województwie, w kraju, określana jest pozycja szkoły w skali standardowej dziesiątki, modalna, mediana. Analizie podlega najniższy i najwyższy wynik uzyskany przez uczniów. Ponadto zestawia się wyniki punktowe osiągnięte przez wszystkich uczniów piszących sprawdzian oraz indywidualne pozycje uczniów na skali staninowej. Przeprowadzana jest również analiza poziomu opanowania przez uczniów obszarów umiejętności w odniesieniu do poziomu gminy, powiatu i województwa, a następnie porównywana jest z uśrednionymi osiągnięciami szóstoklasistów poprzez analizę łatwości poszczególnych standardów oraz poszczególnych zadań. Nauczyciele dokonują także analizy kartoteki testu, komentowane są wyniki indywidualne uczniów z uwzględnieniem kontekstu tj. sytuacji rodzinnej, zdolności, dysfunkcji, cech osobowościowych. Na podstawie współczynników łatwości określa się mocne i słabsze strony kształcenia. Dokonuje się porównań wyników sprawdzianu z wynikami sprawdzianów próbnych w odniesieniu do klasy oraz porównuje się wyniki każdego ucznia ze średnią ocen, jaką uzyskał na koniec roku.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) wskazali, że otrzymali pełną informację o wnioskach z analizy wyników sprawdzianu z poprzedniego roku szkolnego.

Metody jakościowe i ilościowe prowadzonych analiz

Z informacji pozyskanych od dyrektora i z analizy dokumentów wynika, że w szkole prowadzone są metody jakościowe i ilościowe wyników sprawdzianu. W opinii dyrektora analizie ilościowej poddawane są dane:

- średnie wyniki punktowe i procentowe szkoły w porównaniu do wyników innych szkół, gminy, powiatu, województwa, kraju,
- miejsce szkoły oraz wyniki uczniów w skali standardowej dziesiątki,
- rozkład wyników w szkole, średnia punktów dla klasy, modalna, najwyższy, najniższy wynik,
- liczba punktów uzyskanych przez poszczególnych uczniów,
- poziom opanowania (w procentach) przez uczniów obszarów umiejętności, porównanie wyników szkoły, gminy, powiatu, województwa, kraju,

- średnia punktów oraz łatwość w poszczególnych standardach umiejętności, najwyższy wynik w klasie,
- określenie stopnia trudności całego testu,
- łatwość poszczególnych zadań,
- łatwość zadań w poszczególnych kategoriach umiejętności,
- porównanie wyniku do wyników sprawdzianów próbnych,
- zestawienie wyników sprawdzianu z wynikami klasyfikacji.

Informacje poddawane analizie jakościowej zdaniem dyrektora to:

- które obszary uczniowie opanowali lepiej od rówieśników, które gorzej,
- analiza zadań ze względu na stopień trudności, określenie, jakie umiejętności sprawdzały,
- analiza umiejętności, które świadczą o mocnych stronach kształcenia, analiza umiejętności, które świadczą o umiarkowanie dobrych wynikach kształcenia i analiza umiejętności, które świadczą o słabszych stronach kształcenia,
- analiza wyników poszczególnych uczniów w kontekście możliwości, motywacji, specyficznych trudności w uczeniu się, zaangażowania, uwarunkowań środowiskowych,
- analiza wyników sprawdzianu zewnętrznego w porównaniu do wyników sprawdzianów próbnych,
- porównanie wyników sprawdzianu do wyników klasyfikacji.

Dyrektor wskazał w ankiecie, sposoby prowadzenia w szkole analizy wyników sprawdzianu:

- zespół zadaniowy (nauczyciele: matematyki, j. polskiego, przyrody) sporządza pisemną analizę wyników sprawdzianu zewnętrznego,
- uczniowie logują się na swoje konto na stronie OKE i dokładnie zapoznają się ze swoimi wynikami,
- wyniki omawia się z uczniami na zajęciach lekcyjnych (j. polski, matematyka, przyroda, historia),
- omawia się mocne słabe strony, umiejętności, które zostały dobrze opanowane, które wymagają jeszcze doskonalenia, uczniowie uzyskują wskazówki do dalszej pracy,
- wyniki przedstawia się rodzicom, omawia się je w kontekście możliwości dziecka i innych uwarunkowań,
- wyniki sprawdzianu zestawia się z wynikami uzyskanymi podczas sprawdzianów próbnych, ocenia się w ten sposób skuteczność działań, ocenia przyrost wiedzy i umiejętności uczniów,
- wyniki porównuje się do wyników z ubiegłych lat,
- ocenia się skuteczność działań dydaktycznych szkoły,
- wyniki poszczególnych uczniów zestawia się z wynikami klasyfikacji,
- wyniki analizuje się podczas spotkań zespołów samokształceniowych, formułuje wnioski do dalszej pracy z poszczególnych przedmiotów, dokonuje się oceny jakości kształcenia,
- wyniki sprawdzianu omawia się podczas zebrania Rady Pedagogicznej, przedstawia wnioski do dalszej pracy, wnioski przyjmuje się do realizacji w następnym roku szkolnym, monitoruje się wdrażanie tych wniosków, ocenia skuteczność.

Prowadzona analiza służy poprawie, jakości pracy szkoły

W opinii uczestniczących w wywiadzie nauczycieli oraz dyrektora analizy wyników sprawdzianu służą:

- ocenie efektywności nauczania w odniesieniu do poszczególnych nauczycieli jak i całego zespołu odpowiedzialnego za wyniki nauczania,
- poprawie jakości pracy szkoły przez podniesienie wyników osiągnięć uczniów,
- monitorowaniu efektów pracy uczniów,
- określeniu mocnych i słabych stron ucznia w obrębie sprawdzanych standardów,
- pomagają rodzicom w określeniu stopnia opanowania wiedzy i umiejętności swojego dziecka,
- zapewnienie sukcesu każdemu uczniowi na miarę jego możliwości,
- dokonywaniu zmian w procesie edukacyjnym (urozmaicenie metod pracy, doboru zadań i ćwiczeń, proporcji czasu poświęconego na ćwiczenie poszczególnych umiejętności),
- ocenie stosowanych programów i podręczników,
- modyfikacji planów pracy dydaktycznej nauczycieli,
- podejmowaniu dodatkowych działań w zakresie umiejętności, które wypadły najslabiej, np. realizacja projektów edukacyjnych, organizowanie zastępstw, podczas których ćwiczone są te umiejętności,
- efektywniejszemu wykorzystaniu pomocy dydaktycznych,
- modyfikacji oferty edukacyjnej szkoły np. przez wprowadzenie zajęć dodatkowych, wyrównujących wiedzę,
- ukierunkowaniu działań dydaktycznych wszystkich nauczycieli na te umiejętności, które są najtrudniejsze dla uczniów, np. wykorzystanie wiedzy w praktyce, wyszukiwanie informacji,
- planowaniu doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Wdrażanie wniosków z analizy sprawdzianu

Wnioski z analizy sprawdzianu są wdrażane w szkole, jako przykłady wdrożonych wniosków pochodzących z analiz wyników sprawdzianu, dyrektor podaje:

1. Na początku klasy szóstej oraz pod koniec I półrocza przeprowadzić sprawdzian próbny i wykorzystać jego wyniki do właściwego zaplanowania pracy na wszystkich przedmiotach.

2. Zwiększyć ilość ćwiczeń i zadań wymagających korzystania z informacji na wszystkich przedmiotach.

3. Na zajęciach dodatkowych i lekcjach matematyki, przyrody, historii, języka angielskiego nadal ćwiczyć zadania doskonalące rozumowanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce.

Ankietowani nauczyciele wskazali, że wnioski z analizy sprawdzianu wykorzystują w swojej pracy do:

- indywidualnej analizy wyników uczniów pod kątem swojego przedmiotu (10 /10),
- ćwiczenia umiejętności, które wypadły słabo na sprawdzianie (np. rozwiązywanie zadań tekstowych, pisanie dłuższej wypowiedzi poprawnej pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym, umiejscowienie wydarzeń w czasie, korzystanie z różnych źródeł informacji, czytanie ze zrozumieniem, wykorzystywanie wiedzy w praktyce) (10 /10),
- modyfikacji doboru metod i form pracy (10/10),
- wykonywania dodatkowych pomocy dydaktycznych, które służą lepszemu zrozumieniu trudnych dla uczniów treści (10 /10),
- określenia kierunków do dalszej pracy z uczniami (9/10),
- różnicowania stopnia trudności ćwiczeń, celem sprawdzenia stopnia opanowania danej umiejętności (9 /10),
- modyfikacji planów pracy (9 /10),
- wykorzystania technologii informatycznej (8 /10).

Wzrost efektów kształcenia

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie i dyrektor wskazali na działania nauczycieli wpływające z analizy sprawdzianu, które przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia:

- zwiększenie ilości ćwiczeń i zadań wymagających korzystania z informacji na wszystkich przedmiotach i dokonanie oceny opanowania tej umiejętności pod koniec klasy piątej,
- ćwiczenie zadań doskonalących rozumowanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce na zajęciach dodatkowych i lekcjach matematyki, przyrody, historii i języka angielskiego, stosowanie zadań proponowanych przez OKE,
- przeprowadzenie sprawdzianów próbnych i wykorzystanie ich wyników do właściwego zaplanowania pracy na wszystkich przedmiotach,
- wskazywanie różnych źródeł wiedzy przyrodniczej i historycznej podczas wprowadzania nowych treści programowych,
- doskonalenie na lekcjach plastyki umiejętność opisywania dzieła sztuki,
- na lekcjach matematyki i techniki nauczyciele zwracają szczególną uwagę na zadania kształtujące wyobraźnię przestrzenną,
- na wszystkich lekcjach doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem oraz odczytywania sensu utworu,
- doskonalenie umiejętności dokonywania analizy i interpretacji utworów lirycznych z uwzględnieniem funkcji użytych środków stylistycznych,
- zwracanie uwagi na dokładne czytanie poleceń, by uniknąć błędnych odpowiedzi wynikających z niedokładnego czytania zadań,
- dodatkowe ćwiczenia ortograficzne, językowe, redakcyjne,
- udział w programie „Lepsza Szkoła”, który doskonalili umiejętności matematyczne,
- zwracanie szczególnej uwagi na doskonalenie wypowiedzi ustnych i pisemnych.

Wymienione działania realizowane były przez nauczycieli na poszczególnych przedmiotach i na zajęciach dodatkowych. W opinii nauczycieli i dyrektora wszystkie działania zostały wdrożone i przyczyniły się do wzrostu efektów kształcenia. Respondenci podkreślili, że aby osiągnąć wzrost efektów kształcenia, należy przede wszystkim działać wspólnie, dlatego kluczowa jest korelacja międzyprzedmiotowa. Nauczyciele wykonują z uczniami dodatkowe ćwiczenia usprawniające i organizują zajęcia dodatkowe z języka polskiego, matematyki, przyrody, języka angielskiego. W toku zajęć nauczyciele urozmaicają metody pracy, wykorzystują proponowane przez OKE zestawy zadań kształtujących np. umiejętność rozumowania i wykorzystania wiedzy w praktyce. Zadania te dotyczą sytuacji z życia codziennego, np. planowania zakupów, wycieczek, obliczeń dotyczących czasu, obliczeń kalendarzowych, pieniędzy, powierzchni itp. Nauczyciele przywiązują dużą wagę do ćwiczenia dokładnego czytania ze zrozumieniem poleceń i informacji pomocniczych. Przy każdej okazji starają się korzystać z map, wykresów, diagramów, tabeli, kształtują nawyk samokontroli. Konstruują testy zawierające zadania podobne jak na sprawdzianie zewnętrznym, stosują ocenianie kryterialne.

Dyrektor podał przykłady wdrożonych wniosków z analizy sprawdzianu:

1. Należy podnieść poziom umiejętności rozwiązywania zadań dotyczących porównania różnicowego i ilorazowego w klasie IV.

W celu podniesienia poziomu umiejętności rozwiązywania zadań dotyczących porównania różnicowego i ilorazowego w klasie IV zmodyfikowano plan dydaktyczny. Modyfikacja polegała na zwiększeniu zaplanowanej liczby lekcji poświęconych na rozwiązywanie tego typu zadań, umiejętność ćwiczących również na zespole wyrównującym wiedzę. Nauczyciel zwracał uwagę na konieczność czytania poleceń i informacji pomocniczych, ukazywał graficzne sposoby przedstawienia danych, wskazywał różne sposoby rozwiązywania zadań, przygotowywał karty pracy. Uczniowie wykazujący szczególne trudności w tym zakresie otrzymywali dodatkowe

wskazówki i ćwiczenia utrwalające. Nawet za drobne sukcesy otrzymywali nagrody w formie pochwał, naklejek, plusów. W wyniku podjętych działań wszyscy uczniowie opanowali tę umiejętność, o czym świadczyły wyniki sprawdzianu.

2. Zwiększyć poziom umiejętności korzystania z informacji.

Na lekcjach matematyki, informatyki, języka angielskiego, języka polskiego, przyrody, historii i zajęciach dodatkowych zwiększono ilość zadań kształcących umiejętność korzystania z informacji. Zadania te obejmowały odczytywanie informacji z tabeli, diagramów, wykresów, map, rozkładów jazdy, cenników, plakatów, ogłoszeń, etykiet, kalendarzy itp. W efekcie podjętych działań znacznie poprawiła się umiejętność korzystania z informacji, o czym świadczą wyniki sprawdzianów. Na ostatnim sprawdzianie próbnym umiejętność ta wypadła najlepiej.

Jako przykład wzrostu efektów kształcenia w szkole nauczyciele i dyrektor podają wzrost wyników na sprawdzianie w roku 2010/11 - stanin 6, w roku 2011/12 – stanin 7.

W obszarze umiejętności pisanie: w roku 2010/11 na poziomie 60 %, w roku 2011/12 – 67%, korzystanie z informacji wynik w roku 2010/11: 56%, w roku 2011/12: 61%, wykorzystanie wiedzy w praktyce wynik w roku 2010/11: 55%, w roku 2011/12: 59%.

W opinii respondentów w roku szkolnym 2010/11 wyniki z dwóch kategorii: pisanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce były wyższe od wyników, które uzyskali inni szóstoklasiści, natomiast w roku 2011/12 już w czterech kategoriach umiejętności, uczniowie uzyskali lepsze wyniki, były to: czytanie, pisanie, rozumowanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce.

Zdaniem partnerów współpracujących ze szkołą wyniki uczniów Szkoły Podstawowej w Ożarowie ze sprawdzianu zewnętrznego, są najwyższe w gminie tj. stanin 8,7. Szkoła przeprowadza próbne sprawdziany po klasie III i VI, z których uczniowie uzyskują wysokie wyniki, wyższe niż w powiecie, gminie czy województwie. Uczniowie uczestniczą w różnych konkursach zajmując wysokie miejsca, ponadto szkoła jest organizatorem konkursów ortograficznych, gminnego przeglądu teatrzyków. W opinii respondentów uczniowie osiągają również wysokie wyniki w gminnych zawodach sportowych, zajmując wysokie miejsca w wojewódzkich zawodach szachowych.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności*

Komentarz:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej. W szkole analizowane są osiągnięcia uczniów, pozwalające na rozpoznanie trudności i problemów oraz udzielenie wsparcia, stosownie do potrzeb i możliwości ucznia. W szkole przez cały okres nauki prowadzona jest indywidualna teczka monitorowania osiągnięć każdego ucznia. Nauczyciele przejawiają wiarę w osiąganie przez uczniów lepszych wyników. Wnioski wypływające z analizy osiągnięć uczniów są wykorzystywane przez nauczycieli do podnoszenia poziomu osiągnięć uczniów. Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów wpływają na wzrost efektów kształcenia widocznych w wysokich wynikach na sprawdzianie zewnętrznym.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową

Ankietowani nauczyciele wysoko ocenili stopień opanowania przez uczniów w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej, zaznaczając w skali od 1 do 8 pozycje 7 i 8.

Z analizy dokumentacji szkolnej wynika, że w ostatnich dwóch latach nie było uczniów niepromowanych.

W opinii partnerów zewnętrznych, uczniowie w szkole nabywają umiejętności, które są sprawdzane na sprawdzianie zewnętrznym, tj. czytanie, pisanie, liczenie, rozumowanie, korzystanie z informacji, z technologii informacyjnej. Ważne zdaniem partnerów umiejętność nabywane przez uczniów w szkole to: autoprezentacja, radzenie sobie ze stresem, sumienność, kreatywność, asertywność. W opinii respondentów uczniowie potrafią zachować się adekwatnie do miejsca i sytuacji, są komunikatywne, respektują normy społeczne. Ponadto

uczniowie w szkole uczą się nawiązywania kontaktów z osobami starszymi, pracy w zespole, przedsiębiorczości, samorządności, zdobywają umiejętności językowe.

Analiza osiągnięć uczniów

Wypowiedzi dyrektora i ankietowanych nauczycieli (11 z 11) oraz analiza dokumentacji szkolnej wskazują na prowadzenie w szkole analiz osiągnięć uczniów. Dyrektor i ankietowani nauczyciele podali przykłady prowadzonych analiz:

- gotowości szkolnej w oddziale przedszkolnym,
- diagnozy na wejściu dla klasy I,
- stopnia opanowania treści nauczania przewidzianych dla klasy I,
- osiągnięć edukacyjnych po I etapie kształcenia,
- badania umiejętności w klasie V,
- osiągnięć uczniów z j. angielskiego w klasie III,
- osiągnięć uczniów z j. angielskiego na zakończenie szkoły podstawowej,
- sprawności ruchowej uczniów klasy V.
- wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej, analizy wyników uczniów w nauce, frekwencji,
- udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych,
- porównanie ocen z zachowania dla klasy, szkoły,
- udział i osiągnięcia uczniów w konkursach, w zawodach sportowych,

Ponadto w opinii respondentów analizie osiągnięć służy:

- bieżące ocenianie uczniów, analiza wyników sprawdzianów, testów, kartkówek, wytworów prac uczniów, wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- analiza postępów uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- analiza osiągnięć uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównujące wiedzę, koła zainteresowań,
- codzienna obserwacja uczniów podczas zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych, przerw.

Nauczyciele wskazali, że analizy wyników nauczania i wychowania w stosunku do danego ucznia dokonuje się podczas konsultacji indywidualnych z rodzicami, w stosunku do całego zespołu podczas zebrań z rodzicami oraz podczas zebrań Rady Pedagogicznej.

Nauczyciele przeprowadzają również szereg badań z poszczególnych przedmiotów, np. test sprawdzający przygotowanie uczniów klasy IV do nauczania przyrody, badanie osiągnięć uczniów z historii, sesje z plusem w klasach IV, V i VI.

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględniająca możliwości rozwojowe uczniów

W opinii dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów. Respondenci podkreśli, że przez cały okres nauki prowadzona jest indywidualna teczka monitorowania osiągnięć każdego ucznia, która zawiera informacje dotyczące uzyskiwanych ocen, stopień opanowania kompetencji badanych testami diagnostycznymi, wskazania do pracy wynikające z indywidualnych predyspozycji i uzdolnień oraz opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Nauczyciele uwzględniają opinie, orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, opracowują Plany Działań Wspierających, dla uczniów z trudnościami, dostosowują kryteria oceniania do specyficznych trudności uczniów. W opinii nauczycieli wynikiem analiz osiągnięć szkolnych uczniów jest dostosowanie oferty edukacyjnej do możliwości rozwojowych uczniów, dostosowanie przez nauczycieli metod i form pracy na lekcji. Dla uczniów zdolnych organizowane są w szkole zajęcia rozszerzające treści kształcenia w postaci kół zainteresowań, uczniowie przygotowani są do konkursów. Dla uczniów ze zdiagnozowanymi trudnościami w nauce organizowane są w szkole zajęcia wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, zadaje się uczniom zadania o mniejszym stopniu trudności, udziela dodatkowej pomocy w czasie lekcji, stosuje się takie kryteria oceny, które pozwalają im osiągnięcie sukcesu edukacyjnego na miarę ich możliwości. Ponadto obejmuje się uczniów indywidualną pomocą w nauce oraz udziela wsparcia przez wychowawcę, nauczyciela przedmiotu oraz pedagoga. Uczniowie o specjalnych predyspozycjach i zdolnościach zachęceni są do udziału w konkursach, zawodach sportowych. Nauczyciele biorąc pod uwagę różne możliwości rozwojowe uczniów dostosowują plany dydaktyczne do poszczególnych zespołów, wybierają odpowiednie programy, planują pracę indywidualną z uczniami mającymi trudności lub chcącymi rozwijać swoje uzdolnienia. Osiągnięcia uczniów analizowane są przez radę pedagogiczną w czasie klasyfikacyjnych zebrań nauczycieli za I i II półrocze roku szkolnego z uwzględnieniem średnich ocen uczniów i klas, zachowania, frekwencji, sukcesów w konkursach przedmiotowych i interdyscyplinarnych. Nauczyciele podkreślają, że analizowane są także działania uczniów w organizacjach szkolnych. Uczniowie z najwyższą średnią ocen zostają wyróżnieni na forum szkoły, w czasie zebrań z rodzicami.

Informacje o możliwościach rozwojowych uczniów szkoła pozyskuje w opinii dyrektora i nauczycieli (wywiad) z:

- analizy gotowości szkolnej uczniów na początku roku szkolnego w oddziale przedszkolnym,
- badań wstępnych i końcowych w kl. I, III, VI,
- badań wewnątrzszkolnych jak test kompetencji trzecioklasisty, z języka angielskiego w kl. III i VI, sprawdzianów próbnych dwa razy w roku,

- diagnozy w kl. IV dotyczącej umiejętności polonistycznych,
- badań umiejętności matematycznych w ramach realizacji programu Lepsza szkoła,
- analizy opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- analizy Kart Indywidualnych Potrzeb i Planów Działań Wspierających przeprowadzanych przez zespół pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla danej klasy,
- wyników postępów dydaktycznych, bieżącej analizy wyników nauczania, analizy prac uczniów, obserwacji uczniów,
- rozmów z uczniami i rodzicami,
- analizy udziału i wyników osiągniętych na konkursach, zawodach,
- analizy wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej dokonywanej przez wychowawców na radzie pedagogicznej,
- analizy ankiet dotyczących zainteresowań uczniów.

Dostrzeżenie możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów

Z informacji uzyskanych od uczniów, nauczycieli i rodziców wynika, że możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów są dostrzegane przez nauczycieli.

W opinii uczniów uczestniczących w wywiadzie nauczyciele wierzą w ich możliwość, dają szansę poprawy złej oceny, przygotowania dodatkowej pracy przez ucznia. Ponadto nauczyciele zadają do domu dodatkowe zadania utrwalające wiadomości, a na zajęciach wyrównawczych lub indywidualnie nauczyciel wyjaśnia niezrozumiałe dla ucznia tematy lekcji. Uczniowie samodzielnie przygotowują prezentacje multimedialne, plakaty, pracują w grupach, organizują klasowe konkursy, za które otrzymują punkty, plusy. Nauczyciele zachęcają uczniów do udziału w akcjach charytatywnych, konkursach do udziału w zajęciach pozalekcyjnych. Efekty osiągnięć uczniów prezentowane są w Gazecie Jastkowskiej, prace uczniów napisane na szóstkę są wywieszane na specjalnej tablicy w klasie, uczniowie klasy VI na zakończenie nauki dostają listy pochwalne. Na apelu dyrektor wyróżnia ucznia, który brał udział w konkursie, pokazuje jego pracę konkursową. Uczniowie wskazali, że nauczyciele zachęcają ich do poprawy oceny, mówią, że stać ich na więcej, że w nich wierzą. W opinii uczniów nauczyciele nie okazują braku wiary w uczniów.

Zdaniem wszystkich ankietowanych rodziców 18 z 18 nauczyciele w szkole wierzą w możliwości uczniów.

W opinii rodziców uczestniczących w wywiadzie nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów, ich zdaniem nauczyciele:

- wspierają uczniów poprzez udzielanie pochwał słownych na forum klasy i szkoły, na zebraniach z rodzicami,
- stwarzają możliwość poprawy każdej oceny, na wyższą ze sprawdzianów,
- motywują poprzez różnego rodzaju nagrody, naklejki ozdobne kamyczki, cukierki, oceny,
- uczniowie zachęceni są do brania udziału w konkursach klasowych, szkolnych oraz międzyszkolnych, do wykonywania prac dodatkowych związanych z akcjami i konkursami, uczniowie wykonują prace multimedialne, gazetki szkolne, plakaty, krzyżówki,
- osiągnięcia i efekty pracy uczniów są prezentowane m. in. w postaci dyplomów, prac plastycznych na korytarzach szkolnych oraz w czasie uroczystości szkolnych i środowiskowych,
- rodzice otrzymują listy gratulacyjne za osiągnięcia i frekwencje swoich dzieci,
- nauczyciele przygotowują uczniów do konkursów,
- nauczyciele dają szansę uczestnictwa w zajęciach dodatkowych dla uczniów słabszych i zdolnych,
- w szkole realizuje się liczne nowatorskie, ciekawe programy, projekty we wszystkich bardzo chętnie uczestniczą uczniowie, pokazując swoje umiejętności i zdolności, co motywuje ich do pracy w dziedzinach artystycznych, sportowych,
- nie zostawia się uczniów z trudnościami, organizowane są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- uczniowie wykazujący trudności kierowani są za zgodą rodziców na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

W opinii rodziców nauczyciele nie okazują braku wiary w uczniów, postawy wychowawców dają dzieciom siłę do dalszej edukacji, oparcie w osobie nauczyciela, pewność siebie, dziecko zna swoją wartość.

Ankietowani nauczyciele, których poproszono o scharakteryzowanie swoich uczniów w zakresie pięciu wybranych cech, wykorzystując skalę od 1 do 8, wskazali pozycje 7 i 8 oceniając, że uczniowie: „w większości są zdyscyplinowani”, „uzyskują lepsze wyniki”, „są zaangażowani, aktywni”, „mają chęć do nauki”, „przejawiają własną inicjatywę”.

Formułowanie i wdrażanie wniosków z analizy osiągnięć uczniów

Dyrektor wskazał przykłady wniosków z analizy osiągnięć uczniów i sposób ich wykorzystania:

1. Utrwalić wiadomości i umiejętności matematyczne w zakresie: porównywania liczb i rozumienia systemu dziesiętnego, rozwiązywania zadań tekstowych o typowej i nietypowej strukturze, czytanie ze zrozumieniem i logiczne wnioskowanie.

Na zajęciach z zakresu edukacji matematycznej, wykorzystywano specjalne pomoce do nauki matematyki, np. karty "Logico", programy multimedialne, gry planszowe, puzzelator, tuby "Plexi", "Gąsienice", studnia Jakuba.

2. W dalszym ciągu utrwalac czytanie ze zrozumieniem, czytanie z wyszukiwaniem informacji w tekście,

wnioskowanie na podstawie tekstu.

Pisanie na zadany temat. Dobieranie wyrazów o znaczenie przeciwnym. Intuicyjne wskazywanie części mowy. Na zajęciach z zakresu edukacji wczesnoszkolnej (polonistycznej, środowiskowej) oraz zajęciach dodatkowych ćwiczono w/w umiejętności. Czytanie ze zrozumieniem i wyszukiwanie informacji w tekście było ćwiczone każdego dnia.

3. Objąć szczególną opieką uczniów wykazujących trudności z opanowaniem podstawowych wiadomości i umiejętności, stworzyć pomoc koleżeńską, zajęcia dodatkowe oparte na indywidualnej współpracy nauczyciela z uczniem.

Uczniowie wykazujący trudności z opanowaniem podstawowych wiadomości i umiejętności zostali objęci szczególną opieką, zorganizowano dla nich dodatkowe zajęcia wyrównawcze, indywidualnie pracowano z uczniem, zaś rodzicom udzielono wskazówek. Utworzono pomoc koleżeńską. Nauczyciele organizują spotkania indywidualne z uczniami mającymi trudności lub zaległości w celu wyrównania braków w nauce.

4. Doskonalić umiejętność wyszukiwania informacji zawartych w tekście i na obrazku.

W oparciu o teksty opracowane, historyjki obrazkowe i różne ilustracje uczniowie na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej i dodatkowych doskonalili umiejętność wyszukiwania informacji zarówno podczas pracy zespołowej, grupowej i indywidualnej. Wykorzystywano teksty o różnej tematyce, fragmenty lektury, historyjki obrazkowe. Ćwiczyć umiejętność układania zdań z rozsypanek wyrazowych. Według potrzeb i indywidualnych umiejętności uczniów na zajęciach w klasie i dodatkowych doskonalono umiejętność układania zdań z rozsypanek wyrazowych. Zadania opierały się na pracy grupowej i indywidualnej, zarówno w formie pisemnej i ustnej. Dzieci utrwały zasady budowy zdania, wyraźnego czytania, zredagowanych zdań, gramatyki i interpunkcji.

5. Należy zachęcać dzieci do ćwiczeń w domu oraz aktywnego spędzania czasu wolnego i uświadamiać korzyści płynące z uprawiania sportu oraz aktywnego trybu życia.

Na zajęciach W-F, gimnastyki korekcyjnej i SKS-ie zachęcano uczniów do ćwiczeń w domu. Uświadamiano korzyści płynące z uprawiania sportu i zdrowego stylu życia. Na godzinach wychowawczych poruszono tematy związane z w/w tematyką. Na lekcjach informatyki uczniowie wykonywali projekt "Prowadzimy zdrowy styl życia". Zorganizowano akcje "Spróbuj, posmakuj, zasmakuj"

6. Utrwalić z uczniami znajomość słownictwa sprawiającego najwięcej problemów.

Na lekcjach języka angielskiego utrwalano słownictwo stwarzające najwięcej problemów poprzez gry interaktywne, planszowe, drills, flashcards, memory, układanie słów z rozsypanych liter, krzyżówki. Nauczyciel szczególną uwagę zwracał na pisownię, wymowę i prawidłowe zastosowanie danego słownictwa w kontekście.

Zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie wnioski wynikające z analizy osiągnięć uczniów dotyczą różnych aspektów pracy szkoły. Wszystkie wnioski wypływające z analizy osiągnięć uczniów są wykorzystywane przez nauczycieli do podniesienia poziomu osiągnięć naszych uczniów.

Jako przykłady wniosków z analizy osiągnięć, które wykorzystali w swojej pracy podali:

1. W dalszym ciągu utrwalać czytanie ze zrozumieniem, czytanie z wyszukiwaniem informacji w tekście, wnioskowanie na podstawie tekstu. Pisanie na zadany temat. Dobieranie wyrazów o znaczenie przeciwnym. Intuicyjne wskazywanie części mowy.

- Na zajęciach z zakresu edukacji wczesnoszkolnej (polonistycznej, środowiskowej) oraz zajęciach dodatkowych ćwiczono w/w umiejętności. Czytanie ze zrozumieniem i wyszukiwanie informacji w tekście było ćwiczone każdego dnia. Na zajęciach w klasie i zajęciach dodatkowych ćwiczono technikę czytania na podstawie tekstów opracowanych i nowych. Dzieci głośno, płynnie czytały teksty drukowane, pisane. Czytanie ze zrozumieniem, wyszukiwanie informacji w tekście uczniowie ćwiczyli indywidualnie, a także w oparciu o karty pracy. Zwiększono ilość ćwiczeń i zadań bazujących na przeczytany tekście na lekcjach języka angielskiego.

2. Zwiększyć ilość ćwiczeń i zadań wymagających korzystania z informacji na wszystkich przedmiotach.

- Doskonalono umiejętność wyszukiwania informacji zawartych w tekście i na obrazku, w oparciu o teksty opracowane, historyjki obrazkowe i różne ilustracje. Uczniowie na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej i zajęciach dodatkowych doskonalili umiejętność wyszukiwania informacji zarówno podczas pracy zespołowej, grupowej i indywidualnej. Wykorzystywano teksty o różnej tematyce, fragmenty lektury, historyjki obrazkowe. Na lekcjach matematyki, informatyki, języka angielskiego, języka polskiego, przyrody, historii i zajęciach dodatkowych zwiększono ilość zadań kształcących umiejętność korzystania z informacji. Zadania te obejmowały odczytywanie informacji z tabeli, diagramów, wykresów, map, rozkładów jazdy, cenników, plakatów, ogłoszeń, etykiet, kalendarzy itp. Umiejętność tę sprawdzano na sprawdzianach. W efekcie podjętych działań znacznie poprawiła się umiejętność korzystania z informacji, o czym świadczą wyniki sprawdzianów. Na ostatnim sprawdzianie próbnym umiejętność ta wypadła najlepiej.

3. Na zajęciach dodatkowych i lekcjach matematyki, przyrody, historii, języka angielskiego nadal ćwiczyć zadania doskonalące rozumowanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce.

- Na zajęciach w klasie i zajęciach dodatkowych sprawdzano wykorzystanie wiedzy w praktyce poprzez przeprowadzanie na zajęciach doświadczeń, badań, eksperymentów, pokazy chemiczne, wykorzystanie tablicy interaktywnej i innych pomocy dydaktycznych jak gry planszowe, interaktywne, krzyżówki i karty pracy.

Doskonalono umiejętność układania wyrazów, zdań z rozsypanek literowych, wyrazowych, utrwalano zasady budowy zdania, wyraźnego czytania, zredagowanych zdań, gramatyki i interpunkcji. Nauczyciel wskazywał różne sposoby rozwiązywania zadań matematycznych, przygotowywał karty pracy, krzyżówki, ćwiczył różnorodne dialogi e języku angielskim, w których tematyką były sytuacje z życia codziennego. Poprzez stosowanie dialogów, ćwiczeń językowych, uczniowie poprawili umiejętności konwersacyjne w języku angielskim. Organizowano wyjścia edukacyjne do sklepu, straży pożarnej, biblioteki, lasu nad staw oraz zajęcia w ogrodzie szkolnym.

4. Na początku klasy szóstej oraz pod koniec I półroczu przeprowadzić sprawdzian próbny i wykorzystać jego wyniki do właściwego zaplanowania pracy na wszystkich przedmiotach.

- Rokrocznie przeprowadzane są próbne sprawdziany, zespół ds. analizy sprawdzianu dokonuje analizy między sprawdzianami próbnymi i właściwym sprawdzianem, a wyniki przedstawia radzie pedagogicznej, rodzicom i uczniom. Wypracowane z analiz wnioski wykorzystywane są w planowaniu pracy szkoły, pracy z uczniem w przyszłym roku szkolnym. Wdrażane wnioski sformułowane na podstawie analiz osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia oraz do poprawy wyników w nauce. Potwierdzają to wyniki sprawdzianów zewnętrznych.

W opinii nauczycieli (wywiad) w szkole rośnie również średnia uzyskiwanych przez uczniów ocen klasyfikacyjnych. Szkoła czyni starania nad jakością swojej pracy, doskonalą formy i metody pracy, kieruje nauczycieli na różne formy doskonalenia zawodowego i uczy zespołowego działania. Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów, wspierają swoich uczniów werbalnie, motywują poprzez różnego rodzaju nagrody - nie tylko stopniem szkolnym. Uczniowie zachęceni są do brania udziału w konkursach klasowych, szkolnych oraz międzyszkolnych. Osiągnięcia i efekty pracy uczniów są prezentowane m. in. w postaci dyplomów, prac plastycznych na korytarzach szkolnych oraz w czasie uroczystości szkolnych i środowiskowych. Rodzice otrzymują listy gratulacyjne.

Wzrostu efektów kształcenia

Wdrażanie wniosków przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia, na co wskazuje wypowiedź dyrektora i analiza dokumentacji. Jako przykład wdrożonego wniosku, dyrektor podał:

1. Zwiększenie ilości ćwiczeń i zadań wymagających korzystania z informacji na wszystkich przedmiotach, dokonanie oceny opanowania tej umiejętności pod koniec klasy piątej.

Realizując wniosek na lekcjach matematyki, informatyki, j. polskiego, angielskiego, przyrody, historii i na zajęciach dodatkowych zwiększono ilość zadań kształcących umiejętność korzystania z informacji. Zadania dotyczyły odczytywania informacji z tabel, wykresów, diagramów, map, rozkładów jazdy, cenników, plakatów, ogłoszeń, etykiet, kalendarzy. Jak podaje dyrektor stopień opanowania umiejętności badano w kl. V i VI. Test badający umiejętność korzystania z informacji w kl. V – łatwość testu wyniosła 0,53, w kl. VI - łatwość testu wyniosła 0,80. W styczniu 2013 r. powtórzono po raz trzeci badanie tej umiejętności i zanotowano wzrost, łatwość testu wyniosła 0,93. Na sprawdzianie próbnym monitorowano umiejętność korzystania z informacji, na pierwszym sprawdzianie próbnym łatwość tej kategorii umiejętności wynosiła 0,6, na drugim sprawdzianie próbnym 0,8, a na trzecim sprawdzianie próbnym 0,93.

Analiza dokumentów szkolnych, miejsce szkoły w skali standardowej dziewiątki, wskazuje na wzrost wyników sprawdzianu w trzech ostatnich latach w skali staninowej:

Rok 2010 wynik szkoły - 28,64; Stanin - 8; strefa wyniku- bardzo wysoki.

Rok 2011 wynik szkoły - 25,8; Stanin - 6; strefa wyniku - wyżej średni.

Rok 2012 wynik szkoły - 25,1; Stanin - 7; strefa wyniku - wysoki.

Rok 2013 wynik szkoły - 28,9; Stanin 8 - strefa wyniku bardzo wysoki

Poziom opanowania (w procentach) przez uczniów obszarów umiejętności:

Czytanie: w roku 2009/2010 - 80% roku 2010/11 - 80 %, w roku 2011/12 – 69%; w roku 2012/13 - 87%.

Pisanie: w roku 2009/2010 - 72 %, w roku 2010/11 - 60 %, w roku 2011/12 – 67%, w roku 2012/13 - 75%.

Rozumowanie: w roku 2009/2010 - 71%, w roku 2010/11 - 64 %, w roku 2011/12 – 55%, w roku 2012/13 - 55%.

Korzystanie z informacji: w roku 2009/2010 - 59 %, w roku 2010/11 - 56%, w roku 2011/12 - 61%, w roku 2012/13 - 75%.

Wykorzystanie wiedzy w praktyce: w roku 2009/2010 - 68 %, w roku 2010/11 - 55%, w roku 2011/12- 59%, w roku 2012/13 - 66%.

Średnie wyniki szkoły ze sprawdzianu (punktowe i procentowe) w porównaniu do wyników innych szkół, gminy, powiatu, województwa, kraju są wysokie. Zauważalny jest wzrost osiąganych przez uczniów wyników na sprawdzianach próbnym, egzaminie zewnętrznym oraz wzrost średnich ocen uzyskiwanych przez uczniów na koniec roku szkolnego w poszczególnych klasach IV- VI w trzyletnim cyklu nauczania.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę, co wynika z wypowiedzi uczniów, nauczycieli i rodziców. Nauczyciele podejmując działania mające na celu aktywizację uczniów na zajęciach w szkole, stosują na lekcji metody aktywizujące, wykorzystują różnorodne środki dydaktyczne, organizują konkursy i pracę w grupach. Nagradzają uczniów za aktywność na lekcji, zajęciach pozalekcyjnych, za udział w konkursach, akcjach. W opinii uczniów pomysły i inicjatywy zgłaszane przez nich są realizowane przez szkołę. Uczestniczący w badaniu uczniowie, rodzice, partnerzy szkoły oraz dyrektor i nauczyciele podali wiele przykładów podejmowanych przez uczniów inicjatyw dotyczących własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Szkoła pomaga rozwijać się uczniom, organizuje zajęcia dodatkowe, monitoruje postępy uczniów w nauce, dostarcza informacji o poziomie opanowania wiedzy i umiejętności, co pozwala planować rozwój uczniów w dłuższej perspektywie.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Zaangażowanie uczniów w zajęcia lekcyjne

Ankietowani uczniowie klasy piątej i szóstej wyrazili swoją opinię o zajęciach lekcyjnych w szkole, z której wynika, że prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia angażują 5 z 9 uczniów kl.V oraz 5 z 10 uczniów kl.VI. Zdaniem 4 z 9 uczniów kl.V oraz 4 z 10 uczniów kl.VI duża część zajęć, jest dla nich wciągająca i ich angażuje. W opinii jednego ucznia klasy VI, niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko.

Ankietowani uczniowie klasy piątej wskazali, że najbardziej lubią w swojej szkole ciekawe zajęcia pozalekcyjne, na których mogą pogłębiać swoją wiedzę na różne tematy. Uczniom podoba się w szkole miła atmosfera, że nauczyciele pomagają im, gdy mają trudności, mają miłych kolegów i koleżanki, czują się w szkole bezpiecznie. Większość ankietowanych rodziców 10 z 18 stwierdziła, że ich dzieci zdecydowanie chętnie angażują się w zajęcia szkolne, raczej chętnie wskazało 7 z 18 rodziców. Jeden z ankietowanych rodziców wskazał, że jego dziecko angażuje się w zajęcia szkolne raczej niechętnie.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) wysoko ocenili stopień zaangażowania uczniów w prowadzonych przez siebie zajęciach, wskazując na skali od 1 do 8, pozycje 7 i 8.

Nauczyciele uczestniczący w badaniu podali przykłady angażowania się uczniów podczas zajęć lekcyjnych:

- przygotowują dodatkowe prace związane z tematyką przedmiotu, np. plakaty, transparenty, afisze, referaty, albumy, prezentacje multimedialne,
- uczestniczą w dyskusjach i pogadankach,
- proponują nowe tematy pogadanek,
- pod kierunkiem nauczyciela wykonują projekty edukacyjne,
- angażują się w rozwiązywanie dodatkowych zadań domowych,
- prowadzą lekcje wzajemnego nauczania,
- organizują pomoc koleżeńską,
- korzystają z różnorodnych źródeł informacji (słowniki, encyklopedie, Internet),
- pracują różnorodnymi metodami aktywizującymi,
- przygotowują scenki dramatyczne, teatralne, pantomimy,

Nauczyciele zwrócili uwagę, że uczniowie uczestniczą w kołach przedmiotowych, zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, biorą udział w konkursach, akcjach organizowanych na terenie szkoły, chętnie współpracują w grupach podczas rozwiązywania zadań problemowych.

Uczestniczący w wywiadzie nauczyciele, wskazali, że podejmują różnorodne działania w celu zwiększenia aktywności uczniów. W ich opinii nauczyciele stosują metody aktywizujące jak np. metody problemowe - burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, metody ekspresji i impresji - dramy, mapa mózgu, gry dydaktyczne, metody graficznego zapisu - rybi szkielet, drzewko decyzyjne, plakat, mapa mentalna, śnieżna kula, mapa skojarzeń, pracę w małych grupach, wykorzystują programy multimedialne, motywują uczniów do działania stosując nagrody i pochwały. Nauczyciele wykorzystują na lekcji różnorodne środki dydaktyczne takie jak projektor, tablica interaktywna, gry, mapy, słowniki, globusy, mikroskopy, atlasy, figury geometryczne, książki, instrumenty muzyczne i inne materiały dydaktyczne. Organizują dla uczniów konkursy np. czytelnicze, recytatorskie, ortograficzne, muzyczne, plastyczne, sportowe, ekologiczne, zdrowotne, matematyczne, przyrodnicze i inne. Włączają uczniów w przygotowanie na lekcję pomocy naukowych (plakaty), zachęcają uczniów do prowadzenia lekcji, wykonywania ćwiczeń dodatkowych, prac domowych dla chętnych, rozwiązywania zagadek, łamigłówek, krzyżówek. Nagradzają uczniów za aktywność na lekcji, zajęciach sportowych, za udział w konkursach, akcjach.

Angażują uczniów do samodzielnego przygotowania prezentacji multimedialnych i pracy metodą projektów. Nauczyciele zachęcają uczniów do udziału w akcjach charytatywnych. Prezentują efekty pracy dzieci na forum szkoły, środowiska, stosują elementy oceniania kształtującego, dostosowują wymagania do możliwości uczniów. W opinii nauczycieli baza dydaktyczna szkoły zapewnia uczniom możliwość aktywnego uczestnictwa w zajęciach. Podczas obserwacji (6) zajęć edukacyjnych wszyscy uczniowie byli zaangażowani w zajęcia, aktywność uczniów miała związek z działaniami nauczyciela, który pełnił rolę koordynatora przebiegu zajęć pobudzał wyobraźnię uczniów, zachęcał do myślenia i aktywnego udziału w lekcji. Uczniowie najbardziej angażowali się podczas uzupełniania kart pracy, rozwiązywania krzyżówek, szyfrogramów, zagadek, rebusów sprawdzających ich wiedzę, pracowali z tekstem, wykonywali ćwiczenia z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, aktywnie uczestniczyli w rozmowach z nauczycielem zadawali pytania, udzielali odpowiedzi w formie ustnej i pisemnej, prezentowali własne zdanie. Uczniowie rozwiązywali zadania samodzielnie i w grupach, wyszukiwali informacje na temat wskazany przez nauczyciela oraz prezentowali swoje wyniki pracy przed całą klasą, wspólnie sprawdzali poprawność wykonania ćwiczenia.

Zaangażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne

Ankietowani uczniowie klasy piątej i szóstej wyrazili swoją opinię o zajęciach pozalekcyjnych w szkole, z której wynika, że prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia bardzo angażują 5 z 9 uczniów kl.V oraz 4 z 10 uczniów kl.VI. Zdaniem 4 z 9 uczniów kl.V oraz 6 z 10 uczniów kl.VI duża część zajęć, jest dla nich wciągająca i ich angażuje.

Większość ankietowanych rodziców 11 z 18 stwierdziła, że ich dzieci zdecydowanie chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych w szkole, w opinii 6 z 18 rodziców ich dziecko uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych raczej chętnie. Zdaniem jednego ankietowanego rodzica jego dziecko chodzi na zajęcia raczej niechętnie.

Ankietowani nauczyciele wysoko ocenili zaangażowanie uczniów w zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych w szkole, wybierając w skali od 1 do 8, pozycje 7 i 8.

W opinii ankietowanych nauczycieli uczniowie angażują się w zajęcia pozalekcyjne:

- wykonują prezentacje multimedialne, albumy,
- zbierają, sortują i wyceniają rzeczy zgromadzone na kiermaszach,
- prezentują własne pomysły dotyczące prowadzenia zajęć np. tematyka zajęć, forma zajęć, dzienniczki lektur, recenzje przeczytanych książek,
- przygotowują pomoce przydatne podczas prowadzenia zajęć (materiały na gazetki tematyczne),
- przygotowują i uczestniczą w akcjach charytatywnych np. Pomóż dzieciom przetrwać zimę, Dar serca dla hospicjum, zbiórka nakrętek,
- uczestniczą w różnorodnych konkursach plastycznych, recytatorskich, muzycznych, teatralnych, tanecznych,
- w ramach ogólnopolskiego programu „Szkoła bez przemocy”, organizują Dni Przyjaźni,
- angażują się w uroczystości o charakterze lokalnym np. choinka szkolna, Dzień Rodziny, Dzień Seniora,
- redagują szkolną gazetkę „Niecodziennik”,
- aktywnie uczestniczą w rozgrywkach sportowych organizowanych w szkole,
- przygotowują inscenizacje, przedstawienia dla społeczności szkolnej i środowiska lokalnego,
- uczestniczą w akcjach proekologicznych, np. zbiórka zużytych baterii,
- chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych, rozwijając swoje uzdolnienia czytelnicze, recytatorskie, muzyczne i taneczne.

Podejmowanie przez uczniów inicjatyw dotyczących własnego rozwoju i rozwoju szkoły

Zdaniem uczniów uczestniczących w wywiadzie w szkole mogą rozwijać swoje zainteresowania, talenty, pasje, zdobywać wiedzę i umiejętności. Jako przykład podają, że mają możliwość rozwijać swoje zdolności na kółkach: teatralnym, europejskim, plastycznym, tanecznym, ekologicznym, dziennikarskim, szachowym, zajęciach wokalnych, gry na pianinie, gitarze, flecie. W opinii uczniów rozwijają się również uczestnicząc w konkursach, festiwalach piosenki, przedstawieniach, akcjach społecznych i charytatywnych. W szkole organizowane są kiermasze, zbiórki darów dla osób potrzebujących, uczestniczą w spotkaniach z ciekawymi ludźmi, np. z policjantem, aktorem, kombatantami, iluzjonistą, rodziną patronów szkoły. Do szkoły przyjeżdżają teatryki, występują zespoły pieśni i tańca, uczniowie wyjeżdżają na wycieczki, do kina, teatru. W szkole organizowane są pokazy doświadczeń chemicznych, konkursy na których uczniowie mogą zaprezentować swoje umiejętności, talenty, prace związane z ich zainteresowaniami. W opinii uczniów działając w samorządzie uczniowskim uczą się podejmowania decyzji, odpowiedzialności, wywiązywania się z powierzonych zadań, a działalność w spółdzielni uczniowskiej umożliwia im prowadzenie sklepu szkolnego.

Uczniowie w wywiadzie wskazali, że dzielą się z nauczycielami lub innymi pracownikami szkoły swoimi pomysłami na to, co chcieliby robić w szkole. Utworzony w szkole „Bank Pomysłów Uczniowskich” miejsce, w który składane są pomysły i propozycje uczniów, umożliwia realizację zgłoszonych przez uczniów pomysłów. Jako przykłady uczniowskich pomysłów realizowanych w szkole wskazali, akcje Serduszko dla Polski, Dzień Przyjaźni, Dzień Samorządności, dzień bez złej oceny, szczęśliwy numer. Uczniowie organizują wieczorki z okazji dnia chłopaka oraz na zakończenie zajęć w kółku teatralnym. Uczniowie przeprowadzili w szkole zbiórki darów dla chorej

Ewelinki, brali udział w realizacji projektu związanego z patronami szkoły, przygotowują konkursy szkolne - Kocham Cię Polsko, Dzień Sportu.

Dyrektor, nauczyciele w ankiecie i wywiadzie wskazali, że uczniowie podejmują działania wpływające na rozwój własny i szkoły. W ich opinii uczniowie są samodzielni i podejmują różne działania, które mogą wspierać ich rozwój. Działania te są adekwatne do możliwości i poziomu rozwoju dzieci. Przykładem takich działań są:

- praca w samorządzie uczniowskim oraz spółdzielni uczniowskiej,
- przynależność do kół zainteresowań: teatralne, plastyczne, europejskie, szachowe, języka angielskiego, dziennikarskie, rozwijające zainteresowania dla kl. I, Koło Młodych Ekologów. Ponadto udział w zajęciach tanecznych, wokalnoinstrumentalnych, gry na gitarze, gry na pianinie, sportowych oraz gimnastyka korekcyjna, zajęcia logopedyczne "Przyroda-pokaż, co potrafisz" "Matma jest super" "Język polski bez tajemnic", zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze,
- udział w konkursach, festiwalach, turniejach, przeglądach na szczeblu szkolnym, gminnym, powiatowym, wojewódzkim, np. wojewódzki "Kształtujemy tożsamość krajobrazu", konkursy okręgowe: recytatorski „Spotkanie z poezją Czesława Miłosza”, SKO na projekt kalendarzyka, konkursy powiatowe: "Jesienny konkurs recytatorski", plastyczny LGD „Moja miejscowość coraz piękniejsza”, konkursy gminne: ortograficzny, festiwal piosenki patriotycznej, biegi przełajowe „Szlakiem Dąbrowicy”, turniej tenisa stołowego indywidualny oraz drużynowy, turniej piłki ręcznej, konkursy szkolne: na najładniejszą kartkę świąteczną, na najpiękniejszy stroik świąteczny, „Tradycje świąteczne”, Czy znasz swoją miejscowość?, na prezent dla Kubusia Puchatka w ramach akcji „Cała Polska Czyta dzieciom”, plastyczny na kartkę z okazji Dnia Nauczyciela, poetycki na wiersz o nauczycielu, plastyczny „Bezpieczne zabawy zimowe”,
- współorganizowanie imprez i uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej, Dnia Kobiet, Walentynek,
- organizacja dyskotek z okazji dnia chłopaka, andrzejek, zabawa choinkowa,
- udział uczniów w organizacji kiermaszów świątecznych na Boże Narodzenie i Wielkanoc,
- wydawanie gazetki szkolnej „Niecodziennik”,
- organizacja turniejów sportowych: Szkolny Turniej Tenisa Stołowego, Turniej Piłki Nożnej, Szkolny Turniej Szachowy,
- organizacja konkursów: Kocham Cię Polsko, Konkurs wiedzy o patronach, Konkurs wiedzy o Unii Europejskiej,
- realizacja projektów, np. Nasz patron, Poglębiamy wiedzę o patronach,
- udział uczniów w akcjach charytatywnych: Pomóż dzieciom przetrwać zimę, Szkoła pomóż i Ty, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Akcja Korek, Twój dar serca dla Hospicjum,
- udział w międzynarodowym projekcie świątecznym „Global Christmas Greetings”,
- udział w projekcie Szkoła bez przemocy, uczniowie organizują „Dzień Przyjaźni”,
- udział w akcji propagującej zdrowy styl odżywiania - Spróbuj, posmakuj, zasmakuj.

W opinii nauczycieli uczestniczących w wywiadzie w pracę Samorządu Uczniowskiego i Spółdzielni Uczniowskiej zaangażowani są uczniowie klas starszych, a w pozostałych przedsięwzięciach biorą udział wszyscy uczniowie szkoły.

Szkoła pomaga planować rozwój uczniów w dłuższej perspektywie, zdaniem nauczycieli uczestniczących w wywiadzie poprzez:

- organizowanie zajęć dodatkowych rozwijających ich zainteresowania i zdolności,
- prowadzenie zajęć wyrównawczych,
- spotkania z ludźmi z pasją, kombatantami, psychologiem, policjantami, z bibliotekarką,
- kształtowanie umiejętności dziennikarskich,
- wizyty w straży pożarnej,
- umożliwienie zdobycia karty rowerowej,
- wszyscy nauczyciele zachęcają do aktywnego spędzania czasu i zdrowego stylu życia, nauki języków obcych, wdrażają uczniów do wykorzystywania technologii informacyjno – komunikacyjnej,
- szkoła umożliwia uczniom klasy szóstej udział w dniach otwartych w gimnazjum w Garbowie i Sadurkach,
- wychowawcy na godzinach wychowawczych poruszają tematykę dotyczącą planowania bliższej i dalszej przyszłości.

W opinii rodziców uczestniczących w wywiadzie w szkole realizowane są działania zainicjowane przez uczniów. Uczniowskie inicjatywy, które zostały zrealizowane w szkole to: „Dzień Samorządności”, „Dzień sportu”, „Szkolny Turniej Tenisa Stołowego”, „Konkurs Kocham Cię Polsko”, losowanie „szczęśliwego numerka”, współorganizacja szkolnych Walentynek, dzień bez złej oceny, szkolna gazetka „Niecodziennik”, organizacja loterii fantowych, kiermasze ciast, napojów na dyskotekach, wyjazdy, wycieczki, wieczorki klasowe, wybór opiekuna samorządu, organizowanie pomocy koleżeńskiej.

W opinii partnerów zewnętrznych, inicjatywą uczniów jest organizowany w szkole Dzień Samorządności, bank uczniowskich pomysłów, udział w akcjach charytatywnych, organizowanie kiermaszu w szkole, udział w akcjach społecznych „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, akcja dla hospicjum - zbiórka korków, akcja „Serduszko dla Polski, organizowanie w szkole pomocy koleżeńskiej. Działający w szkole samorząd uczniowski, organizuje różne

uroczystości szkolne np. walentynki, prowadzi gazetkę szkolną „Niecodziennik”. W opinii partnerów z inicjatywy uczniów organizowane są turnieje sportowe, np. w tenisie stołowym, uczniowie zgłaszają chęć udziału w wielu konkursach, a szkoła im to umożliwia. Szkoła Podstawowa w Ożarowie zainicjowała gminne rozgrywki szachowe, uczniowie uczestniczą w projekcie związanym z dniem patrona.

Realizacja działań zainicjowanych przez uczniów

W opinii uczniów uczestniczących w wywiadzie pomysły i inicjatywy zgłaszane przez nich są realizowane przez szkołę, nie odrzucono żadnego zgłoszonego przez uczniów pomysłu.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie w szkole realizowane są działania zainicjowane przez uczniów. Uczniowskie inicjatywy, które zostały zrealizowane to organizowanie i udział w akcjach i konkursach jak: „Serduszko dla Polski”, „Dzień Samorządności”- prowadzenie lekcji przez uczniów, pomoc dyrektorowi szkoły w pracach administracyjnych, pomoc paniom woźnym, loteria fantowa, „Bank Uczniowskich Pomysłów” - skrzynka na propozycje pomysłów uczniów, „ Konkurs z okazji Halloween”, „Dzień sportu”, „Szkolny Turniej Tenisa Stołowego”, „Konkurs Kocham Cię Polsko”. Wprowadzenie w szkole losowania "szczęśliwego numerka", dnia bez złej oceny, współorganizowanie szkolnych Walentynek. Z inicjatywy uczniów odbywają się akcje charytatywne jak pomoc dla Ewelinki, zbiórka kasztanów, organizacja loterii fantowych, kiermasze ciast, napojów na dyskotekach. Uczniowie proponują zorganizowanie wyjazdów i wycieczek szkolnych, wieczorków klasowych. Wybrali w wyborach opiekuna samorządu oraz skład samorządu klasowego i szkolnego, organizują pomoc koleżeńską, przygotowują gazetki ścienne i uczestniczą w tworzeniu gazetki „Niecodziennik”. Uczniowie przygotowują „Dzień Przyjaźni” w ramach programu „Szkoła bez przemocy”, organizują konkursy, zabawy, przygotowują niespodzianki.

Na terenie szkoły dostępne są informacje dotyczące działań zainicjowanych przez uczniów, widać przykłady aktywności uczniów jak, np.: gazetki klasowe, szkolne, plansze ekspozycyjne z pracami plastycznymi, tablica informacyjna samorządu uczniowskiego, zdjęcia z uroczystości szkolnych, wystawki pucharów, dyplomów, wyróżnień, podziękowania z udział w akcjach charytatywnych i projektach, kronika szkolna.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Szkoła postrzegana jest przez uczniów rodziców, pracowników szkoły oraz partnerów zewnętrznych, jako miejsce bezpieczne. Uczniowie mogą zgłaszać pomysły dotyczące działań wychowawczych, zasad postępowania w szkole. Obowiązujące w szkole normy i zasady właściwego zachowania są znane i respektowane przez uczniów. Szkoła diagnozuje zachowania uczniów, a podejmowane działania wychowawcze mają na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Różnorodność organizowanych w szkole zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, prowadzenie szkolnej gazetki, działalność w samorządzie i spółdzielni uczniowskiej, pozwala wzmacniać pożądane postawy uczniów i ukierunkować ich zainteresowania. Analiza sytuacji wychowawczej szkoły uwzględnia środowisko rodzinne uczniów, potrzeby uczniów, pojawiające się problemy wychowawcze występujące w szkole i poza nią. W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze, ocenia ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Bezpieczeństwo uczniów

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie potwierdzają to w swoich wypowiedziach uczniowie, rodzice, pracownicy niepedagogiczni i partnerzy współpracujący ze szkołą.

Ankietowani uczniowie najstarszych roczników w szkole wypowiadając się na temat bezpieczeństwa w szkole wskazali, że na lekcji zdecydowanie bezpiecznie czuje się 9 z 9 uczniów kl.V i 8 z 10 uczniów kl.VI, odpowiedzi "raczej tak" udzieliło 2 z 10 uczniów kl.VI. Podczas przerw zdecydowanie bezpiecznie czuje się 7 z 9 uczniów kl.V oraz 9 z 10 uczniów kl.VI, raczej tak wskazało 2 z 9 uczniów kl.V oraz 1 z 10 kl.VI. Na terenie szkoły po zajęciach lekcyjnych czują się bezpiecznie 4 z 9 uczniów kl.V, natomiast 5 z 9 uczniów kl.V zdecydowanie nie czuje się

bezpiecznie na terenie szkoły po zajęciach.

W ankiecie uczniowie klasy V wskazali częstotliwość zdarzeń lub zachowań niewłaściwych, na które byli narażeni w szkole:

Zdaniem wszystkich (9) ankietowanych uczniów kl. V, ani razu w szkole nie miało miejsca:

- by inni uczniowie robili kawały, dowcipy, które odbieraliby, jako nieprzyjemne,
- nie uczestniczyli w bójkę z innymi uczniami, gdzie używano niebezpiecznego,
- inni uczniowie nie zmuszali ich do kupowania czegoś za własne pieniądze lub oddawania im swoich rzeczy,
- nie zostali pobici,
- umyślnie nie zniszczono rzeczy należącej do ucznia,
- inni uczniowie nie obrażali ich za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych,
- nie ukradziono im żadnego przedmiotu lub pieniędzy.

W opinii 2 z 9 uczniów kl.V, inni uczniowie celowo wykluczali ich z grupy, nie zadawali się z nimi. Obrażanie, używanie nieprzyjemnych przezwisk przez innych uczniów miało miejsce w przypadku jednego ucznia.

W opinii rodziców uczestniczących w wywiadzie i partnerów szkoły uczniowie czują się w szkole bezpiecznie. Respondenci wskazali, że szkoła zapewnia dzieciom dobrą opiekę w czasie przerw, na korytarzach dyżurują nauczyciele i woźne, dzieci po lekcjach przebywają w świetlicy pod opieką nauczyciela. Do szkoły prowadzi bezpieczny chodnik dla pieszych, zabezpieczony barierkami, podczas dowożenia busem, dzieci są pod opieką osoby dorosłej. W szkole odbywają się cyklicznie spotkania z policją na temat bezpieczeństwa, są organizowane kursy na kartę rowerową. Na godzinach wychowawczych wychowawcy rozmawiają z uczniami o bezpieczeństwie, np. w czasie zabaw zimowych, w lecie nad wodą, o bezpieczeństwie w szkole i w drodze do szkoły. Rodzice osobiście lub za potwierdzeniem pisemnym mogą odebrać dziecko ze szkoły przed zakończeniem lekcji, z imprezy szkolnej, która kończy się w godzinach wieczornych lub gdy dziecko źle się czuje.

Zdaniem pracowników niepedagogicznych w szkole dba się o bezpieczeństwo uczniów poprzez:

- działalność świetlicy szkolnej, w której dyżur pełni nauczyciel,
- uczniowie podczas dowożenia busem są pod opieką osoby dorosłej,
- nauczyciele pełnią dyżury na korytarzu podczas przerw, w okresie letnim również na zewnątrz budynku,
- organizowane są w szkole pogadanki z policjantem, pedagogiem, wychowawcami, nauczycielami,
- przeprowadzane są lekcje na temat bezpiecznego zachowania się na drodze, bezpieczeństwa podczas zabaw,
- organizowane są pogadanki na temat bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym przez KRUS w Lublinie,
- uczniowie biorą udział w programach i konkursach np. Klub Bezpiecznego Puchatka, „Wypadki na drogach, porozmawiajmy”,
- uczniowie, co roku otrzymują znaki odblaskowe na teczki lub ubrania,
- w szkole obudowane są grzejniki, narożniki ścian, środki czystości zabezpieczone w zamkniętej szafie,
- chodnik wokół szkoły obudowany jest barierkami.

Zdaniem pracowników niepedagogicznych w szkole nie ma miejsc, w których częściej niż gdzie indziej zdarzałyby się zachowania niewłaściwe dotyczące uczniów, wszędzie dyżury pełnią nauczyciele i woźne.

Obserwacje zajęć (6) wskazują, że nauczyciel dba o fizyczne bezpieczeństwo uczniów w czasie zajęć.

Znajomość i przestrzeganie przez uczniów norm obowiązujących w szkole

Ankietowani uczniowie klasy V i VI znają zasady właściwego zachowania w szkole, nawet jeśli nie zawsze ich przestrzegają, przekonanych o tym jest 7 z 9 uczniów klasy V i wszyscy uczniowie klasy VI, nie zna zasad właściwego zachowania się w szkole 2 z 9 uczniów kl.V.

Zdaniem uczniów uczestniczących w wywiadzie mają oni prawo do: jawnej i umotywowanej oceny, sprawiedliwego oceniania, przełożenia terminu sprawdzianu, wyrażania myśli, poglądów i przekonań religijnych. Uczniowie mówią, że mają prawo do bezpłatnej nauki, korzystania z kółek zainteresowań, przestrzegania, zaleceń zawartych w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Uczniowie mogą działać w samorządzie uczniowskim, uczestniczyć w wyborach do samorządu uczniowskiego, mogą brać udział w zawodach sportowych, konkursach, korzystać z biblioteki, sprzętu i boiska szkolnego.

W opinii uczniów do ich obowiązków w szkole należy: chodzić do szkoły, odrabiać lekcje, szanować rówieśników, nauczycieli i pracowników szkoły, szanować sprzęt szkolny, dbać o higienę osobistą, zmieniać obuwie w szkole, schludnie ubierać się do szkoły, a w czasie imprez i uroczystości szkolnych obowiązuje ich strój galowy. Uczniowie zobowiązani są do właściwego zachowania się w miejscach publicznych, kulturalnego zachowania się w stołówce szkolnej, busie. Uczniowie wskazują również, że mają obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcji, udzielać pomocy koleżeńskiej i wypełniać polecenia nauczyciela, przestrzegać ustalonych w klasie regulaminów.

Nie wolno uczniom w szkole: przezywać innych, używać wulgarnych słów, przynosić do szkoły podejrzanych substancji, używać telefonów komórkowych w czasie lekcji, wagarować, niszczyć sprzęt szkolny, kłamać, kraść, pić alkoholu i palić papierów, używać narkotyków.

W opinii partnerów zewnętrznych, uczniowie znają normy społeczne, zasady dobrego zachowania, potrafią odpowiednio zachować się w grupie, są komunikatywni, otwarci, znają zwroty grzecznościowe, wykazują zrozumienie dla inności dzieci, są tolerancyjni, poza szkołą również zachowują się grzecznie. Uczniowie respektują

polecenia nauczycieli, dyrektora.

Z obserwacji placówki wynika, że zachowania uczniów podczas przerw są właściwe, zachowania uczniów są nadzorowane przez dyżurujących na korytarzu nauczycieli i pracowników obsługi.

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami

Uczestniczący w wywiadzie nauczyciele za osiągnięcie szkoły w kształtowaniu wymaganych w szkole zachowań uważają to, że:

- uczniowie znają normy społeczne i je respektują,
- znają zasady dobrego zachowania, potrafią odróżnić zachowania pozytywne od negatywnych, świadczy o tym zachowanie uczniów w miejscach publicznych, takich jak kina, teatry, muzea, kościoły,
- odpowiednio zachowują się również podczas uroczystości szkolnych, na stołówce, w busie,
- kulturalnie odnoszą się do osób dorosłych i swoich kolegów,
- stosują zwroty grzecznościowe,
- respektują zasadę stroju galowego podczas ważnych szkolnych uroczystości,
- przestrzegają zasadę zmiany obuwia w szkole.

Zdaniem nauczycieli za sukces wychowawczy można również uznać znaczną poprawę zachowania uczniów wykazujących cechy nadpobudliwości, którzy zostali objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Jednym z ważniejszych osiągnięć szkoły w kształtowaniu właściwych postaw wśród uczniów było niedopuszczenie do wykluczenia uczennicy w jednej z klas.

W opinii nauczycieli uczestniczących w wywiadzie uczniowie w większości przypadków nie dopuszczają się rażącego naruszania norm społecznych, zarówno podczas zajęć, przerw oraz wyjść i wycieczek szkolnych. Zdarzają się jednak jednostkowe przypadki niewłaściwych zachowań, na które reagują nauczyciele, pracownicy i sami uczniowie. Są to np. przewanie, popchnięcie, sporadyczne bieganie po schodach.

W ankiecie dyrektor podał, że w tym i poprzednim roku szkolnym nie zostały wymierzone kary statutowe uczniom. W opinii pracowników niepedagogicznych uczestniczących w badaniu od uczniów oczekuje koleżeństwa, przyjaźni, szacunku dla dorosłych, przestrzegania praw i obowiązków, poszanowania mienia, życzliwości. Ponadto ważne jest by uczniowie zachowywali się kulturalnie wobec siebie, nauczycieli i innych pracowników szkoły, przestrzegali porządku, sprząтали po sobie oraz używali słów grzecznościowych.

W opinii pracowników niepedagogicznych większość uczniów jest grzeczna, koleżeńska, wie jak się zachować w określonych sytuacjach, wzajemnie sobie pomagają, służą pomocą, są tolerancyjni, potrafią współczuć, chwalią się swoimi osiągnięciami.

Zdaniem pracowników szkoły uczniom nie wolno przepychać się, przezywać, używać wulgaryzmów, skarżyć, niszczyć sprzętu, zachowywać się agresywnie, dokuczać kolegom, łamać regulaminy, śmiecić, niewłaściwie się odzywać, kłamać. W opinii respondentów uczniowie raczej respektują te zasady postępowania.

Obserwacja zajęć wskazuje, że wszyscy uczniowie podczas zajęć zachowują się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami.

Podczas obserwacji placówki nie zaobserwowano zachowań uczniów odbiegających od ogólnie przyjętych norm społecznych. Nie zaobserwowano zachowań agresywnych wśród uczniów.

Diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń

Z informacji pozyskanych od dyrektora i z analizy dokumentów wynika, że w szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń. Dyrektor w wywiadzie podaje, że diagnoza zachowań uczniów prowadzona jest na podstawie obserwacji uczniów podczas lekcji, przerw. Każdy wychowawca prowadzi zeszyt obserwacji zachowań uczniów. Ponadto diagnoza zachowań prowadzona jest poprzez badania ankietowe, zbieranie informacji od rodziców, rozmowy uczniów z nauczycielami i pedagogiem. Uczniowie dokonują samooceny i oceny zachowania kolegów. Prowadzone są rozmowy z przedstawicielami poradni, kuratorem sądowym, pracownikiem GOPS-u.

Zdaniem dyrektora diagnoza zagrożeń prowadzona jest w szkole poprzez:

- obserwację uczniów podczas przerw, zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, a nawet poza szkołą, podczas wyjazdów,
- ankiety dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń prowadzone wśród rodziców i uczniów,
- analizę zachowań uczniów przez wychowawcę, pedagoga, prowadzenie samooceny i oceny innych,
- rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi,
- rozmowy z kuratorem sądowym i przedstawicielami ośrodka pomocy społecznej,
- dyskusje, wymianę spostrzeżeń między nauczycielami, pracownikami niepedagogicznymi,
- analizę zachowań,
- rozmowy pedagoga z uczniami,
- zajęcia i obserwacje prowadzone przez pedagoga,
- analizę zapisów w zeszycie obserwacji,
- analizę materiałów zgromadzonych w teczce osiągnięć danego ucznia,
- sprawozdania z pracy wychowawczej wychowawców klasowych i formułowanie wniosków do dalszej pracy,
- analizę zachowań uczniów przez zespół nauczycieli uczących w danej klasie,

- odwoływanie się do wiedzy specjalistów.

Większość ankietowanych rodziców 12 z 18 jest zdania, że pozytywnie zachowania uczniów są zdecydowanie dostrzegane przez nauczycieli, raczej o tym przekonanych jest 6 z 18 ankietowanych rodziców.

Informacje na temat zagrożeń występujących w szkole do której uczęszcza dziecko, otrzymuje większość ankietowanych rodziców 16 z 18, nie otrzymuje takiej informacji 2 z 18 ankietowanych rodziców.

W dokumentacji szkolnej znajdują się informacje dotyczące diagnozy zagrożeń, jak np.:

- Diagnoza zachowań prowadzona jest na podstawie obserwacji uczniów podczas lekcji, przerw, arkusze obserwacji zachowań uczniów, w czasie lekcji oraz karty monitorowania zachowań uczniów podczas przerw dotyczące: stosowania przez uczniów właściwej komunikacji werbalnej i pozawerbalnej (słowa, postawa, gesty, mimika) w stosunku do innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły i osób przebywających na terenie szkoły, czy uczniowie stosują się do poleceń nauczycieli i pracowników, chętnie służą pomocą nauczycielom i pracownikom szkoły, reagują na potrzeby innych, przestrzegają zasad bezpieczeństwa podczas zabaw na przerwie, starają się panować nad emocjami, przejawiają zachowania agresywne, przejawiają zachowania związane z dyskryminacją innych osób, niszczą sprzęt, umeblowanie szkoły, niszczą rzeczy innych uczniów. Karty monitoringu sporządzają nauczyciele pełniący dyżur w czasie przerw, wyniki z analizy kart monitoringu zachowań i wnioski zamieszczane są w raporcie z ewaluacji wewnętrznej, przedstawione radzie pedagogicznej i zamieszczone na stronie internetowej szkoły oraz omawiane na spotkaniach z rodzicami.

- Pedagog szkolny prowadzi zajęcia dla uczniów sprawiających trudności wychowawcze, najczęściej pojawiające się w szkole problemy dotyczyły, m.in.: nadpobudliwości uczniów, izolacji w klasie jednej z dziewczynki zwłaszcza przez koleżanki, kłamstwa w stosunku do rówieśników, nauczycieli i rodziców, uzależnienia od komputerów i internetu, niebezpiecznych zachowań uczniów podczas przerw, zachowań aroganckich uczniów w stosunku do nauczycieli, depresji dzieci, panowania nad emocjami, bezpiecznego poruszania się po drogach, ufności dzieci do osób nieznanym, odpowiedzialności dzieci za swoje czyny przed prawem, odpowiedzialności karnej za swoje czyny, przejawy agresji wśród niektórych uczniów, brak motywacji do nauki. Odbyły się spotkania pedagoga z rodzicami na temat: postępowania w przypadku przewlekłej choroby, imprez środowiskowych i dyskotek, trudności w nauce i problemy wychowawcze dzieci, wspieranie dzieci w kształtowaniu ich pozytywnych postaw, zagrożenia internetem.

- W szkole przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów, nauczycieli, rodziców i pracowników niepedagogicznych, dotyczące bezpieczeństwa i zagrożeń, przestrzegania norm społecznych.

Działania wychowawcze podejmowane w celu zmniejszenia zagrożeń oraz wzmocnienia pożądanych zachowań

Zdaniem dyrektora szkoła organizuje liczne działania wychowawcze, w które chętnie włączają się uczniowie. W placówce podejmuje się działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań. Do działań tych dyrektor zaliczył:

- organizację zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania i pomagających przezwyciężyć trudności,
- pogadanki dla uczniów, np. na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zachowania w miejscach publicznych, kultury na co dzień, bezpiecznych zabawy,
- lekcje wychowawcze poświęcone przeciwdziałaniu zdiagnozowanym zagrożeniom,
- zawieranie klasowych kontraktów z uczniami,
- organizowanie pozalekcyjnych klasowych spotkań integracyjnych, dni klasowych, wyjazdów,
- zajęcia z pedagogiem szkolnym zwłaszcza dla uczniów z ADHD i dla ucznia z zaburzeniami w zachowaniu, innych uczniów z różnymi problemami,
- stosowanie przez pedagoga różnych metod pracy z uczniami np. artterapii, bajkoterapii, dogoterapii (wizyta w szkole specjalistów w tej dziedzinie),
- organizowanie w szkole przedstawiń profilaktycznych, np. poświęconych przyjaźni, przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom od komputera,
- akcje propagujące zdrowy styl życia np. „Szklanka Mleka”, „Owoce w szkole”, „5 porcji warzyw i owoców”, „Spróbuj, posmakuj, zasmakuj”, „Aktywnie po zdrowie”,
- podjęcie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną – w szkole funkcjonuje punkt konsultacyjny, odbywają się wizyty pedagoga i psychologa, szkoła pośredniczy w kontakcie rodziców i uczniów z poradnią, propagowana jest wśród zainteresowanych oferta poradni,
- udział w programie pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzonym przez Poradnię PP Nowa (zajęcia dla uczniów, konsultacje dla uczniów, rodziców, nauczycieli, szkolenia),
- udział w akcjach charytatywnych i organizowanie akcji charytatywnych w szkole, wśród mieszkańców,
- pogadanki na temat bezpieczeństwa, zagrożeń, sposobu postępowania w trudnych sytuacjach,
- spotkania z ciekawymi ludźmi np. „Ludzie z pasją”, kombatancki,
- propagowanie pomocy koleżeńskiej,
- pochwały, nagrody, listy gratulacyjne do rodziców, upowszechnianie właściwych postaw prezentowanych przez uczniów na apelach wobec całej społeczności szkolnej,

- odwoływanie się do pomocy specjalistów w trudnych sytuacjach (spotkanie mediacyjne dla uczniów i rodziców),
- rozmowy z pedagogiem dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze,
- wzmacnianie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców przez spotkania z psychologiem, pedagogiem, Policją, przedstawicielem KRUS, warsztaty dla rodziców (np. „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Konflikty między rodzicami a dzieckiem”, organizowania pracy domowej ucznia),
- pogadanki dla rodziców dotyczące: np. gier komputerowych, oglądania filmów i programów telewizyjnych, dopalaczy, właściwego zachowania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego,
- przekazywanie wychowankom i ich rodzicom informacji o potencjalnych zagrożeniach (ulotki, prezentacje multimedialne, plakaty, gazetki ściennie),
- współpraca z kuratorem sądowym i pracownikiem ośrodka pomocy społecznej.

Analiza dokumentów wskazuje na realizowanie wymienionych przez dyrektora działań podejmowanych w celu zmniejszania zagrożeń oraz wzmacnianiu pożądanych zachowań uczniów. Ponadto udokumentowane działania wychowawcze i profilaktyczne prowadzone w szkole to:

- udział szkoły w programach profilaktycznych, np. „Klub Bezpiecznego Puchatka”, „Nie pal przy mnie, proszę”,
- udział w projekcie Szkoła bez przemocy – co miesiąc inna klasa przygotowuje „Dzień Przyjaźni”,
- udział w projektach edukacyjnych, np. „Szkoła dobrze wychowana”,
- organizowanie w szkole przedstawień profilaktycznych poświęconych przyjaźni, przeciwdziałaniu przemocy, uzależnieniu od komputera, np. „Poskromienie nieznośnego smoka”, „Konkurs”, „Po drugiej stronie lustra”, „Mądre rady wiewiórki „Majki”.

Uczestniczący w badaniu pracownicy niepedagogiczni wskazali, że w celu eliminowania niewłaściwych zachowań i wzmacniania właściwych:

- w szkole organizuje się spotkania z przedstawicielem policji, z pedagogiem, psychologiem,
- rozmawia się z uczniem o niewłaściwym zachowaniu, wyciąga konsekwencje, uświadamia się dziecku, jak powinno się zachowywać poprawnie,
- prowadzi się rozmowy z rodzicami,
- szkoła bierze udział w projektach np. Szkoła dobrze wychowana, Szkoła bez przemocy,
- w tamtym roku każda klasa organizowała raz w miesiącu Dzień Przyjaźni,
- w szkole organizowany jest konkurs na najkulturalniejszego ucznia,
- uczniowie uczą się pomagać innym przez udział w licznych akcjach charytatywnych,
- uczą się pożytecznie spędzać czas przez udział w różnych kołach zainteresowań,
- do szkoły przyjeżdżają teatry z przedstawieniami, które uczą właściwego zachowania,
- uczniowie otrzymują nagrody, pochwały w czasie apelów na forum szkoły, klasy, zebraniu z rodzicami za dobre zachowanie, udział w akcji.

Zdaniem rodziców uczestniczących w wywiadzie pozytywne, pożądane zachowania ich dzieci są chwalone przez nauczycieli na forum klasy, szkoły, w formie pochwały słownej, nagrody. Pochwały kierowane są również do rodziców w czasie zebrań rodzicielskich i konsultacji indywidualnych, na koniec roku rodzice otrzymują listy gratulacyjne. Przy całej społeczności szkolnej uczniom wręczane są świadectwa z wyróżnieniem i nagrody książkowe za wysokie wyniki w nauce, nagrody za czytelnictwo, pracę w samorządzie szkolnym, spółdzielni uczniowskiej i za 100% frekwencję. Uczeń chwalony jest za udział w różnych konkursach i zawodach sportowych. Pochwały kierowane są do uczniów również w czasie lekcji, nauczyciele chwala ich nie tylko za duże sukcesy, ale też za drobne osiągnięcia. Są to pochwały ustne lub pisemne, wpisane np. do zeszytu obserwacji, zeszytu przedmiotowego.

W opinii rodziców uczniowie w większości przypadków nie dopuszczają się rażącego naruszenia norm społecznych, zarówno podczas zajęć, przerw oraz wyjść i wycieczek szkolnych. Zdarzają się jednostkowe przypadki niewłaściwych zachowań, na które reagują nauczyciele, pracownicy i sami uczniowie. Są to na przykład przezwanie, popchnięcia, sporadyczne bieganie po schodach. Zdaniem rodziców nauczyciele i inni pracownicy szkoły reagują na takie sytuacje poprzez np.: zwracanie uwagi uczniom, przeprowadzenie rozmowy z uczniami, poproszenie o przeprowadzenie pogadanki przez pedagoga szkolnego, jeżeli zajdzie taka potrzeba wezwanie rodziców do szkoły lub przekazanie informacji telefonicznej.

Większość ankietowanych rodziców 16 z 18 wskazała, że nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, odmiennego zdania był jeden rodzic, który wskazał odpowiedź "raczej nie". W opinii jednego z rodziców w szkole nie występują niewłaściwe zachowania uczniów.

Pozytywne zachowania dziecka są chwalone przez nauczycieli, zdecydowanie o tym przekonanych jest 13 z 18 rodziców, raczej tak wskazało 5 z 18 ankietowanych rodziców.

Nauczyciele szybko reagują na ryzykowne zachowania uczniów, zdecydowanie tak wskazało 8 z 18 ankietowanych rodziców, odpowiedź raczej tak wybrało 4 z 18 rodziców, natomiast 6 z 18 ankietowanych uważa, że w szkole nie ma takich zachowań.

Podczas obserwacji całej szkoły nie zaobserwowano zachowań agresywnych wśród uczniów.

Analiza i modyfikacja podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie

pożądanych zachowań

Zdaniem dyrektora i uczestniczących w wywiadzie nauczycieli, w szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze, ocenia ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb. Wychowawcy na bieżąco analizują poszczególne przypadki zachowań wychowanków, ustalają sposoby pracy z wychowankami i ich rodzicami, czuwają nad ich wprowadzeniem i przebiegiem, swoje spostrzeżenia uwzględniają w planie wychowawczym.

Analizy działań zmierzających do eliminacji zagrożeń i wzmacniania pozytywnych zachowań dokonują również pozostali nauczyciele, pedagog szkolny prowadzi zajęcia dla uczniów sprawiających trudności wychowawcze. Rada pedagogiczna dwa razy w roku dokonuje analizy ocen zachowania uczniów, frekwencji na zajęciach (zestawienia klasowe, zbiorcze) i sytuacji wychowawczej w szkole. Wychowawcy dokonują analizy zachowań na zebraniach z rodzicami oraz w czasie spotkań zespołu wychowawców.

W opinii nauczycieli uczestniczących w wywiadzie analiza wyników przeprowadzonych badań ankietowych w ramach ewaluacji wewnętrznej dotyczących zachowań uczniów w czasie przerw, przyczyniła się do wprowadzenia dodatkowych dyżurów nauczycieli na dolnym korytarzu i przed szkołą. Wprowadzone działania zwiększyły bezpieczeństwo w tych miejscach, nie odnotowano niewłaściwych, niebezpiecznych zachowań na dolnym korytarzu, ani przed szkołą. Analiza działań wychowawczych w zakresie przestrzegania zasad zawartych w kontraktach z uczniami, wykazała, że uczniowie często odwołują się do zasad w nich zawartych. Z analizy zachowań uczniów wynika, że uczniowie bardziej przestrzegają zasad, gdy sami je ustalają i modyfikują. Na podstawie analizy zachowań uczniów rozpoczynających naukę w I i II etapie kształcenia, stwierdzono, że zachowania uczniów wymagają zajęć z pedagogiem w celu wypracowania właściwych zachowań uczniów w czasie lekcji i przerw.

Na podstawie analizy wytworów prac plastycznych uczniów stwierdzono, że należy poprawić umiejętności plastyczne. Opracowano i wdrożono „Plan poprawy umiejętności plastycznych”. Nauczyciele zwracając uwagę na estetykę prac uczniowskich, kształtowali u uczniów cierpliwość, wytrwałość, dążenie do osiągnięcia postawionych celów. Eksponowanie efektów prac uczniów pozytywnie wpływało na zachowania uczniów.

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Jako przykłady takich działań dyrektor i nauczyciele uczestniczących w wywiadzie podają:

- w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom wybudowano chodnik wokół szkoły i dodatkowo oznakowano drogę lokalną wokół szkoły,
- w związku z pojawiającymi się przypadkami izolacji w grupie oraz w celu profilaktyki takich zachowań zorganizowano spotkania mediacyjne z psychologiem dla uczniów i rodziców,
- odbyły się zajęcia terapeutyczne dla uczniów przejawiających cechy nadpobudliwości psychoruchowej,
- przeprowadzono pogadanki dla rodziców na temat dyscypliny i uzyskiwania pozytywnych zachowań dzieci,
- w celu wyeliminowania niebezpiecznych zabaw uczniów podczas przerw wprowadzono dodatkowy dyżur nauczyciela na korytarzu obok szatni,
- wychowawcy klas na bieżąco modyfikują plany wychowawcze dostosowując je do zaistniałych sytuacji,
- szkoła umożliwiła udział nauczycieli w szkoleniach „Praca z uczniem z zaburzeniami w zachowaniu”, „Zwykłe-niezwykłe”, „Zostań mistrzem swego ucznia”, „ADHD w szkole – metody pracy”, „Dziecko z ADHD i zaburzeniami opozycyjno-buntowniczymi”, „Trudne rozmowy z rodzicami”, „Jak rozmawiać z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo”, „Depresja czy ...”
- zastosowanie nowatorskich metod wychowawczych: artterapii, bajkoterapii, dogoterapia w pracy z dziećmi.

Zdaniem partnerów uczestniczących w badaniu szkoła by wzmacniać pożądane zachowania uczniów i przeciwdziałać niepożądanym zamieszcza sukcesy uczniów na szkolnej stronie internetowej, w Gazecie Jastkowskiej publikowane są listy prymusów, fotografie uczniów z konkursów. Za osiągnięcia uczniowie są chwaleni na apelach szkolnych i nagradzani na koniec roku szkolnego, rodzice otrzymują listy gratulacyjne. W szkole prowadzone są zajęcia pozalekcyjne, dydaktyczno - wyrównawcze, organizowane są spektakle profilaktyczne, uczniowie biorą udział w akcjach charytatywnych. Szkoła podjęła współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” z Lublina, która w przypadku problemów wychowawczych przeprowadza mediacje z rodzicami, zajęcia z dziećmi. +++Nauczyciele podnoszą swoje kompetencje, m. in. w celu prawidłowej edukacji i opieki nad dziećmi z ADHD, zaburzeniami sensorycznymi. Dla uczniów z dysleksją prowadzone są zajęcia z dogoterapii, bajkoterapii, stosowane są nowoczesne metody pracy z dziećmi i na bieżąco w razie potrzeby są modyfikowane.

Modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia inicjatyw uczniów

Podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się, co potwierdzają uczniowie, dyrektor i nauczyciele.

Uczniowie uczestniczący w wywiadzie wskazali, że mogą zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole, praw i obowiązków uczniów, np. uczniowie w klasach podpisują kontrakty z wychowawcą, w których określają zasady zachowania w czasie lekcji, na przerwie. Za łamanie zasad przyznawane są punkty ujemne, uczniowie w przypadku złamania obowiązujących zasad mogą zaproponować sobie karę, którą muszą wykonać. W uzasadnionych przypadkach uczniowie mogą przełożyć termin sprawdzianu, uczniowie dokonują samooceny

zachowania, oceniają zachowanie kolegi, koleżanki przy wystawianiu ocen zachowania.

W opinii nauczycieli uczestniczących w wywiadzie i dyrektora podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczniów. Uczniowie mogą zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole, praw i obowiązków uczniów, np.:

- uczniowie ustalają kontrakty z wychowawcami i nauczycielami, zasady zachowania w czasie przerw i lekcji,
- mają możliwość przesunięcia terminu sprawdzianu,
- wypowiadają się na temat zachowania swojego, kolegi czy koleżanki w trakcie wystawiania ocen zachowania,
- zgłaszają propozycje terminów i miejsc wycieczek,
- zgłaszają propozycje rozgrywek sportowych (np. piłka nożna, tenis stołowy),
- wykonują gazetki szkolne według własnych pomysłów,
- proponują udział w akcjach charytatywnych, np. „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”, „Pomoc dla Ewelinki”, „I ty możesz zostać Św. Mikołajem”,
- organizują Dzień Samorządności w szkole,
- proponują i organizują, ustalają program imprez klasowych, (wieczorki, ogniska).

Zdaniem dyrektora i nauczycieli uczniowie mają możliwość wpływania na działania wychowawcze szkoły, między innymi, poprzez samorzady klasowe, samorząd uczniowski i pojedynczych uczniów. Zdaniem dyrektora wszystkie inicjatywy uczniów są uwzględniane i realizowane przez szkołę w miarę możliwości.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) wskazali, że podejmowane przez nich działania wychowawcze zdecydowanie uwzględniają inicjatywy i opinie uczniów.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Szkoła działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną koncepcją pracy. Jest ona znana i akceptowana przez uczniów i rodziców. Liczne i różnorodne działania podejmowane we wszystkich obszarach pracy szkoły są spójne z założeniami koncepcji. Koncepcja jest analizowana i modyfikowana, czego efektem jest wprowadzenie m. in. „Banku Pomysłów Uczniowskich”, zajęć dotyczących skutecznego uczenia się, punktu konsultacyjnego psychologa i pedagoga, Dnia Odkrywania Talentów.

Przedstawione poniżej argumenty wskazują na wysoki poziom spełniania wymagania.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez radę pedagogiczną i jest znana pracownikom szkoły. Z informacji uzyskanych podczas wywiadów od dyrektora, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych wynika, iż istniejąca koncepcja pracy szkoły jest im znana. Badana dokumentacja oraz zgodna opinia nauczycieli i dyrektora wskazują, iż najważniejsze założenia koncepcji ,wg której działa szkoła, to:

- zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, wychowania i opieki,
- dobre przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia,
- rozwijanie zainteresowań, zdolności i talentów poprzez organizację różnorodnych zajęć pozalekcyjnych,
- kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych, prozdrowotnych i proekologicznych,
- budowanie w wychowankach poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, odpowiedzialności i wiary w siebie,
- przygotowanie uczniów do pełnienia ważnych ról społecznych.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) podkreślają, że czują się jej współautorami koncepcji pracy szkoły. W opinii pracowników niepedagogicznych, wartościami uznawanymi w szkole są: solidność, obowiązkowość, życzliwość, solidarność w stosunku do kolegów, umiejętność współpracy w grupie oraz pomocy w różnych sytuacjach życiowych.

Działania realizujące koncepcję pracy szkoły. Najważniejszymi działaniami, realizującymi koncepcję pracy szkoły, zdaniem nauczycieli (wywiad), dyrektora oraz rodziców, są:

- opracowywanie planu pracy szkoły, kalendarza imprez i uroczystości szkolnych, wycieczek i wyjazdów edukacyjnych, konkursów oraz podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli,
- podnoszenie efektywności kształcenia, poprzez dobór odpowiednich programów nauczania,
- diagnozowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów na wszystkich etapach kształcenia,
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych,
- organizowanie uroczystości szkolnych i środowiskowych, udział uczniów w konkursach, akcjach charytatywnych,
- wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez prowadzenie zajęć wyrównujących wiedzę z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego, zajęć logopedycznych,
- realizacja projektów poszerzających ofertę edukacyjną,
- rozwijanie postaw proekologicznych i prozdrowotnych poprzez promocję życia zgodnie z naturą oraz udział w akcjach ekologicznych, konkursach, programach prozdrowotnych, imprezach szkolnych,
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich poprzez udział w uroczystościach szkolnych i lokalnych, organizowanie spotkań z kombatanami,
- pomoc socjalna, np. finansowanie wyprawek szkolnych, refundowanie obiadów, dofinansowanie do wycieczek szkolnych, zapewnienie podręczników uczniom z rodzin potrzebujących wsparcia, zwolnienie z opłaty za ubezpieczenie,
- wspieranie rozwoju zawodowego nauczycieli, inspirowanie do podejmowania innowacji pedagogicznych.

Nowymi działaniami podjętymi przez szkołę są:

- objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów ze zdiagnozowanymi deficytami, opracowanie planów wsparcia dla dzieci potrzebujących pomocy,
- zorganizowanie dowozu dzieci do szkoły,
- zapewnienie opieki i zorganizowanie zajęć świetlicowych dla dzieci dojeżdżających,
- realizacja projektu "Pogłębiamy wiedzę o naszych patronach",
- otwarcie w szkole punktu konsultacyjnego psychologiczno-pedagogicznego dla rodziców, uczniów, nauczycieli, w którym dyżury pełnią pracownicy poradni,
- zatrudnienie pedagoga szkolnego,

- realizacja projektu wspomaganie psychologiczno-pedagogicznego przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Nowa” w Lublinie,
- poprawa bazy szkoły - zaadaptowanie nowych pomieszczeń na potrzeby szkoły,
- poprawa bezpieczeństwa i wyglądu otoczenia szkoły - wykonanie parkingu oraz chodnika z barierkami zabezpieczającymi przed wejściem na jezdnię,
- zorganizowanie zajęć z dogoterapii,
- rozwijanie przyrodniczych i matematycznych zainteresowań uczniów poprzez realizację szkolnego projektu „Szkolni odkrywcy na tropie”.

Szkoła, ponadto, bierze udział w ogólnopolskim programie profilaktycznym „Szkoła bez przemocy”, wojewódzkim programie „Słowomania”.

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana. W opinii dyrektora i nauczycieli, koncepcja pracy szkoły jest analizowana na bieżąco. Udział w tej analizie biorą: dyrektor, wszyscy nauczyciele, rodzice, uczniowie oraz pracownicy niepedagogiczni. Wnioski wynikające z analizy koncepcji pracy szkoły dotyczą, np. kontynuowania udziału w programach i projektach edukacyjnych, kontynuowania działań profilaktycznych i wychowawczych, zorganizowania dowozu dzieci do szkoły, organizacji pracy świetlicy szkolnej.

Dyrektor i nauczyciele zgodnie mówią, że wszystkie wnioski są realizowane. Wspólnie prowadzą modyfikację koncepcji, w wyniku której wprowadzono, np.: „Bank Pomysłów Uczniowskich”, zajęcia dotyczące skutecznego uczenia się, pogłębione analizy osiągnięć edukacyjnych uczniów (w różnych obszarach funkcjonowania ucznia), Dzień Odkrywania Talentów, zajęcia wychowawcze na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich, utworzono punkt konsultacyjny z pedagogiem i psychologiem.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana uczniom i rodzicom oraz akceptowana przez nich.

Zdaniem dyrektora, uczniowie i rodzice zapoznawani są z koncepcją pracy w szkole oraz poprzez stronę internetową. Niezależnie od tego, na początku każdego roku szkolnego nauczyciele przypominają i zapoznają rodziców z koncepcją, a dyrektor przypomina ją na zebraniach rady rodziców.

W opinii uczniów, w szkole kładzie się szczególny nacisk na naukę, dobre zachowanie, kulturę osobistą, szacunek do rówieśników, nauczycieli i innych pracowników, dyscyplinę, osiąganie wysokich wyników na egzaminie zewnętrznym, dobre przygotowanie uczniów do przedstawień, występów na uroczystościach szkolnych i środowiskowych, udzielanie pomocy innym, udział w akcjach charytatywnych, kultywowanie tradycji patriotycznych, organizowanie imprez środowiskowych, np. festyn rodzinny, dzień seniora. Szkołę wyróżnia to, że patronem szkoły są osoby, pochodzące ze środowiska lokalnego. W opinii uczniów, szkole jest bezpiecznie, wszyscy się w szkole znają, uczniowie mają dobre kontakty z nauczycielami, osiągają wysokie wyniki w konkursach. Mówią, że oferta szkoły jest bogata. Jest dużo zajęć pozalekcyjnych, pomocy dydaktycznych i jest sala gimnastyczna. Uczniom podoba się to, że w szkole panuje miła atmosfera, nauczyciele są mili, wszyscy uczniowie są dla siebie kolegami. Lekcje są ciekawe, nauczyciele tłumaczą, aż uczniowie zrozumieją. W szkole organizowane są zabawy, dyskoteki szkolne, różne konkursy. Za działalność pozalekcyjną uczniowie są doceniani. Uczniowie podkreślają, że idą do szkoły z chęcią, a nie za karę.

W opinii rodziców, w szkole promowana jest kultura osobista, samodzielność, odpowiedzialność, aktywność, rozwijanie własnych zainteresowań, umiejętność współzycia w grupie, tolerancja, szacunek dla siebie i innych, dla mienia szkolnego, symboli narodowych i religijnych, wykorzystywane są nowe technologie. Zdaniem rodziców, wszystkie postawy promowane przez szkołę są istotne i akceptowane przez uczniów. Uczniowie w szkole uczą się zachowań, które będą im potrzebne w dorosłym życiu, np.: systematyczności, obowiązkowości, kultury osobistej, sumienności, okazywania szacunku, zachowań bez agresji, samodzielnego podejmowania decyzji. Zdaniem rodziców kierunki pracy szkoły są odpowiednie i zgodne z ich oczekiwaniami, do najważniejszych zaliczyli: edukację, wychowanie, opiekę, rozwijanie zainteresowań i umiejętności, wyrównanie braków wiedzy, przygotowanie do dalszej edukacji, indywidualne podejście do ucznia, samodzielność w podejmowaniu decyzji, samoocenę, wykorzystanie wiadomości w praktyce, umiejętność wyrażania własnej opinii, umiejętność pokonywania porażki, niepowodzeń.

Przedstawione powyżej dowody świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej oraz potrzeb i oczekiwań uczniów, jest monitorowana, modyfikowana i wzbogacana. Umożliwia wszechstronny rozwój uczniów. Szkoła nawiązała współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” w Lublinie, przystąpiła do projektu wspomagania dzieci z różnymi trudnościami, uczniowie wzięli udział w wojewódzkim programie „Słowomania”, wdrożono projekt „Szkolni odkrywcy na tropie”. Do oferty edukacyjnej wprowadzono nowatorskie metody oddziaływania na ucznia, np.: arteterapia, bajkoterapia, dogoterapia.

Przedstawione poniżej argumenty wskazują na wysoki poziom spełniania wymagań.

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową zgodna z potrzebami uczniów. W opinii dyrektora, w programach nauczania realizowanych w szkole wykorzystywane są wszystkie elementy zawarte w "starej" (zadania szkoły, zakres treści nauczania, cele edukacyjne, metody i formy pracy, osiągnięcia), jak i "nowej" podstawie programowej (zakres treści nauczania, cele, metody, formy, zalecane warunki i sposoby realizacji), co można było zauważyć podczas obserwacji zajęć.

W opinii nauczycieli, najważniejszymi działaniami szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów, jest np.:

- dostosowanie wymagań do możliwości uczniów, zgodnie z opiniami poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- stwarzanie możliwości rozwijania zainteresowań uczniom, poprzez bogatą ofertę kół zainteresowań, tj. koło teatralne, dziennikarskie, komputerowe, plastyczne, języka angielskiego, szachowe, koło „chcę wiedzieć więcej”, koło europejskie, koło młodych ekologów, koło zajęcia taneczne, wokalnoinstrumentalne, zespół instrumentalny, nauka gry na pianinie, na gitarze klasycznej,
- udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w nauce poprzez organizowanie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- objęcie pomocą logopedyczną, psychologiczno-pedagogiczną uczniów,
- organizowanie zajęć przygotowujących uczniów klasy VI do sprawdzianu zewnętrznego,
- udział w projektach edukacyjnych, ogólnopolskich programach,
- stwarzanie możliwości zaprezentowania uczniom swoich umiejętności podczas uroczystości szkolnych, imprez środowiskowych, konkursów szkolnych i pozaszkolnych,
- wzbogacanie szkoły w różnorodne pomoce dydaktyczne,
- stwarzanie warunków do nabywania przez uczniów pożądaných postaw poprzez działalność w samorządzie uczniowskim, wolontariacie.

Ponadto nauczyciele na zebraniu rady pedagogicznej podsumowującym ewaluację zewnętrzną, podkreślili, że szkoła jest bardzo dobrze wyposażona w pomoce dydaktyczne, uczniowie od wielu lat osiągają duże sukcesy w konkursach recytatorskich na szczeblach wojewódzkim i powiatowym.

Większość ankietowanych uczniów klasy V (7 z 9) mówi, że szkoła umożliwia im nauczanie się, m.in.: liczenia, czytania, pisanie, grania w piłkę, jak być dobrym i mądrym człowiekiem, poznania zasad, które pomogą im w życiu.

Oferta edukacyjna kształtuje kompetencje potrzebne na rynku pracy. Zdaniem nauczycieli, dyrektora i partnerów zewnętrznych, szkoła kształtuje u uczniów kompetencje potrzebne na rynku pracy, np.: czytanie, pisanie, rozumowanie, wykorzystywanie wiedzy w praktyce, korzystanie z informacji, stosowanie technologii informacyjno – komunikacyjnej, znajomość języka angielskiego, umiejętność zdrowego i aktywnego stylu życia, radzenie sobie ze stresem, brania odpowiedzialności za własne decyzje, pracy w zespole, autoprezentacji, kulturalnego zachowania, przedsiębiorczość, komunikatywność, kreatywność, asertywność, sumienność, umiejętności sceniczne i inne.

Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Jak mówi dyrektor, ankietowani nauczyciele i partnerzy zewnętrzni, w celu pełniejszego rozwoju uczniów, oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana poprzez wprowadzanie zmian, np. nawiązano współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” w Lublinie, przystąpiono do projektu wspomagania dzieci z różnymi trudnościami, prowadzone są konsultacje psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i nauczycieli, zatrudniono w szkole pedagoga, wdrożono projekt „Szkolni odkrywcy na tropie”, dla dzieci o cechach nadpobudliwości psychoruchowej zorganizowano zajęcia z pedagogiem, zorganizowano zajęcia nauki gry na gitarze klasycznej, zorganizowano dowóz dzieci do szkoły, zajęcia świetlicowe.

Zdaniem większości ankietowanych rodziców (16 z 18) oraz uczniów klasy V, szkoła pomaga rozwijać zainteresowania.

Realizacja podstawy programowej jest monitorowana. W opinii dyrektora i nauczycieli, realizacja podstawy programowej jest monitorowana, np. podczas ewaluacji wewnętrznej przeprowadzono badanie jej realizacji, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, kontroli zgodności planów nauczania z zapisami w dzienniku. Sprawdzana jest spójność dopuszczonych programów z podstawą programową, z jej poszczególnymi elementami, celami i treściami kształcenia, warunkami i sposobami realizacji. Nauczyciele składają sprawozdania ilościowe i jakościowe z realizacji. W szkole opracowana jest karta monitorowania podstawy programowej w cyklu trzyletnim. Ponadto podejmowane są wnioski z monitoringu podstawy programowej.

Nowatorskie rozwiązania programowe. Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe, którymi według nauczycieli i dyrektora są, np.:

- nowe metody oddziaływania na ucznia - arteterapia, bajkoterapia, dogoterapia;
- udział w projekcie „Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy”;
- udział w wojewódzkim programie „Słowomania”, w ramach, którego odbył się dzień poświęcony słowu pod hasłem „Pięknie mówię, pięknie czytam, pięknie piszę” oraz nagrany został teledysk do samodzielnie napisanej piosenki;
- udział w projekcie „Szkolni Odkrywczy na tropie”- Mobilne Planetarium, Eksperymenty Chemiczne prowadzone przez naukowców z UMCS oraz pokazy i doświadczenia na zajęciach koła ekologicznego i na zajęciach edukacyjnych;
- prowadzenie zajęć z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, programów komputerowych, wykorzystanie najnowszych technologii w procesie edukacyjnym.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Nauczyciele systematycznie, w sposób zorganizowany monitorują osiągnięcia uczniów i procesy edukacyjne, uwzględniają w swojej pracy zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Liczebność klas i wielkość sal lekcyjnych pozwala na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się. Prowadząc zajęcia, nauczyciele wykorzystują metody aktywizujące, praktyczne i eksponujące, a także podejmują różnorodne działania w celu motywowania i wspierania uczniów. Uczniowie na lekcjach samodzielnie wykonują zadania, rozwiązują problemy, korzystają z wiedzy i doświadczeń wcześniej nabytych, pracują w grupach i korzystają z technologii informatycznych. Ocenianie wywołuje pozytywne emocje wśród uczniów i pełni funkcję motywującą.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełnienia wymagania.

W szkole wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, o czym świadczy dyrektor i nauczyciele, którzy mówią, że np. sale lekcyjne są dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne, technologię informatyczną, zajęcia prowadzone są metodami i formami aktywizującymi ucznia do nauki i pracy, wprowadzane są alternatywne sposoby zdobywania wiedzy. Uczniowie mają dostęp do różnorodnych źródeł informacji. Liczebność klas zapewnia indywidualne podejście do dzieci, rozwijane jest myślenie matematyczne, przyczynowo – skutkowego, organizowane są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i inne.

Procesy edukacyjne są planowane. Dyrektor mówi, że wszystkie procesy edukacyjne planuje się wspólnie, najczęściej w zespołach, przy udziale rodziców i uczniów.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) w planowaniu procesów edukacyjnych, uwzględniają: potrzeby uczniów, liczebność klas, możliwości uczniów, organizację roku szkolnego, czas potrzebny do zrealizowania poszczególnych treści, natomiast 2 z 11 nauczycieli dodatkowo uwzględniają warunki, którymi dysponuje najbliższe środowisko, potrzebę ruchu, zabawy, bogacenia słownictwa, poznania siebie i świata, rozwijania zainteresowań, kontaktu społecznego, potrzebę gotowości do nauki czytania i pisania, posiadania wiedzy w zakresie edukacji matematycznej.

Organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się. Z analizy dokumentów szkolnych wynika, że liczba godzin zajęć dla poszczególnych klas jest rozłożona równomiernie na poszczególne dni tygodnia. Zajęcia lekcyjne w klasach I-III odbywają się w godz. 8.00 - 12.30, a w klasach IV-VI w godz. 8.00 - 14.20, w systemie jednozmianowym. Zachowana jest higiena pracy poprzez ułożenie przedmiotów w planie dnia. Po skończonych lekcjach uczniowie dojeżdżający przebywają w świetlicy pod opieką nauczyciela lub na zajęciach dodatkowych i kołach zainteresowań. Uczniowie dowożeni i odwożeni są busem szkolnym.

Na lekcjach, nauczyciele wykorzystują elementy uczenia się od siebie (5 z 6 obserwacji) oraz cała lekcja jest oparta na modelu uczenia się od siebie (1 z 6 obserwacji). W każdej sytuacji, gdy uczeń popełnia błąd nauczyciele umożliwiają mu poprawę. Nauczyciele prowadzą lekcje w taki sposób, by uczniowie mieli możliwość wyrażania własnych opinii przez całą lekcję (3 z 6 obserwacji), przez większość lekcji (3 z 6 obserwacji). Wielkość i liczba sal lekcyjnych jest odpowiednia do liczebności klas. Liczebność klas zaś pozwala na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się. 5 z 10 ankietowanych uczniów klasy VI czuje się zmęczonym z powodu liczby zajęć w szkole, oraz tyle samo uczniów nie czuje zmęczenia. Ankietowani uczniowie klasy V informują, że zdarza się, iż są zmęczeni z powodu liczby zajęć w szkole jednego dnia: codziennie - 1 z 9 uczniów, kilka razy w tygodniu - 1 z 9, raz w tygodniu - 1 z 9, rzadziej niż raz w tygodniu - 1 z 9, nigdy - 5 z 9 uczniów.

Stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się. Ankietowani nauczyciele mówią, że w pracy z uczniami stosują metody, które sprzyjają uczeniu się. Są to metody aktywizujące uczniów, wprowadzające elementy rywalizacji, pobudzające do pracy, twórczego myślenia i wybierania rozwiązań, zachęcające do nauki, wysiłku sportowego, intelektualnego. Zdaniem 10 z 11 nauczycieli, uczniowie mają możliwość pracować metodą projektu kilka razy w roku, zaś raz na rok według 1 z 11 nauczycieli. Informują, że na wybór metod pracy z uczniami wpływają cele i treści zajęć, możliwości, potrzeby i liczba uczniów, dostęp do pomocy, miejsce realizacji zajęć oraz inicjatywy uczniów.

W szkole znajduje się pracownia komputerowa z 15 stanowiskami, dodatkowo w każdej sali lekcyjnej jest komputer do dyspozycji nauczyciela.

Na lekcjach nauczyciele stwarzają uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań przez większość lekcji (5 z 6 obserwacji), przez całą lekcję (1 z 6 obserwacji). Stosują formy pracy zespołowej przez większość lekcji. Tworzą sytuacje, w których uczniowie mogą rozwiązywać problemy przez większość lekcji (4 z 6 obserwacji), przez całą lekcję (2 z 6 obserwacji). Odwołują się do doświadczeń uczniów przez większość lekcji (5 z 6 obserwacji), przez całą lekcję (1 z 6 obserwacji). Nauczyciele dobierają zadania odpowiednio do kompetencji poszczególnych uczniów.

Wszyscy ankietowani uczniowie klasy VI (10) mówią, że czuli się zaciekawieni, tym czego uczyli się w dniu przeprowadzania badania, aktywnie uczestniczyli w zajęciach. Zdaniem 9 z 10 uczniów, pracowali w grupach na wszystkich zajęciach, zaś 1 z 10 na większości zajęć. Zdecydowana większość uczniów klasy VI (9 z 10) mówi, że ktoś pomógł im zastanowić się czego nauczyli się w dniu badania.

Ankietowani uczniowie klasy V informują, że pracują w grupach lub parach na wszystkich lekcjach - 2 z 9, na większości lekcji - 5 z 9, na około połowie lekcji - 1 z 9, na mniej niż połowie lekcji - 1 z 9. Uczniowie wykonują zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów na wszystkich lekcjach - 2 z 9 uczniów, na większości lekcji - 4 z 9, na około połowie lekcji - 2 z 9, na mniej niż połowie lekcji - 1 z 9.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce i motywuje do dalszej pracy. Na lekcjach zaobserwowano, że nauczyciele w każdej sytuacji podają przyczyny, dla których odpowiedź ucznia jest prawidłowa lub nie. Udzielają opisowej informacji zwrotnej po odpowiedziach uczniów, w każdej sytuacji (4 z 6 obserwacji), w większości sytuacji (1 z 6).

Ankietowani uczniowie klasy V informują, że nauczyciele uzasadniają każdy stawiany im stopień - 6 z 9 uczniów, większość stopni - 3 z 9. Nauczyciele, wystawiając ocenę, odnoszą się do ich wcześniejszych osiągnięć lub trudności na wszystkich zajęciach - zdaniem 4 z 9 uczniów, na większości zajęć - 3 z 9, na żadnych - 2 z 9. Uczniowie mówią, że bardzo często nauczyciele rozmawiają z nimi o tym, co wpłynęło na ich trudności w nauce - wskazało 6 z 9 uczniów, często rozmawiają - 2 z 9 uczniów, rzadko - wskazał 1 z 9 uczniów. Nauczyciele bardzo często rozmawiają z uczniami o tym, co wpłynęło na ich sukcesy w nauce - wskazało 6 z 9 uczniów, często - 2 z 9, rzadko - 1 z 9.

Uczniowie mówią, że kiedy są oceniani czują zadowolenie, mają ochotę się uczyć, postanawiają, że się poprawią. Jak informują ankietowani rodzice (15 z 18), ocenianie zachęca dziecko do dalszego uczenia się, pozostali (3 z 18) są przeciwnego zdania.

W szkole widoczne są informacje o sukcesach uczniów w konkursach szkolnych, gminnych i powiatowych np. plastycznych, ortograficznych, poetyckich, ekologicznych, recytatorskich, artystycznych oraz turniejach sportowych jak tenis stołowy, piłka ręczna, szachy, w formie dyplomów, pucharów.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów, co podkreśla dyrektor i nauczyciele. Dokonuje się tego poprzez m.in. bieżące ocenianie, ocenianie śródroczne i roczne, wewnątrzszkolne badanie osiągnięć uczniów, udział szkoły w badaniach ogólnopolskich, np. organizowanych przez WSiP, OPERON, OBUT, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe), sprawdziany próbne, analiza prac dzieci, porównywanie wyników osiąganych przez uczniów, analizę osiągnięć uczniów w konkursach, analizę udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, zaangażowanie w prace na rzecz szkoły, środowiska, udział w uroczystościach, akcjach, programach.

Wszyscy ankietowani nauczyciele informują, że monitorują postępy i osiągnięcia wszystkich uczniów, prowadzą analizę systematycznie w sposób zorganizowany. Dyrektor mówi, że monitorując osiągnięcia uczniów, nauczyciele stawiają sobie pytania i wyciągają wnioski.

Według dyrektora i nauczycieli, najważniejszymi wnioskami z monitorowania osiągnięć uczniów, są np.:

- kształcić umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce i korzystania z różnych źródeł informacji, na wszystkich przedmiotach i zajęciach pozalekcyjnych,
- podjąć doskonalenie nauczyciela w zakresie dysleksji,
- zorganizowanie zajęć logopedycznych,
- kontynuować pracę nad umiejętnością komunikowania się,
- doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- objąć szczególną opieką uczniów wykazujących trudności z opanowaniem podstawowych wiadomości i umiejętności, stworzyć pomoc koleżeńską, zajęcia dodatkowe oparte na indywidualnej współpracy nauczyciela z uczniem.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane. Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) informują, że monitorują procesy edukacyjne, prowadząc analizę systematycznie w sposób zorganizowany. Dyrektor informuje, że monitoring procesów edukacyjnych odbywa się poprzez:

- prowadzenie ewaluacji wewnętrznej,
- monitorowanie wiadomości i umiejętności uczniów,
- obserwację zajęć edukacyjnych, uroczystości szkolnych, imprez klasowych,
- kontrolę: dokumentacji nauczyciela, przestrzeganie zasad oceniania, zgodność zapisu tematów w dziennikach lekcyjnych z planem dydaktycznym n-la, wdrażania wniosków z pracy szkoły - monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego, frekwencji,
- monitorowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- analizę realizacji założeń koncepcji pracy.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli najważniejszymi wnioskami z monitorowania są, np.:

- Stosować metody nauczania atrakcyjne dla uczniów, sprzyjające uczeniu się.
- Kontynuować i doskonalić stosowane przez nauczycieli ocenianie kształtujące.
- Stwarzać uczniom sytuacje do samodzielnego dochodzenia do wiedzy, np. przez doświadczenia, pomiary, przez stosowanie metody projektów.
- Uzyskać dodatkowe kwalifikacje przez nauczyciela w zakresie dysleksji.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych, na co wskazują nauczyciele i dyrektor. Stosują aktywizujące metody nauczania, korzystają na lekcjach z programów multimedialnych, tablicy interaktywnej, komputera, wprowadzają zmiany w rozkładach materiału na zajęciach dodatkowych dla klasy VI przygotowujących uczniów do sprawdzianu zewnętrznego, doskonalić takie umiejętności jak: czytanie, pisanie, korzystanie z informacji, rozumowanie, wykorzystanie wiedzy w praktyce, realizują projekt „Szkolni odkrywcy na tropie”, umożliwiający uczniom samodzielne zdobywanie wiedzy poprzez eksperymenty, doświadczenia, przez stosowanie metody projektów, dokształcanie się i podnoszenie kwalifikacji.

Współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych. W ocenie dyrektora, uczniowie mogą zgłaszać pomysły dotyczące zasad postępowania w szkole, praw i obowiązków uczniów, np.:

- uczniowie ustalają kontrakty z wychowawcami i nauczycielami, dotyczące zasad zachowania w szkole i poza szkołą,
- mają możliwość przesunięcia terminu sprawdzianu, wypowiedzenia się na temat zachowania kolegi czy koleżanki podczas wystawiania ocen zachowania,
- mogą wybierać formy pracy na lekcji,
- zgłaszają propozycje terminów i wycieczek, rozgrywek sportowych,
- wykonują gazetki szkolne według własnych pomysłów,
- proponują udział w akcjach charytatywnych, zorganizowanie Dnia Samorządności, imprez klasowych,
- opiniują dni wolne, zmiany w statucie szkoły.

Uczniowie w wywiadzie mówią, że przykładami zmian w szkole, które zostały przygotowane wspólnie przez nauczycieli i uczniów jest wprowadzenie, np. Dnia Samorządności, dnia bez złej oceny, szczęśliwego numerka,

zorganizowanie przebiegalni dla chłopców i dziewcząt przed zajęciami wychowania fizycznego, zagospodarowanie terenu przed szkołą.

Ponad połowa nauczycieli (8 z 11), na większości zajęć bierze pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć, zaś na wszystkich zajęciach - wskazało 3 z 11 nauczycieli.

W ankiecie uczniowie klasy V informują, że nauczyciele pytają ich o opinie, w jaki sposób chcieliby uczyć się na lekcjach, „na wszystkich lekcjach” - wskazało 6 z 9 uczniów, „na mniej niż połowie zajęć” - 2 z 9 uczniów, „na wszystkich zajęciach” - 1 z 9 uczniów.

Nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się. Nauczyciele i uczniowie zgodnie mówią, że nauczyciele motywują swoich uczniów poprzez m.in. nagradzanie nawet najmniejszych sukcesów, przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach, pochwałą słowną na forum klasy, szkoły i do rodziców, stosowanie systemu nagród, nagradzanie za dodatkowe prace i aktywności podczas zajęć, eksponowanie prac ucznia, organizowanie klasowych konkursów z nagrodami, stosowanie naklejek motywujących na zajęciach obowiązkowych i nadobowiązkowych.

W opinii rodziców, nauczyciele podejmują różnorodne działania, aby dzieci chciały się uczyć. Wszyscy nauczyciele stosują metody aktywizujące, pracę w małych grupach, wykorzystują programy multimedialne, motywują uczniów do działania stosując nagrody i pochwały. Wykorzystują różnorodne środki dydaktyczne takie jak projektor, tablica interaktywna, organizują dla uczniów konkursy, zachęcają do wykonywania ćwiczeń dodatkowych, prac domowych dla chętnych, nagradzają uczniów za aktywność na lekcji, za udział w konkursach, akcjach. Angażują uczniów do samodzielnego przygotowania prezentacji multimedialnych. Nauczyciele zachęcają uczniów do udziału w akcjach charytatywnych. Prezentują efekty pracy dzieci na forum szkoły, środowiska, dostosowują wymagania do możliwości uczniów, tworzą przyjazną atmosferę na zajęciach i na terenie całej szkoły, przestrzegają sprawiedliwego oceniania uczniów. Osiągnięcia uczniów zamieszczane są lokalnej prasie Gazeta Jastkowska, na stronie internetowej szkoły. Nauczyciele zachęcają słownie mówiąc, że „uczysz się dla siebie, a nie dla innych”.

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane, o czym świadczą zgodne wypowiedzi nauczycieli i dyrektora. Mówią, że najważniejszymi przykładami wdrożonych wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów są np.:

- doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- kontynuowanie pracy nad umiejętnością komunikowania się,
- objęcie szczególną opieką uczniów wykazujących trudności z opanowaniem podstawowych wiadomości i umiejętności,
- stworzenie pomocy koleżeńskiej, zajęć dodatkowych opartych na indywidualnej współpracy nauczyciela z uczniem,
- doskonalenie rozumowania i wykorzystania wiedzy w praktyce, na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych,
- utrwalanie wiadomości i umiejętności matematycznych,
- ćwiczenie umiejętności korzystania z informacji na wszystkich przedmiotach.

Informacja o postępach w nauce pomaga uczniom uczyć się. Zdaniem prawie połowy ankietowanych rodziców (8 z 18), większość nauczycieli wyjaśnia dziecku, jak się uczyć. 7 z 18 rodziców uważa, że wszyscy nauczyciele wyjaśniają. Według zdecydowanej większości (17 z 18) rodziców, ich dzieci potrafią się uczyć.

W opinii uczniów, nauczyciele rozmawiają z nimi i dają wskazówki, jak się uczyć. Uczą ich systematyczności. Nauczyciele mówią im, o jakiej porze dnia najlepiej odrabiać lekcje, jak przygotować stanowisko do nauki. Indywidualnie tłumaczą uczniowi, gdy zgłosi, że czegoś nie rozumie. Według uczniów, wskazówki udzielane przez nauczycieli pomagają im w nauce. Wszyscy ankietowani uczniowie klasy uważają, że potrafią się uczyć.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Nauczyciele wspólnie planują i analizują procesy edukacyjne, podczas zebrań zespołów zadaniowych czy rady pedagogicznej. Nauczyciele uważają, że wsparcie, jakie uzyskują od innych jest zdecydowanie wystarczające, a ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzeniu zmian w realizacji procesów edukacyjnych.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełniania wymagania.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych. Dyrektor oraz wszyscy ankietowani nauczyciele informują, że konsultują swoje plany zajęć edukacyjnych z innymi nauczycielami, jak również wspólnie podejmują analizę procesów edukacyjnych zachodzących w szkole, np. w zespołach zadaniowych. Większość (9 z 11) nauczycieli mówi, że analizy tego typu prowadzą z innymi nauczycielami przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów, zaś 5 z 11 nauczycieli samodzielnie przeprowadza analizę procesów, za które ponoszą odpowiedzialność. O wspólnym planowaniu przez nauczycieli procesów edukacyjnych, świadczą również zapisy w dokumentach szkolnych, np. wspólnie opracowują plan pracy szkoły na dany rok szkolny, tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, w tym zajęć z art. 42 KN, kalendarz ważnych wydarzeń w danym roku szkolnym, doskonalenie zawodowe, planują i przeprowadzają ewaluację wewnętrzną, realizację wniosków z poprzedniego roku szkolnego, organizację konkursów szkolnych i udział w konkursach pozaszkolnych, organizację wycieczek i wyjazdów. Zespołowo opracowują PDW dla uczniów z trudnościami. Wspólnie planują pracę zespołów samokształceniowych, organizacji szkolnych.

W wywiadzie grupowym nauczyciele mówią, że m.in. wspólnie uzgadniają realizację treści podstawy programowej, kształcenie umiejętności ponad przedmiotowych, ścieżek edukacyjnych itp. Zespoły nauczycieli opracowują i dokonują analizy sprawdzianów (po klasie 3 i 6) oraz sprawdzianów próbnych, sprawdzianu zewnętrznego. Wspólnie tworzą i analizują dobór programów i podręczników szkolnych, analizują również sytuację wychowawczą w szkole, wspólnie dokonują analizy realizacji podstawy programowej.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Dyrektor i nauczyciele zgodnie mówią, że nauczyciele wspierają się wzajemnie w pracy z uczniami. W czasie zebrań rady pedagogicznej i zespołów nauczycieli, prowadzona jest wymiana doświadczeń nabytych w czasie szkoleń, wspólna analiza sprawdzianów w ramach badań wewnętrznych i przekazanie informacji pozostałym nauczycielom, organizowanie imprez i uroczystości szkolnych, konkursów, wyjazdów i wycieczek, prowadzenie lekcji koleżeńskich. Wychowawcy klas informują pozostałych nauczycieli o sukcesach i problemach uczniowskich w zespołach klasowych. Nauczyciele wspierają się przez współpracę przy ewaluacji wewnętrznej, w zespole wychowawczym, wspólne rozwiązywanie problemów dydaktycznych i wychowawczych, współpracę przy opracowaniu planów pracy, wspólnej dokumentacji szkolnej, tworzeniu wewnętrznych testów diagnozujących.

Proces zmiany jest efektem wspólnych decyzji. Zdaniem dyrektora, w wyniku wspólnie podjętych decyzji wprowadzono zmiany dotyczące procesów edukacyjnych, np.: wprowadzono nową ofertę zajęć pozalekcyjnych, zmiany w programie wychowawczym, zakupiono pomoce dydaktyczne w celu lepszego przyswajania wiedzy, zainteresowania przedmiotem, zaplanowano doskonalenie zawodowe nauczycieli, udział w programach i projektach edukacyjnych.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) mówią, że ich głos jest zdecydowanie brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych. Uzasadniają to mówiąc, iż na bieżąco mogą zgłaszać uwagi i wnioski na zebraniach zespołów wychowawczych, samokształceniowych i rady pedagogicznej.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Szkoła podejmuje różnorodne działania w celu kształtowania postaw uczniów. Są one spójne i akceptowane przez całą społeczność szkolną. Istotną rolę w określaniu tych działań odgrywają uczniowie. Inicjatywą uczniów jest m.in. organizacja Dnia Samorządności, „Bank Uczniowskich Pomysłów”, „szczęśliwego numerka”, różnorodne propozycje zajęć pozalekcyjnych.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełniania wymagania.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne. Dyrektor i nauczyciele zgodnie mówią, że dba się o to, aby działania wychowawcze prowadzone w szkole były spójne. Odbywa się to przez m.in.:

- opracowanie przez rodziców i nauczycieli programu wychowawczego i programu profilaktyki,
- opracowanie przez wychowawców planów pracy wychowawczej,
- ustalenie na początku roku kalendarza imprez i uroczystości,
- stosowanie jednolitych kryteriów przy ustalaniu oceny zachowania,
- spójność i konsekwencję podejmowanych działań wychowawczych (ustalenie wspólnego frontu działań wychowawczych),
- organizowanie pogadarek, warsztatów dla rodziców mających na celu zachowanie spójności działań wychowawczych szkoła-dom,
- wypracowanie i wdrożenie procedur dotyczących działań wychowawczych,
- stosowanie się wszystkich nauczycieli i uczniów do obowiązujących regulaminów i procedur.

W opinii nauczycieli większość zaplanowanych działań wychowawczych udaje się zrealizować w szkole. Sporadycznie zdarzają się przypadki braku spójności między działaniami wychowawczymi szkoły, a działaniami rodziców.

Zdaniem 15 z 18 ankietowanych rodziców, sposób w jaki szkoła wychowuje uczniów, odpowiada potrzebom dziecka. W ocenie 16 z 18 rodziców oraz 8 z 9 ankietowanych uczniów, nauczyciele traktują uczniów sprawiedliwie. Wszyscy uczniowie (9) uważa, że są traktowani w równy sposób z innymi uczniami.

W opinii pracowników niepedagogicznych, nauczyciele, pracownicy obsługi, rodzice, uczniowie dyskutują w szkole się na temat pożądaných postaw uczniów.

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów. W opinii nauczycieli, diagnozę wychowawczych potrzeb uczniów przeprowadza się przez ankietowanie uczniów i rodziców w ramach ewaluacji wewnętrznej, obserwacje uczniów, zapisywanie uwag, i pochwał w zeszytach obserwacji, rozmowy z uczniami i rodzicami, wywiady środowiskowe, opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej, informacje pozyskane z „Banku uczniowskich pomysłów”, informacje płynące z GOPS, policji, od kuratora sądowego. Wyniki ankiet, informacje uzyskane z rozmów i obserwacji omawiane są na zebraniach rady pedagogicznej. W zależności od potrzeb (nawet pojedynczych uczniów) planowane są działania, np. spotkania z pedagogiem, psychologiem, policją, również dla rodziców. Wspólnie ustalana jest tematyka tych spotkań. Wszyscy wspólnie próbują opracować właściwą strategię działania.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądaných społecznie postaw. W opinii nauczycieli, od uczniów w szkole oczekuje się kultury osobistej, kultury języka, szacunku dla siebie i innych, respektowania norm społecznych, przestrzegania zasad właściwego zachowania, tolerancji, szacunku dla tradycji narodowej, dbałości o środowisko, pomocy innym, postaw proekologicznych, prozdrowotnych, współpracy w grupie. Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądaných społecznie postaw, np. w działaniach proekologicznych, programach profilaktycznych, udziale w projektach edukacyjnych, konkursach szkolnych i pozaszkolnych, uroczystościach szkolnych i środowiskowych, realizacji tematyki dotyczącej postaw uczniów, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, wyjazdach, wyjazdach do miejsc pamięci i kultu religijnego, akcjach charytatywnych.

Nauczyciele poprzez swój sposób zachowania kształtują pożądanę społecznie postawę, co zaobserwowano na lekcjach.

Większość ankietowanych uczniów klasy V (6 z 9) mówi, że „w ostatnim miesiącu” brali udział w rozmowie na temat odpowiedniego zachowania.

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Zdaniem wszystkich ankietowanych nauczycieli, dyrektora i rodziców, uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań

wychowawczych, np. wybierają samorzady klasowe, samorząd uczniowski oraz jego opiekuna, zgłaszają propozycje zajęć pozalekcyjnych, imprez i uroczystości szkolnych, wycieczek, współtworzyli Koncepcję Pracy Szkoły, wypowiadają się na różne tematy, np. bezpieczeństwo w szkole, czy tematów godzin wychowawczych, współorganizują imprezy klasowe, szkolne, środowiskowe, tworzą regulaminy klasowe, ustalają zasady bezpiecznego zachowania się w różnych miejscach i sytuacjach, zgłaszają swoje pomysły dotyczące życia szkoły poprzez „Bank uczniowskich pomysłów”, byli organizatorami Dnia Samorządności.

Zdaniem nauczycieli i uczniów, promowane w szkole postawy to: kultura osobista, samodzielność, odpowiedzialność, tolerancja, asertywność, aktywność, rozwijanie własnych zainteresowań, kreatywność, dociekliwość poznawcza, komunikatywność, umiejętność współżycia w grupie, tolerancja, przestrzeganie norm moralnych, szacunek dla siebie i innych, dla mienia szkolnego, symboli narodowych i religijnych korzystanie z nowych technologii. Wszystkie postawy są istotne i akceptowane przez uczniów.

Uczniowie w wywiadzie grupowym dodają, że nauczyciele oczekują od nich aktywności na lekcji, wywiązywania się z obowiązków uczniowskich, dzielenia się z rówieśnikami, udzielania pomocy innym, wrażliwości na potrzeby innych, właściwego zachowania w miejscach publicznych. W opinii uczniów postawy i zachowania, jakich oczekuje się od nich w szkole są dla nich również ważne.

Zdaniem rodziców, uczniowie wiedzą, dlaczego zachowania, których się od nich oczekuje są wskazane. Wszystkie inicjatywy uczniów są uwzględniane i realizowane przez nauczycieli w miarę możliwości.

Wnioski z analizy działań wychowawczych są wdrażane. Zgodnym zdaniem dyrektora i nauczycieli, przykładami wniosków z analiz działań wychowawczych oraz sposobami ich wykorzystania jest, np. kontynuacja dotychczasowych działań wychowawczych podejmowanych na terenie szkoły, dalsze dążenie do skutecznego rozwiązywania problemów związanych z nieprzestrzeganiem norm społecznych, między innymi poprzez spotkania mediacyjne z uczniami i rodzicami, współpracę z policją, przedstawicielami poradni psychologiczno – pedagogicznej, zaplanowanie zajęć terapeutycznych dla uczniów przejawiających cechy nadpobudliwości psychoruchowej, pozalekcyjnych zajęć integracyjnych, prowadzenie pogadanek dla rodziców na temat dyscypliny i uzyskiwania pozytywnych zachowań dzieci, objęcie wsparciem pedagogiczno-psychologicznym uczniów, rodziców, nauczycieli. Wnioski wynikające z analizy działań wychowawczych są wdrażane i wykorzystywane do modyfikacji tych działań.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych*

Komentarz:

Nauczyciele diagnozują możliwości edukacyjne uczniów i wykorzystują ją w procesie edukacyjnym oraz modyfikacji własnej pracy. Stosowane różne formy indywidualizacji nauczania zwiększają szanse edukacyjne uczniów. Uczniowie mogą liczyć na pomoc nauczycieli, którzy wierzą w ich możliwości.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełnienia wymagania.

Nauczyciele znają możliwości uczniów, którzy osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) mówią, że diagnozują możliwości edukacyjne w odniesieniu do wszystkich swoich uczniów. Z diagnozy dowiadują się m. in. o mocnych i słabych stronach ucznia i jego możliwościach, określają poziom wiadomości i umiejętności uczniów, wiedzą, które treści nauczania należy utrwalić i pogłębiać, uzyskują indywidualny obraz każdego ucznia oraz całej klasy, co pozwala na dokonanie diagnozy porównawczej. Zdobycie informacji nt. doboru metod i form pracy, konieczności uczestniczenia ucznia z trudnościami w nauce, w zajęciach korekcyjno- kompensacyjnych i dydaktyczno- wyrównawczych, a ucznia zdolnego w kołach zainteresowań.

W opinii partnerów zewnętrznych i dyrektora, problemem społecznym w miejscach, gdzie mieszkają uczniowie są nieliczne przypadki: rozbitych rodzin, problemów finansowych, ukrytego bezrobocia. Zdaniem dyrektora są to czynniki, które sprawiają, że uczniowie średnio-zdolni lub wysoko-zdolni nie osiągają sukcesu edukacyjnego. Dzięki dobrej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” w Lublinie szybko wychwytywane są problemy i w miarę możliwości szybka pomoc. Partnerzy podkreślają duży wzrost świadomości rodziców, a także ich umiejętność radzenia sobie z problemami.

Ankietowani uczniowie klasy V mówią, że gdy myślą o swoich wynikach w nauce, czują radość - wskazało 4 z 9 uczniów, uważają, że wszystko jest w porządku - 4 z 9 uczniów, czują niezadowolenie, że nie mogli zrobić więcej - 1 z 9. Mówią, że największym ich sukcesem w ub. roku szkolnym było, np.: otrzymanie czerwonego paska na świadectwie szkolnym, 2 miejsce w gminnych zawodach tenisa stołowego, 3 miejsce na turnieju w ping-ponga, 2 miejsce na zawodach w piłkę nożną, wyjazd na festiwal piosenki, udział w przeglądzie teatrzyków.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów. Dyrektor mówi, że szkoła w miarę swoich możliwości oraz we współpracy z innymi instytucjami, stara się pomóc uczniom, np. poprzez zapewnienie młodszym dzieciom wyprawki szkolnej, uczniom najuboższym skompletowanie potrzebnych podręczników, dofinansowanie obiadów. Nauczyciele pozyskują sponsorów, którzy pokrywają, np. koszty wycieczek czy biletów wstępu. Szkoła kieruje pomoc rzeczową do rodzin potrzebujących, w ramach akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, udziela wsparcia psychologicznego. Stosuje różne metody oddziaływań na dziecko: artterapia, bajkoterapia, dogoterapia, udziela wsparcia dydaktyczno-wychowawczego. Dyrektor mówi, że 100% potrzebujących dzieci objętych jest terapią pedagogiczną.

Dyrektor i partnerzy zewnętrzni zgodnie mówią, że w celu zwiększenia szans edukacyjnych uczniów i umożliwienia im odniesienia sukcesu na miarę ich możliwości w szkole podejmowane są różne działania, np. organizacja zajęć wyrównujących wiedzę, gimnastyka korekcyjna, zajęcia logopedyczne, organizacja szerokiej gamy kół zainteresowań, zajęcia sportowe, udział uczniów w konkursach ogólnopolskich, wojewódzkich, powiatowych, zawodach sportowych. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do nowoczesnych środków dydaktycznych, organizuje wyjazdy edukacyjne, udział w projektach unijnych, w programach edukacyjno-wychowawczych, akcjach ekologicznych, społecznych, charytatywnych. Powyższe działania realizowane są w formie: kół zainteresowań - 100% uczniów, zespołów wyrównujących wiedzę - ok. 35%, konkursów i zawodów sportowych - ok. 90% dostępu do nowoczesnych środków dydaktycznych - 100%, wyjazdów i wycieczek - ok. 95%, udziału w projektach unijnych ok. 100%, udziału w projektach edukacyjno-wychowawczych - 100%, udziału w akcjach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim - 100%, pomocy pedagoga, psychologa, logopedy, specjalisty z zakresu terapii dysleksji, oligofrenopedagoga - ok. 35%.

Partnerzy zewnętrzni podkreślają, że szkoła prowadzi współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną. Prowadzone są częste konsultacje z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu dokładnego rozumienia i realizowania zapisów z opinii ppp poszczególnych uczniów. W szkole jest indywidualizacja nauczania, rozpoznawane są wszelkie problemy i praca nad nimi. Szkoła wspiera inicjatywy uczniowskie, pomoc koleżeńską, eksperymenty i doświadczenia przeprowadzane przez uzdolnione dzieci. Już trzeci rok prowadzone są działania związane z przeciwdziałaniem dysleksji rozwojowej, zajęcia z logopedą. Partnerzy zwracają uwagę na prorozwojowe działanie szkolnego teatru. Mówią, że uczniowie nagradzani są za 100% frekwencję, otrzymują wyróżnienia za udział w akcjach. W ocenie partnerów, efektem podejmowanych działań, jest m. in. nabywanie przez uczniów ważnych umiejętności, np. kreatywności, czy radzenia sobie ze stresem; zajęcia z logopedą; rozpoczęcie edukacji szkolnej w I klasie przez wszystkie okoliczne 6 latki; udział w konkursach, zawodach sportowych; rozwiązywanie problemów wychowawczych i inne. Partnerzy zewnętrzni podkreślają, że szkoła zapewnia dziecku taką opiekę, jaka jest mu potrzebna na tym etapie rozwojowym.

Większość ankietowanych rodziców (16 z 18) mówi, że w szkole podejmuje się starania, by dziecko miało poczucie sukcesu w nauce na miarę jego możliwości, np. dzieci zdobywają pochwały, plusy za dobre odpowiedzi i aktywność na lekcji, dyplomy, nagrody. Uczniowie nagradzani są nawet za drobne postępy, w szkole organizowane są zajęcia wyrównujące wiedzę, koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe. Nauczyciele pokazują uczniom, że nauka może być ciekawa – wykonują doświadczenia, eksperymenty. Udzielają pomocy i służą radą, tworzą przyjazną atmosferę na lekcjach oraz na terenie szkoły. Rodzice podkreślają, że w szkole przestrzegane jest sprawiedliwe ocenianie i klasyfikowanie uczniów. Nauczyciele dostosowują wymagania do potrzeb i możliwości dzieci, m.in. na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, umiejętnie rozpoznają talenty uczniów, organizują pomoc koleżeńską. Szkoła doposaża się w nowoczesne pomoce dydaktyczne. Efektem działań szkoły, w opinii rodziców jest to, że dzieci chętnie przychodzą do szkoły, aktywnie uczestniczą w zajęciach obowiązkowych i dodatkowych, angażują się w różnorodne działania na rzecz szkoły i środowiska. Mogą rozwijać swoje zainteresowania i realizować pasje na zajęciach dodatkowych, kołach zainteresowań. Nauczyciele wzmocniają u uczniów poczucie własnej wartości. Dzieci nabywają umiejętności widoczne w życiu codziennym, nie mają problemów z nawiązywaniem kontaktów z innymi, czy poczuciem obowiązku. Uczniowie osiągają wysokie wyniki na egzaminie zewnętrznym, na konkursach np. recytatorskich, literackich, religijnych, matematycznych, ortograficznych, ekologicznych, sportowych.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Dyrektor mówi, że nauczyciele podejmują różnorodne działania w celu zwiększenia aktywności uczniów, np.: stosują metody aktywizujące, korzystają z programów multimedialnych, wykorzystują różnorodne środki dydaktyczne, organizują dla uczniów konkursy, zachęcają uczniów do prowadzenia lekcji, wykonywania ćwiczeń dodatkowych, prac

domowych dla chętnych, rozwiązywania zagadek, łamigłówek, krzyżówek, nagradzają uczniów za aktywność na lekcji, zajęciach sportowych, za udział w konkursach, akcjach, angażują uczniów do samodzielnego przygotowania prezentacji multimedialnych i pracy metodą projektów. Baza dydaktyczna szkoły zapewnia uczniom możliwość aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Zdaniem nauczycieli w szkole prowadzi się działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Nauczyciele przeprowadzają diagnozę możliwości edukacyjnych swoich uczniów, która daje im informacje o poziomie wiedzy i zakresie umiejętności uczniów, o słabych i mocnych stronach ucznia, o postępach, zdolnościach i zainteresowaniach uczniów, o specyficznych trudnościach w nauce. Diagnoza ta pozwala określić: wskazania do dalszej pracy - metody, formy pracy, by były skuteczne w nauczaniu ze względu na potrzeby uczniów. Uczniowie o rozpoznanych możliwościach i talentach kierowani są na zajęcia dodatkowe. Kryteria oceny ucznia dostosowane są do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej, jak również formy i metody pracy dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z PDW, różnicowany jest stopień trudności zadań, zadawane są prace domowe dla chętnych uczniów. Wykorzystując indywidualne predyspozycje uczniów, zachęceni są do różnorodnej aktywności. Uczniowie mają zapewnioną pomoc logopedyczną oraz pomoc pedagoga szkolnego. Nauczyciele mówią, że stosują metody i formy pracy dostosowane do potrzeb ucznia, uwzględniają różne style uczenia się, pokazują uczniom jak się uczyć stosując różne techniki uczenia się, wykorzystują elementy oceniania kształtującego. Aby wspierać uczniów zdolnych nauczyciele stosują zadania często wykraczające poza podstawę programową, prowadzą kółka przedmiotowe, przygotowujące uczniów do konkursów, proponują dodatkowe lektury, zadania, pokazują strony internetowe, z których mogą korzystać w domu. Uczniowie mają możliwość przygotowania referatów, prezentacji multimedialnych, plakatów, tablic. Dużą motywacją są sukcesy uczniów na konkursach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich, ogólnopolskich, których zostają zwycięzcami, laureatami. Uczniowie mają bogatą gamę zajęć pozalekcyjnych, na których mogą ćwiczyć swoje umiejętności aktorskie, wokalne, plastyczne, muzyczne, dziennikarskie, sportowe. Pracę z uczniem zdolnym utrudnia jednak mała świadomość rodziców, dotycząca korzyści płynących z rozwijania zdolności dzieci. Na sprawdzianach i testach nauczyciele stosują stopniowanie trudności zadań, wydłużają czas pracy dla uczniów z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej. Dla dzieci z trudnościami logopedycznymi organizowane są zajęcia z logopedą, a dla dzieci z różnorodnymi potrzebami pedagogiczno-psychologicznymi organizowane są spotkania z pedagogiem, psychologiem oraz kierowane są do specjalistów.

Zdaniem większości (12 z 18) ankietowanych rodziców, dziecko traktowane w szkole jest indywidualnie.

Z obserwacji zajęć wynika, że nauczyciele motywują wszystkich uczniów do angażowania się na zajęciach edukacyjnych. Nauczyciele dobierają sposób motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych uczniów.

Wszyscy ankietowani uczniowie klasy V informują, że kiedy mają kłopoty z nauką, mogą liczyć na pomoc nauczycieli. Zdaniem 7 z 9 uczniów, wszyscy nauczyciele mówią im, że mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy, natomiast 2 z 9 uczniów odpowiedziało, że większość nauczycieli.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Szkoła wykorzystuje zasoby środowiska lokalnego w celu doskonalenia swojej pracy dydaktycznej i wychowawczej. Współpracując z różnymi podmiotami działającymi w środowisku podejmuje na ich rzecz inicjatywy. Uwzględniając potrzeby i możliwości lokalnego środowiska szkoła organizuje imprezy i uroczystości integrujące społeczność lokalną, przeprowadza szkolne i społeczne akcje charytatywne, uczestniczy w akcjach ekologicznych na rzecz lokalnego środowiska, organizuje gminne konkursy i festiwale dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy, udostępnia pomieszczenia dla mieszkańców i organizacji działających w środowisku. Mieszkańcy miejscowości i instytucje działające w środowisku wspierają szkołę w jej rozwoju, wiele działań dydaktycznych, wychowawczych i organizacyjnych realizowana jest wspólnie z podmiotami środowiska lokalnego.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku

Zdaniem dyrektora i ankietowanych nauczycieli środowisko lokalne szkoły tworzą: instytucje samorządowe, przedsiębiorcy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, policja, placówki ochrony zdrowia, fundacje, lokalny samorząd, ośrodek pomocy społecznej, ośrodek kultury, szkoły lub inne placówki edukacyjne, biblioteki, organizacje pozarządowe, rodzice, grupy nieformalne, kościoły i związki wyznaniowe.

Na zasadach non-profit z zasobów szkoły w tym lub poprzednim roku szkolnym w opinii dyrektora korzystali: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, policja, lokalny samorząd, ośrodek kultury, biblioteki, rodzice, grupy nieformalne.

Współpracę ze szkołą, partnerzy uczestniczący w wywiadzie ocenili, jako satysfakcjonującą i wystarczającą w stosunku do istniejących potrzeb.

Z informacji pozyskanych od dyrektora, nauczycieli, partnerów współpracujących ze szkołą oraz analizy dokumentów szkolnych wynika, że kluczowymi podmiotami, z którymi współpracuje szkoła, są:

1. Urząd Gminy w Jastkowie współpraca polega na wspólnym organizowaniu festynu rodzinnego, przedstawiciele samorządu uczestniczą w uroczystościach i imprezach organizowanych przez szkołę (zabawa choinkowa, przegląd teatryków, konkurs ortograficzny, wigilia szkolna). Samorząd współpracuje ze szkołą przy realizacji projektów edukacyjnych, np. „Radosna Szkoła”, pomaga w przeprowadzeniu akcji ekologicznych „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, zbiórki zużytego sprzętu elektronicznego. Urząd Gminy umożliwił przeprowadzanie w szkole inwestycji i remontów: docieplenia budynku, adaptacji sali do ćwiczeń wychowania fizycznego, budowy chodnika, parkingu, zamontowanie barierek ochronnych, wykonanie bieżących remontów w szkole i wyposażenie sal lekcyjnych. Samorząd lokalny zorganizował dowóz dzieci do szkoły, finansuje zajęcia dodatkowe dla uczniów, umożliwił zafunkcjonowanie w szkole świetlicy dla dzieci oraz współpracuje przy organizacji święta nadania imienia patrona szkole.

2. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dąbrowicy finansuje organizowane w szkole zajęcia pozalekcyjne – sportowe, instrumentalne, wokalne, teatralne. Współpracuje przy organizowaniu Gminnego Przeglądu Teatryków, Festynu Rodzinnego, nadania imienia szkole. Uczniowie uczestniczą w zawodach sportowych organizowanych przez GOKiS. Ośrodek wypożycza stroje ludowe dla uczniów, na występ podczas choinki szkolnej, uroczystość nadania imienia szkole. Pomaga w organizacji konkursów recytatorskich, sponsoruje nagrody dla uczniów na szkolny konkursu recytatorski, prowadzi warsztaty dla nauczycieli.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie refunduje obiady dla uczniów, uczestniczy we wspomaganie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Ośrodek współpracuje ze szkołą przy realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny oraz programu na rzecz poprawy warunków nauczania i wychowania dzieci i młodzieży, przeciwdziałania agresji i uzależnieniom.

4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Nowa” w Lublinie uczestniczy w realizacji projektu pomocy uczniom z potrzebami edukacyjnymi, psychologicznymi i logopedycznymi, prowadzi rozmowy, konsultacje z rodzicami, uczniami, nauczycielami, organizuje dodatkowe zajęcia logopedyczne, pedagogiczne, psychologiczne. Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni uczestniczyli w szkoleniach na temat sposobów postępowania z uczniem o zachowaniach opozycyjno-buntowniczych i uczniów z ADHD. Poradnia pośredniczy w kontaktach ze specjalistami, udziela pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych.

5. Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczna nr 7 w Lublinie umożliwia kontakt ze specjalistami dla dzieci

z trudnościami, umożliwia realizację zaleceń poradni zawartych w opiniach dla uczniów. W szkole utworzono punkt konsultacyjny, w którym psycholog i pedagog z poradni udzielają konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Nauczyciele i rodzice uczestniczą w konferencjach organizowanych przez poradnię, wśród rodziców propagowane są oferty poradni. Poradnia uczestniczyła w realizowanym w szkole programie „Słowomania”.

6. Rada Sołecka Ożarowa i Ługowa, mieszkańcy wsi uczestniczyli w projekcie nadania imienia szkole, w organizacji kiermaszów świątecznych, balu sylwestrowego i balów karnawałowych, wykonują elementy scenografii i dekoracji na uroczystości szkolne. Mieszkańcy brali udział w spotkaniach organizowanych w szkole, np. z rodziną patrona, podczas podsumowania projektów „Nasz patron”, „Pogłębiamy wiedzę o naszych patronach”. Przekazali pamiątki, zdjęcia, dokumenty o patronach, brali udział w wywiadach, wspomnieniach o patronach. Lokalna społeczność bierze udział w uroczystościach i imprezach szkolnych np. Wigilia, Święto Rodziny, Choinka, Dzień Seniora. Szkoła może liczyć na pomoc mieszkańców w remontach i inwestycjach przeprowadzanych w szkole. Mieszkańcy wykorzystują pomieszczenia szkoły na zebrania i spotkania.

7. Gminna Biblioteka w Jastkowie organizuje konkurs „Jastków, moja gmina”, wystawia prace uczniów, uczniowie korzystają z księgozbioru i oferty zajęć biblioteki w Ożarowie. Biblioteka sponsoruje nagrody dla uczniów szkoły za czytelnicтво, zakup nowości książkowych, umożliwia bezpłatny dostęp do Internetu, udział w multimedialnym kursie z języka angielskiego, prowadzi warsztaty plastyczne dla dzieci, rodziców.

8. Szkoły Podstawowe z terenu gminy biorą udział w organizowanych przez szkołę gminnych konkursach ortograficznych, matematycznych oraz w Gminnym Przeglądzie Teatrzyków. Nauczyciele i dyrektorzy szkół współpracują w zakresie wypracowywania wspólnych rozwiązań np. w zakresie prowadzenia kontroli zarządczej, sprawozdawczości, prowadzenia dokumentacji, wymieniają się wiedzą i doświadczeniem ze szkoleń, organizują wspólne spotkania, narady, nauczyciele pracują w zespołach nadzorujących sprawdzian zewnętrzny. Uczniowie i nauczyciele uczestniczą w uroczystościach i imprezach organizowanych przez szkoły.

9. Organizacja Kombatantka Żołnierzy Zapory – współpraca w ramach przygotowań nadania imienia szkole, zorganizowanie spotkania z kombatantami, udział w szkolnych uroczystościach i imprezach, np. wigilia szkolna, Święto Rodziny, podsumowanie projektu „Nasz Patron”.

10. Trampolina Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - udział w projekcie „Słowomania”, przygotowanie pokazu projektu „Dzień Słowomanii”, udział w konkursie na teledysk promujący poprawność mówienia i pisanie, pozyskanie pomocy dydaktycznych do terapii dysleksji, szkolenia dla rodziców z zakresu logopedii, dysleksji, zajęcia dla dzieci dyslektycznych prowadzone metodą dogoterapii, mediacje dla rodziców kl. V.

11. Parafia Rzymskokatolicka w Garbowie uczniowie przygotowują oprawę liturgiczną Mszy Św., szkoła współpracuje przy organizacji rekolekcji, pomaga w przygotowaniu uroczystości komunijnych, współpraca w zakresie nadania imienia szkole.

12. Bank Spółdzielczy w Nałęczowie umożliwia prowadzenie SKO pod patronatem banku. Bank przekazuje darowizny pieniężne na wyjazdy edukacyjne dla uczniów z ubogich rodzin, uczniowie szkoły uczestniczą w konkursie plastycznym „Dziś oszczędzam w SKO jutro w Banku Spółdzielczym”.

13. Klub Sportowy „Tempo Ożarów” prowadzi nieodpłatne zajęcia szachowe dla uczniów, organizuje wyjazdy na turnieje szachowe, dofinansowuje letni wypoczynek dzieci w ramach programu „Wakacje z szachami”.

14. Wydział Historii Współczesnej KUL - udział p. prof. J. Konefała w spotkaniach poświęconych patronom, studentka historii napisała pracę licencjacką na temat historii szkoły podstawowej, pomoc w pozyskiwaniu materiałów o historii szkoły i patronach Annie i Andrzeju Nowakach.

Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb lokalnego środowiska przez szkołę

Najważniejsze potrzeby lokalnego środowiska, które może zaspokajać szkoła w opinii dyrektora, uczestniczących w wywiadzie nauczyciel, rodziców i partnerów szkoły to:

- zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych,
- spełnianie przez szkołę funkcji lokalnego ośrodka kulturalnego, udział mieszkańców w imprezach i uroczystościach szkolnych,
- organizacja szkolnych i ogólnopolskich akcji charytatywnych,
- organizacja akcji proekologicznych, Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, zbiórka zużytego sprzętu elektronicznego i baterii,
- nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń szkolnych na wybory samorządowe, zebrania mieszkańców,
- organizacja konkursów dla lokalnych szkół podstawowych,
- opieka nad miejscami pamięci narodowej: pomnik mieszkańców wymordowanych w czasie II wojny, grób patrona szkoły na cmentarzu,
- nadanie imienia szkole, wspólny wybór z mieszkańcami patrona szkoły związanego z historią miejscowości, upamiętnienie ludzi ważnych dla lokalnej społeczności,
- integracja środowiska poprzez organizację gminnego festynu rodzinnego, Dnia Rodziny, Dnia Seniora.

Szkoła zbiera informacje na temat potrzeb i możliwości środowiska, jak wynika z wypowiedzi dyrektora i analizy dokumentacji pozyskuje je podczas spotkań i zebrań z mieszkańcami i rodzicami uczniów. Podczas indywidualnych rozmów z rodzicami, mieszkańcami, dyrektorami szkół podstawowych, sołtysami, radnymi,

pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie, konsultacji z przedstawicielami samorządu lokalnego oraz na podstawie obserwacji i ankiet prowadzonych wśród uczniów i rodziców, partnerów szkoły.

Z wypowiedzi dyrektora, partnerów zewnętrznych współpracujących ze szkołą oraz analizy dokumentacji wynika, że szkoła podejmuje wiele działań, z których mogą korzystać osoby, lokalne instytucje i organizacje działające w środowisku lokalnym. Działania prowadzone przez szkołę w celu zaspokojenia rozpoznanych potrzeb i możliwości lokalnego środowiska to m.in.:

- Realizacja projektu nadania imienia szkole Anny i Andrzeja Nowaków – patronów szkoły wybranych przez mieszkańców, którzy chcieli w ten sposób uhonorować pamięć ludzi zasłużonych dla środowiska. Prezentacja efektów projektu „Nasz Patron” skierowana do społeczności szkolnej, mieszkańców, rodziny patronów, ludzi i organizacji, z którymi szkoła współpracuje w tym zakresie.
- Coroczna organizacja choinki szkolnej, która tradycyjnie jest imprezą środowiskową skupiającą uczniów szkoły, całe rodziny, dzieci z Klubów Przedszkolaka, dzieci młodsze wraz z rodzicami, mieszkańców miejscowości oraz absolwentów szkoły.
- Święto Rodziny coroczna impreza organizowana dla całych rodzin nie tylko uczniów, absolwentów, ale również dla mieszkańców miejscowości.
- Organizacja Dnia Odkrywania Talentów - prezentacja talentów uczniów szkoły oraz mieszkańców, którzy prezentowali haft krzyżkowy, zdobnictwo przedmiotów różnymi technikami plastycznymi, numizmatykę, filatelistykę.
- Udział szkoły w akcjach charytatywnych np. Pomóż dzieciom przetrwać zimą, Twój dar serca dla Hospicjum, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Ponadto w szkole organizowane są zbiórki: nakrętek dla potrzebujących dzieci, darów rzeczowych wspólnie z Klubem Wolontariatu z Gimnazjum w Garbowie, „I ty możesz zostać świętym Mikołajem”, darów dla powodzian, środków finansowych na rehabilitację Ewelinki. W akcje chętnie włączają się mieszkańcy gminy, pobliskie sklepy, restauracje, rodzice lub znajomi uczniów szkoły.
- Szkoła jest organizatorem gminnych konkursów: Konkursu Ortograficznego, Konkursu Matematycznego dla kl. V, Konkursu Matematycznego dla kl. VI w konkursach uczestniczą uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy. W organizowanym w szkole wspólnie z GOK Gminnym Przeglądzie Teatrzyków uczestniczą uczniowie i nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjum nie tylko z terenu gminy.
- Szkoła jest współorganizatorem wspólnie z Urzędem Gminy, innymi szkołami, GOK-iem Festynu Rodzinnego w Jastkowie.
- Uczniowie uczestniczą w akcjach na rzecz środowiska lokalnego np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi.
- Placówka udostępnia pomieszczenia szkolne na lokal wyborczy, zebrania mieszkańców, na zajęcia organizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” oraz GOKiS. Z boiska szkolnego mogą korzystać absolwenci, a z placu zabaw dzieci nieuczęszczające jeszcze do szkoły.
- Uczniowie opiekują się miejscami pamięci narodowej, pomnikiem poległych w Ługowie, tablicą pamiątkową na budynku szkoły.
- Szkoła organizuje imprezy i spotkania integracyjne – Dzień Seniora, spotkania mieszkańców i społeczności szkolnej z zaproszonymi gośćmi np. rodziną patronów szkoły, kombatantami, profesorem KUL.

Wykorzystanie zasobów środowiska w procesie nauczania

Zdaniem dyrektora i rodziców uczestniczących w wywiadzie szkoła korzysta z zasobów środowiska lokalnego, np.:

- z zajęć teatralnych, instrumentalnych, sportowych, wokalnych oferowanych przez GOKiS, wyjazdy naszych uczniów na zajęcia sportowe do Szkoły w Płuszczykach, fundowanie nagród w konkursie recytatorskim,
- z zajęć szachowych organizowanych przez klub sportowy Tempo Ożarów, letniego wypoczynku „Wakacje z szachami” dofinansowywanego przez Klub,
- z zasobów biblioteki publicznej w Ożarowie, zajęć dla uczniów, wystaw,
- wsparcia finansowego mieszkańców, sponsorów w zwłaszcza w zakresie działań edukacyjnych i organizacyjnych w projekcie nadania imienia szkole,
- dofinansowania do wyjazdów edukacyjnych, płatnych imprez dla uczniów będących w trudnej sytuacji przez Bank w Nałęczowie, innych sponsorów,
- z zaangażowania mieszkańców, absolwentów, ich wiedzy, umiejętności, pracy podczas tworzenia i modernizacji ogrodu szkolnego. Tworzenia dekoracji, scenografii, szycia strojów teatralnych, przeprowadzonych remontów w budynku szkolnym,
- wykorzystanie wiedzy mieszkańców i zachowanych pamiątek na temat patronów szkoły, historii szkoły, regionu,
- ze spektakli teatralnych organizowanych w szkole, a finansowanych przez gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- konkursów i zawodów organizowanych przez inne szkoły i instytucje z terenu Gminy przeprowadzanych w szkole podstawowej w Tomaszowicach, Snopkowie, Jastkowie,
- z imprez organizowanych przez lokalne szkoły podstawowe, placówki Urzędu Gminy np. festyn rodzinny.

W ankiecie nauczyciele i dyrektor wskazali działania dydaktyczne, wychowawcze lub organizacyjne realizowane przez szkołę we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego: organizacja wyjazdów i wycieczek szkolnych,

zakup sprzętu dla szkoły, organizacja zajęć profilaktycznych, imprez środowiskowych, realizacja projektów edukacyjnych, organizacja zajęć pozalekcyjnych, prowadzenie lub współprowadzenie lekcji, pomoc socjalna dla uczniów.

Do kluczowych działań dyrektor zaliczył współpracę z:

1. Urząd Gminy w Jastkowie: wspólna organizacja corocznie festynu rodzinnego, akcji ekologicznych „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”, zbiórka zużytego sprzętu elektronicznego, współpraca przy realizacji projektów edukacyjnych, np. „Radosna Szkoła”.

2. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dąbrowicy: finansowanie zajęć pozalekcyjnych organizowanych w szkole dla dzieci – sportowych, instrumentalnych, wokalnych, teatralnych, współpraca przy organizowaniu Gminnego Przeglądu Teatryków. Udział uczniów szkoły w zawodach sportowych organizowanych przez GOKiS, wypożyczanie strojów ludowych dla uczniów, pomoc w organizacji konkursów recytatorskich organizowanych przez GOK.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastkowie: refundowanie obiadów dla uczniów, współdziałanie we wspomaganiu dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wspólna realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny oraz programu na rzecz poprawy warunków nauczania i wychowania dzieci i młodzieży, przeciwdziałania agresji i uzależnieniom.

4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Nowa” w Lublinie: realizacja projektu wspomagania psychologiczno-pedagogicznego, przeprowadzanie diagnoz pedagogiczno-psychologicznych dzieci, rozmów z rodzicami, realizacja dodatkowych zajęć logopedycznych, pedagogicznych, psychologicznych dla uczniów, konsultacje dla rodziców, udział nauczycieli w realizacji projektu. Udzielanie konsultacji przez psychologów z poradni NOWA dla wszystkich potrzebujących uczniów, rodziców i nauczycieli, przeprowadzanie szkoleń dla pracowników szkoły, pośredniczenie w kontaktach ze specjalistami.

5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Lublinie: kierowanie uczniów z trudnościami do specjalistów poradni, realizowanie zaleceń poradni zawartych w opiniach dla uczniów, utworzenie punktu konsultacyjnego w szkole, dyżury psychologa, pedagoga w szkole, udzielanie konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli, udział w konferencjach organizowanych przez poradnię, propagowanie oferty poradni wśród rodziców.

Partnerzy zewnętrzni uważają, że środowisko lokalne wspiera szkołę w jej działaniach. Rodzice nieodpłatnie pomagają w remontach przeprowadzanych w szkole, przy organizacji ogrodu szkolnego i jego pielęgnacji, dyrektorzy okolicznych szkół wymieniają się doświadczeniami.

Wpływ współpracy szkoły z podmiotami działającymi w środowisku na rozwój uczniów

Najważniejsze korzyści, jakie odnoszą uczniowie dzięki współpracy szkoły z organizacjami i instytucjami działającym w lokalnym środowisku w opinii dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie to:

- rozwijanie talentów i uzdolnień przez uczniów w zajęciach sportowych, teatralnych, muzycznych, wokalnych, szachowych,
- prezentacja talentów i uzdolnień uczniów przed szerszą publicznością,
- poznawanie zabytków, ciekawych miejsc kraju i regionu podczas wyjazdów,
- możliwość sprawdzenia się, pokazania swojej wiedzy i umiejętności podczas konkursów i zawodów,
- dzięki wsparciu finansowemu zakup pomocy dydaktycznych, roślin do ogrodu na zajęcia w terenie,
- uspołecznienie uczniów - zaangażowanie i przystosowanie do życia w społeczeństwie (akcje społeczne),
- poznanie kultury i historii regionu,
- kształcenie wrażliwości na potrzeby innych,
- aktywne spędzanie czasu.

Wnioski, że uczniowie odnoszą korzyści ze współpracy ze środowiskiem lokalnym nauczyciele wyciągają na podstawie:

- rozmów z uczniami i rodzicami,
- informacji od uczniów na temat konkursów, w których brali udział, chętnie uczestniczenie w kolejnych edycjach,
- dzieci w trudnej sytuacji materialnej biorą udział w wyjazdach i płatnych imprezach,
- uczniowie nabywają pewności siebie, większego obycia, co można zauważyć podczas lekcji i innych sytuacji szkolnych,

W wywiadzie uczniowie wskazali, że szkoła organizuje zajęcia, które dają im szansę na spotkanie z ludźmi lub organizacjami spoza szkoły. Są to np. spotkania z kombatantami, policjantem, przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej, pracownikiem radia, rodziną patronów szkoły. Uczniowie w ramach tych spotkań nauczyli się jak zachować się w sytuacji, gdy zaatakuje ich pies, poznali historie miejscowości, życiorys patronów szkoły, mogli obserwować doświadczenia chemiczne i zjawiska im towarzyszące.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Szkoła pozyskuje informacje o losach uczniów, którzy uczęszczali do placówki. Wykorzystuje wiedzę o losach wychowanków do oceny i doskonalenia własnej pracy. Absolwenci szkoły uczestniczą w realizacji projektów i organizacji imprez szkolnych. Szkoła, aby zapewnić uczniom możliwość dalszej nauki, rozwija umiejętności przydatne w kolejnym etapie kształcenia, uczniowie uczestniczą w szkole w różnych zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, akcjach, podejmują inicjatywy, które rozwijają ich zdolności i zainteresowania.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Wykorzystanie informacji o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania

Wszyscy ankietowani nauczyciele wskazali, że często wykorzystują informacje o absolwentach w swojej pracy. Jako przykłady wykorzystania tych informacji w uczeniu i wychowaniu nauczyciele wskazali, że osiągnięcia absolwentów są stawiane za wzór, szkoła korzysta z wykształcenia i pasji absolwentów, organizuje spotkania z absolwentami. Szkoła monitoruje losy absolwentów, eksponuje ich dokonania w formie dyplomów, pucharów, wystaw prac plastycznych. Absolwenci chętnie przychodzą do szkoły, rozmawiają z nauczycielami i uczniami, biorą udział w wielu imprezach organizowanych przez szkołę.

Współpraca szkoły z absolwentami

Dyrektor w ankiecie wskazał, że szkoła często podejmuje współpracę z absolwentami, na regularną współpracę z absolwentami wskazali wszyscy ankietowani nauczyciele.

W opinii dyrektora i ankietowanych nauczycieli współpraca z absolwentami polega na:

- przygotowaniu oprawy muzycznej i obsłudze sprzętu podczas zabawy choinkowej,
- absolwenci uczestniczyli w realizacji programu „Słowomania”, absolwent skomponował muzykę do piosenki napisanej do tego programu, absolwentki szkoły wystąpiły w nagrywanym teledysku,
- absolwenci z Klubu Wolontariusza organizują dla uczniów zajęcia podczas ferii zimowych, zorganizowali w szkole punkt zbiórki darów dla chorego chłopca i jego rodziny,
- wspólnie z absolwentami przygotowano przedstawienie „Jak to dawniej na wsi bywało” na uroczystość nadania imienia szkole,
- studentka architektury krajobrazu i absolwentka szkoły zaprojektowała i pomogła w wykonaniu ogrodu szkolnego,
- absolwenci odbywają praktyki pedagogiczne w szkole,
- szkoła wypożycza byłym uczniom stroje i rekwizyty teatralne,
- nauczyciele udzielają absolwentom nieodpłatnej pomocy w nauce,
- absolwenci biorą udział w organizowaniu imprez szkolnych, jak, np. zabawa choinkowa, andrzejki, dyskoteki,

Przygotowanie uczniów do dalszej edukacji i funkcjonowania na rynku pracy

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) oraz 15 z 18 ankietowanych rodziców wskazało w ankiecie, że aby zapewnić możliwość dalszej nauki w szkole, uczniowie nie potrzebują korepetycji lub innych zajęć poza szkołą, odmiennego zdania było 3 z 18 ankietowanych rodziców.

Działania prowadzone w szkole w tym lub poprzednim roku szkolnym, by przygotować uczniów do funkcjonowania na rynku pracy w opinii dyrektora i nauczycieli uczestniczących w wywiadzie to:

- praca uczniów w Spółdzielni Uczniowskiej, Samorządzie Uczniowskim – podejmowanie szeregu inicjatyw, organizowanie kiermaszów ciast, napojów, loterii, w celu pozyskania środków finansowych na nagrody w konkursach, upominki,
- organizacja w szkole Dnia Samorządności,
- nacisk na sprawne posługiwanie się technologią informacyjną (wykorzystanie komputerów, tablicy interaktywnej, uczniowie sami przygotowują prezentacje multimedialne),
- prowadzenie w szkole licznych zajęć pozalekcyjnych służących rozwijaniu różnych zdolności uczniów,
- udział w konkursach umożliwiających uczniom uczyć się zdrowej rywalizacji, porównywać swoje umiejętności i wiadomości z kolegami,
- organizowanie Dnia Odkrywania Talentów, spotkań z ciekawymi ludźmi, np. „Ludzie z pasją” realizacja projektu „Młodzi odkrywcy na tropie...”
- prowadzenie w szkole doświadczeń, eksperymentów, organizacja spotkania z pracownikami wydziału chemii UMCS, wykonywanie doświadczeń przez uczniów, wizyta Mobilnego Planetarium - działania te rozbudzają ambicje i pobudzają ciekawość poznawczą uczniów, pokazują praktyczną stronę nauki,
- nacisk na pracę zespołową,

• nacisk na umiejętność komunikowania się w j. angielskim (lekcje j. angielskiego prowadzone są już w oddziale przedszkolnym, koła i zespoły wyrównujące wiedzę z j. angielskiego, udział w projekcie E – Twining Europejska Współpraca Szkół, prowadzenia Koła Europejskiego z elementami j. angielskiego).

Zdaniem partnerów współpracujących ze szkołą, oferta szkoły jest dostosowana do potrzeb obecnego rynku pracy. Większość ankietowanych rodziców ma poczucie, że uczniowie tej szkoły są dobrze przygotowani do funkcjonowania w dalszym życiu, tak twierdzi 15 z 17 rodziców, odmiennego zdania było 2 z 17 rodziców.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Promowana jest wartość edukacji*

Komentarz:

Szkoła prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć oraz podejmowanych w szkole działaniach. Prowadzi różnorodne działania promocyjno-informacyjne dotyczące szkoły i osiągnięć jej wychowanków. Szkoła jest pozytywnie postrzegana w środowisku, prowadzi wiele działań, które mają na celu upowszechnienie wartości uczenia się przez całe życie. Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej wychowanków, postrzegają szkołę, jako placówkę dbającą, o jakość kształcenia i relacje z lokalnym środowiskiem. Szkoła diagnozuje potrzeby uczniów, organizuje dla uczniów zajęcia wyrównujące wiedzę oraz zajęcia pozalekcyjne rozwijające zdolności i zainteresowania uczniów.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Upowszechnianie w środowisku informacji o szkole

Z analizy dokumentów szkolnych i ankiety skierowanej do dyrektora wynika, że informacje o ofercie i działaniach szkoły zamieszczone są na stronie internetowej szkoły. Szkoła przygotowuje foldery, broszury zawierające informacje o ofercie zajęć realizowanych w szkole, osiągnięciach uczniów, działaniach podejmowanych w szkole, ofercie zajęć pozalekcyjnych, organizacjach działających w szkole, udziale szkoły w projektach, programach, uroczystości szkolnych. Na tablicy informacyjnej w szkole znajdują się informacje o kadrze pedagogicznej szkoły, dostępne są do wglądu dokumenty szkolne, podany jest adres internetowy szkoły, telefon. Informacje dotyczące działań i oferty szkoły przedstawiane są podczas „Dni Otwartych”, zebrań z rodzicami i mieszkańcami miejscowości, w formie ogłoszeń parafialnych w Kościele w Garbowie oraz w Kaplicy w Ożarowie. Źródłem informacji o szkole jest również gazeta lokalna „Gazeta Jastkowska” oraz w gazetka szkolna „Niecodziennik”. W gablotach szkolnych prezentowane są osiągnięcia sportowe, plastyczne, przedmiotowe uczniów.

Dyrektor w ankiecie wskazał, że informację o ofercie szkoły, upowszechniono ostatnio podczas Dnia Otwartego Szkoły, przekazano informacje o osiągnięciach uczniów w konkursie recytatorskim i turnieju szachowym, informacje o uroczystości nadania imienia szkole, rozsyłano ulotki informacyjne o szkole w liście do sponsorów.

Dyrektor podaje, że po raz ostatni szkoła podjęła działania promocyjno-informacyjne dotyczące swojej działalności lub osiągnięć uczniów, nie więcej niż miesiąc temu.

W ankiecie wszyscy nauczyciele (11) zgodnie wskazali, że informują rodziców o tym, jaki jest cel edukacyjny i wychowawczy działań, które realizują, jakie cele chce realizować szkoła oraz jakie działania szkoły sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną i wychowawczą.

Samorząd lokalny oraz ankietowani rodzice zgodnie potwierdzają, że szkoła informuje ich o celowości i skuteczności swoich działań edukacyjnych i wychowawczych.

Partnerzy szkoły oraz ankietowani rodzice wskazali, że w tym lub poprzednim roku szkolnym, szkoła informowała ich o sukcesach uczniów na konkursach, zawodach sportowych, o nagrodach i wyróżnieniach przyznawanych nauczycielom i innym pracownikom szkoły, udziale przedstawicieli szkoły w ważnych wydarzeniach i uroczystościach, zrealizowaniu przez szkołę projektu lub udziale w akcji społecznej.

Ankietowani rodzice zgodnie mówią, że przekazywane informacje na temat osiągnięć szkoły są bardzo dobre.

W opinii partnerów informacje na temat osiągnięć szkoły są dla nich wystarczające i nie brakuje im żadnych informacji o szkole.

Prowadzenie działań promujących wartość uczenia się przez całe życie

Partnerzy szkoły, rodzice i dyrektor wskazali na działania edukacyjne skierowane do dorosłych mieszkańców środowiska lokalnego, jakie prowadziła szkoła, tj. szkolenia, kursy, warsztaty, projekty edukacyjne, konkursy,

spotkania z ciekawymi ludźmi, konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności, akcje społeczne, działania informacyjne.

Z wypowiedzi dyrektora i analizy dokumentacji wynika, że działania edukacyjne dla dorosłych promujące wartość uczenia, jakie prowadziła szkoła w ostatnim roku to m.in.:

- szkolenia i warsztaty dla rodziców: „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Konflikty między rodzicami a dzieckiem”, „Jak motywować swoje dziecko do efektywnej pracy”, „Jak dbać o bezpieczeństwo w gospodarstwie rolnym”, „Jak postępować w sytuacjach trudnych”, „Rola rodzica w organizowaniu nauki dziecka w klasach młodszych”, zagrożenia płynące z Internetu, szkolenie na temat dysleksji, warsztaty propagujące metodę dogoterapii,
- mediacje prowadzone przez psychologa z poradni w zakresie pomocy w rozwiązaniu problemu izolacji dziecka w klasie,
- organizowanie warsztatów rękodziela dla mieszkańców przed świętami Bożego Narodzenia,
- konsultacje z psychologami, pedagogami z poradni psychologiczno-pedagogicznej na temat gotowości szkolnej dziecka do podjęcia obowiązków szkolnych, problemów wychowawczych ADHD z cechami zachowań autystycznych, depresji dzieci,
- pogadanki dla rodziców na temat „Sprawdzian także dla rodziców”, „ABC rodzica- zasady postępowania względem dziecka”,
- spotkanie z pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej na temat projektu „Mam 6 lat, idę do szkoły”,
- realizacja projektów edukacyjnych „Nasz patron”, „Pogłębiamy wiedzę o naszych patronach”, konsultacje z mieszkańcami na temat wyboru patrona szkoły, organizacja uroczystości,
- konkurs o lokalnych tradycjach w ramach programu LGD „Kraina wokół Lublina”, konkurs „Mam 6 lat, idę do szkoły”,
- spotkania z ciekawymi ludźmi: kombatantami, zaporczykami, „Ludzie z pasją”, spotkanie z ludźmi o ciekawych zainteresowaniach i pasjach,
- konsultacje, debaty angażujące lokalną społeczność, spotkania z mieszkańcami z poza gminy, oferta nauki w Szkole Podstawowej w Ożarowie,
- akcje społeczne: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi,
- akcje charytatywne: Pomóż dzieciom przetrwać zimą, Twój dar serca dla Hospicjum, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- działania informacyjne: artykuły w szkolnej gazecie, np. „Rodzicu, pomagaj, a nie wyręczaj”, strona internetowa szkoły, Gazeta Jastkowska, tablice ogłoszeń w szkole, broszura z ofertą szkoły, ulotki, plakaty dotyczące np. zagrożenia dopalaczami, grypą.

Postrzeganie szkoły przez rodziców i środowisko lokalne

W opinii partnerów szkoły oraz wszystkich ankietowanych rodziców szkoła dba o jakość uczenia się. Rodzice uczestniczący w wywiadzie wskazali, że szkoła dba o wysoki poziom wiedzy i umiejętności uczniów, prowadzi ciekawe lekcje, organizuje dużo zajęć pozalekcyjnych, udziela pomocy uczniom z trudnościami, rozwija zainteresowania, bierze udział w programach edukacyjnych, konkursach. Ponadto szkoła oferuje pomoc pedagoga, psychologa, logopedy, zajęcia z terapii dysleksji, opiekę w świetlicy szkolnej. Kadra pedagogiczna pracująca w szkole ma odpowiednie wykształcenie i na bieżąco uczestniczy w szkoleniach.

W opinii partnerów zewnętrznych, o jakości uczenia się w szkole świadczą wysokie wyniki ze sprawdzianu, sukcesy uczniów w konkursach i zawodach sportowych. Ponadto szkoła diagnozuje potrzeby uczniów, organizuje dla uczniów mających trudności w nauce zajęcia wyrównujące wiedzę oraz zajęcia pozalekcyjne rozwijające zdolności i zainteresowania uczniów.

Zdaniem partnerów zewnętrznych oraz wszystkich ankietowanych rodziców (17), szkole zdecydowanie zależy na współpracy ze środowiskiem lokalnym i rodzicami.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Szkołą pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. Rodzice uczestniczą w przygotowaniu imprez i uroczystości klasowych i szkolnych. Szkoła prowadzi różne formy wspierania rodziców w wychowaniu, rodzice w zależności od potrzeb mają możliwość skorzystania z pomocy pedagoga lub psychologa szkolnego, warsztatów i szkoleń doskonalących umiejętności wychowawcze. Rodzice biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły, tworząc plan współpracy rodziców ze szkołą, który obejmuje opiniowanie dokumentów szkolnych, współorganizowanie uroczystości szkolnych i klasowych, przeprowadzanie bieżących remontów, zakup pomocy dydaktycznych oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieci.

Poniżej przedstawione zostaną dowody świadczące o wysokim poziomie spełniania wymagania

Pozyskiwanie opinii rodziców na temat pracy szkoły

W opinii dyrektora, wszystkich ankietowanych nauczycieli (11), rodzice swoimi opiniami na temat pracy szkoły i procesu nauczania, dzielą się podczas zebrań z rodzicami, w czasie indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców, w czasie indywidualnych rozmów poza wyznaczonymi godzinami spotkań z rodzicami, przy okazji uroczystości i imprez szkolnych, klasowych oraz w ankietach.

W ankiecie rodzice wskazali sytuacje, w których dzielili się z nauczycielami lub dyrekcją szkoły swoimi opiniami na temat pracy szkoły i sposobu nauczania:

- zebrania rodziców (16/18),
- indywidualne rozmowy w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców (13/18),
- przy okazji uroczystości i imprez szkolnych lub klasowych (13/18),
- indywidualne rozmowy poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców (np. podczas przerw, "okienek") (9/18),

Zdaniem ankietowanych rodziców nauczyciele poświęcają odpowiednią ilość czasu na kontakty z rodzicami, zdecydowanie o tym przekonanych jest 11 z 17 rodziców, raczej tak wskazało 5 z 17 ankietowanych, przeciwnego zdania był jeden z ankietowanych rodziców.

W szkole tworzone są możliwości do dzielenia się przez rodziców opiniami na temat funkcjonowania szkoły, pozytywnie na ten temat wypowiedziało się 14 z 17 rodziców, odmiennego zdania było 3 z 17 ankietowanych rodziców.

Zdaniem 14 z 17 ankietowanych rodziców szkoła stwarza rodzicom możliwości do dzielenia się opiniami i oczekiwaniami na temat jej pracy, innego zdania było 3 z 17 ankietowanych rodziców.

Na tablicach informacyjnych w szkole podane są informacje na temat: terminów indywidualnych spotkań dyrekcji z rodzicami, terminów indywidualnych spotkań nauczycieli z rodzicami.

Wpływ opinii rodziców na działania szkoły

W opinii dyrektora, wszystkich ankietowanych nauczycieli (11) oraz 11 z 17 ankietowanych rodziców opinie rodziców są zdecydowanie brane pod uwagę przy planowaniu działań szkoły, raczej o tym przekonanych było 5 z 17 ankietowanych, przeciwnego zdania był jeden rodzic.

Dyrektor oraz nauczyciele i rodzice uczestniczący w wywiadzie wskazali przykłady działań szkoły, na które miały wpływ opinie rodziców:

- organizacja dowozu uczniów do szkoły, ustalenie przystanków, godzin,
- organizacja wieczorku pożegnalnego dla klasy VI, imprez klasowych jak mikołajki, dzień chłopaka, dzień kobiet,
- zmiana godziny wydawania posiłków na stołówce,
- zagospodarowanie ogrodu szkolnego,
- organizacja poczęstunku na uroczystościach szkolnych i klasowych,
- realizacja projektu nadania imienia szkole, wybór patrona, pozyskiwanie środków finansowych, pozyskiwanie materiałów i dokumentów o patronach, organizacja uroczystości.

Działania organizowane przez szkołę, w których uczestniczyli rodzice w opinii nauczycieli uczestniczących w wywiadzie, to:

- zebrania i spotkania informacyjne,
- uroczystości szkolne i środowiskowe (np. Dzień Edukacji Narodowej, ślubowanie kl. I, andrzejki, wigilia szkolna, zabawa choinkowa, Dzień Seniora, Święto Rodziny),
- imprezy klasowe – mikołajki, dzień chłopaka, dzień kobiet, ogniska klasowe, spotkania i wieczorki, wieczorek pożegnalny dla kl. VI,
- konkursy gminne organizowane przez szkołę (matematyczny, ortograficzny, teatralny),

- prezentacja efektów projektów edukacyjnych np. w programie Pierwsze uczniowskie doświadczenia drogą do wiedzy, Nasz Patron,
- organizacja uroczystości nadania imienia szkole,
- udział w warsztatach i szkoleniach,
- udział w konsultacjach z pedagogiem, psychologiem, logopedą,
- wyjazdy edukacyjne z uczniami,
- akcje charytatywne (Pomóż dzieciom przetrwać zimą, zbiórka nakrętek, Twój dar serca dla Hospicjum),
- malowanie pomieszczeń szkoły, modernizacja ogrodu szkolnego – projektowanie nasadzenia roślin, naprawy i drobne remonty,
- uczestnictwo w lekcjach otwartych,
- przygotowanie kiermaszów szkolnych.

Formy wsparcia rodziców proponowane przez szkołę

W opinii dyrektora szkoła wspiera rodziców w wychowaniu, rodzice w zależności od potrzeb mają możliwość skorzystania z pomocy pedagoga lub psychologa szkolnego, mogą skorzystać z warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze, szkoła pośredniczy w kontaktach ze specjalistami, rodzice są kierowani do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Szkoła prowadzi świetlicę dla dzieci, profilaktykę zachowań ryzykownych oraz zajęcia wychowawcze dla dzieci.

Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) wskazali, że wspierają rodziców w wychowaniu dzieci, utrzymują stały kontakt z rodzicami, starają się poznać sytuację życiową wychowanków i ich rodzin. W zależności od potrzeb prowadzą indywidualne lub grupowe spotkania z rodzicami, służą radą i wsparciem w sytuacjach problemowych, doradzają, gdzie rodzice mogą szukać wsparcia.

Ponadto w opinii ankietowanych nauczycieli przeprowadzane są pogadanki z rodzicami podczas zebrań, organizowane są dla rodziców warsztaty z pedagogiem szkolnym, spotkania indywidualne z pedagogiem, psychologiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej, zamieszczane są artykuły w gazecie szkolnej "Niecodziennik", rozprowadzane są ulotki informacyjne.

Do kluczowych działań szkoły w wychowaniu dzieci, z których korzystają rodzice dyrektor zaliczył: korzystanie z pomocy pedagoga i psychologa, pośredniczenie w kontaktach ze specjalistami, korzystanie z warsztatów doskonalących umiejętności wychowawcze, zajęcia wychowawcze dla dzieci.

Formy wsparcia rodziców w wychowaniu opisane w dokumentach szkoły to: pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego, prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze, pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej, poradnictwo wychowawcze, opieka socjalna.

Ankietowani rodzice wskazali, jakie formy wsparcia wychowawczego oferuje szkoła:

- szkoła oferuje pomoc logopedy (17/18),
- szkoła oferuje pomoc specjalisty pedagoga (16/18),
- pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego (16/18),
- wychowawca współpracuje z rodzicem (15/18),
- szkoła oferuje pomoc specjalisty psychologa (15/18),
- nauczyciele współpracują z rodzicami (15/18),
- dyrektor współpracuje z rodzicami (14/18),
- szkoła pośredniczy w uzyskaniu pomocy z zewnętrznych instytucji (np. poradni psychologiczno-pedagogicznej) (14/18),
- pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (12/18),
- poradnictwo wychowawcze (11/18),
- prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze (10/18),
- opieka socjalna (10/18),

W opinii ankietowanych rodziców szkoła umożliwia dostęp do różnych form wsparcia rodziców w wychowaniu, za rzeczywiście pomocne form wsparcia prowadzone przez szkołę ankietowani rodzice uważają:

- pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego (14/18),
- udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych (13/18),
- doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielem (wychowawcą) (11/18),
- pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (10/18),
- opieka socjalna (4/18),
- prowadzenie warsztatów psychologicznych doskonalących umiejętności wychowawcze (4/18).

W szkole w widocznym miejscu wywieszona jest informacja o godzinach dyżurów nauczycieli i dyrektora dla rodziców, informacja o innych formach kontaktu (telefon, adres mailowy) oraz informacje skierowane do rodziców na temat wychowania, np. o problemach wychowawczych, jak rozmawiać z dzieckiem.

Informowanie rodziców o rozwoju ich dzieci

Wszyscy ankietowani nauczyciele wskazali, że wystarczającym stopniu rodzice są informowani o sukcesach oraz o trudnościach, jakie mają ich dzieci w szkole.

Większość ankietowanych rodziców 16 z 17 wskazała, że jest wystarczającym stopniu informowana przez szkołę na temat sukcesów swojego dziecka oraz w opinii 15 z 17 rodziców o trudnościach, jakie mają ich dzieci.

W opinii rodziców uczestniczących w wywiadzie informacje, które otrzymują od nauczycieli lub innych pracowników szkoły na temat swoich dzieci są pomocne w wychowaniu. Z rozmów z nauczycielami rodzice wiedzą jak postępować z dzieckiem, gdzie szukać wsparcia. Szkoła pośredniczy w kontaktach ze specjalistami, przeprowadza pogadanki podczas zebrań z rodzicami, organizuje spotkania z psychologiem, pedagogiem, w szkolnej gazecie „Niecodziennik” znajduje się kącik dla rodziców, w szkole odbywają się szkolenia, warsztaty, mediacje dla rodziców. W trakcie indywidualnych kontaktów z nauczycielem, rodzice otrzymują informacje na temat zachowania swojego dziecka, jego ocen, wskazówki wychowawcze jak mają postępować z dzieckiem, jak rozwijać jego zainteresowania.

Wpływ rodziców na organizację i funkcjonowanie szkoły

W opinii dyrektora rodzice współdecydują w sprawach szkoły, tworząc plan współpracy rodziców ze szkołą, który obejmuje:

- opiniowanie dokumentów szkolnych, zatwierdzanie programu wychowawczego i programu profilaktyki,
- współorganizowanie uroczystości szkolnych i klasowych,
- przeprowadzanie bieżących remontów, napraw sprzętu, malowanie sal, zakup pomocy dydaktycznych,
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dzieci.

Z informacji uzyskanych od dyrektora i rodziców uczestniczących w wywiadzie oraz analizy dokumentów szkolnych wynika, że rodzice biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły i uczestniczą w organizowanych działaniach. Przykłady współuczestnictwa rodziców w życiu szkoły to m.in.:

- Rada Rodziców zatwierdza program wychowawczy i profilaktyczny, opiniuje arkusz organizacji pracy szkoły, w tym tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, plan finansowy i sprawozdanie z jego realizacji, opiniuje zmiany w statucie szkoły, opiniuje dodatkowe dni wolne od nauki, opiniuje pracę nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy,
- udział rodziców w działaniach związanych z nadaniem imienia szkole (wybór patrona, pozyskiwanie środków finansowych, pozyskiwanie materiałów i dokumentów o patronach, organizacja uroczystości),
- wyrażanie zgody przez rodziców na przetwarzanie danych osobowych i wizerunku dziecka, uczestnictwa dzieci w konkursach, wyjazdach,
- uczestnictwo uczniów w lekcjach religii i wdż,
- opieka rodziców podczas wyjazdów edukacyjnych i wycieczek turystycznych wyjazdów do kina,
- zakup nagród dla uczniów za wyniki w nauce, frekwencję,
- zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia do szkoły,
- szycie strojów teatralnych, wykonywanie rekwizytów i dekoracji na występy dzieci,
- organizowanie wieczorku pożegnania dla uczniów kl. VI.

Zdaniem dyrektora, największy wpływ rodzice mieli na:

- wybór patrona szkoły i działania zmierzające do nadania imienia szkole,
- opiniowanie zmian w statucie, koncepcji pracy szkoły,
- opiniowanie planu lekcji, dni wolnych od zajęć,
- przygotowanie poczęstunku na uroczystości szkolne i klasowe,
- zatwierdzanie programu wychowawczego i programu profilaktyki.

W opinii wszystkich (11) ankietowanych nauczycieli rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły. Jako przykład takich decyzji nauczyciele podali:

- wybór patrona szkoły - decyzje w sprawach nadania imienia szkole (11/11),
- organizację uroczystości szkolnych w ostatnim czasie zabawa choinkowa, wigilia (10/11),
- zagospodarowanie ogrodu szkolnego i otoczenia szkoły po pracach remontowych (8 /11),
- opiniowanie planu finansowego szkoły (5 /11).

Większość ankietowanych rodziców 16 z 17 wskazała, że współuczestniczyła w tym lub poprzednim roku szkolnym w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą, iż szkoła spełnia wymagania na poziomie wysokim.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

W szkole funkcjonuje współpraca nauczycieli w ramach zespołów przedmiotowych i zadaniowych. Uczący wspierają się i wspólnie rozwiązują problemy. Analizują efekty działań zespołów oraz wykorzystują je do wspólnego planowania pracy szkoły.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełniania wymagania.

Nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów. Wszyscy ankietowani nauczyciele (11), są zaangażowani w pracę w zespołach przedmiotowych: przyrodniczo-matematyczny, humanistyczny, edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej, ds. planu zajęć dydaktycznych, ds. planu pracy szkoły, zespół statutowy, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ds. funduszu socjalnego, funduszu zdrowotnego, do spraw organizacji nadania imienia szkole, zadaniowych (np. ds. analizy sprawdzianu zewnętrznego i badań wewnętrznych, zadań z kontroli zarządczej). W pracę zespołu wychowawczego i profilaktycznego, zaangażowanie wykazało 8 z 11 nauczycieli, szkoleniowego - 3 z 11, organizację imprez dla uczniów, rodziców lub nauczycieli - 1 z 11. Podkreślają, że wszyscy nauczyciele zaangażowani są w pracę zespołów. Zdaniem dyrektora, większość nauczycieli angażuje się w wysokim stopniu w pracę zespołów szkolnych.

Zespoły analizują efekty swojej pracy. Nauczyciele i dyrektor w ankietach informują, że zespoły, w których uczestniczą, dokonują analizy efektów swojej pracy. Nauczyciele stosują regularnie procedury ewaluacyjne. Podczas wywiadu grupowego mówią, że efekty swojej pracy analizują, np. poprzez analizę skuteczności podejmowanych działań na każdym etapie ich wdrażania, modyfikację w razie konieczności, ocenę efektów podjętych działań, wyciąganie wniosków z pracy. Ponadto, do ewaluacji pracy zespołów służy, np. analiza wyników klasyfikacji, monitorowanie zachowań uczniów, wyniki kontroli, obserwacji, podsumowanie wyników konkursów. Członkowie powołanych zespołów odnoszą się w sprawozdaniach z pracy zespołów, do efektów swojej pracy. Analiza pracy zespołów przedstawiana jest na zebraniu rady pedagogicznej.

Nauczyciele wspólnie planują działania w szkole opierając się na analizie efektów pracy zespołów. Wszyscy ankietowani nauczyciele (11) oraz dyrektor informują, że zdecydowana większość działań w szkole planowana jest wspólnie z innymi nauczycielami. Całość planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów. Jako przykład podają: organizacja zajęć wyrównawczych dla uczniów z problemami edukacyjnymi i kół zainteresowań, zgłaszanie uczniów z problemami do zajęć wyrównujących wiedzę, wspólna praca w ramach zespołów pomocy psychologiczno - pedagogicznej, opracowanie KIP i PDW, planowanie i organizacja wyjazdów edukacyjnych, ustalenie harmonogramu imprez i uroczystości, wspólne rozwiązywanie problemów wychowawczych, realizacja zadań dotyczących nadania imienia szkole, organizacja konkursów szkolnych, realizacja szkolnych projektów edukacyjnych, analiza wyników sprawdzianów po klasie I, III, sprawdzianów próbnych i sprawdzianu zewnętrznego, realizacja ewaluacji wewnętrznej, korelacja treści programowych, realizacja podstawy programowej, planowanie działań profilaktycznych i wychowawczych, i inne.

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy. Z badania ankietowego nauczycieli wynika, że 6 z 11 nauczycieli często korzysta z pomocy innych nauczycieli w rozwiązywaniu problemów, które napotyka w szkole, natomiast 5 z 11 korzysta bardzo często. 10 z 11 nauczycieli mówi, że zespoły zdecydowanie pomagają im w rozwiązywaniu pojawiających się w pracy problemów.

Nauczyciele podczas wywiadu mówią, że napotykając problemy w pracy odwołują się do pomocy zespołów. Dyrektor podkreśla, że problemy rozwiązywane są zespołowo. Na zebraniu rady pedagogicznej podsumowującej ewaluację zewnętrzną, nauczyciele mówią, że wszyscy nauczyciele angażują się w pracę zespołową, zgodnie współpracują ze sobą, wspomagają się wzajemnie, tworzą dobrą atmosferę pracy, co przekłada się na warunki sprzyjającą nauczaniu i uczeniu się, a także wysokie wyniki nauczania. Podkreślają, że wszystkie działania i analizy są dokonywane zespołowo.

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. W dokumentach szkolnych są zapisy mówiące, że w programach szkoleń znalazła się problematyka współpracy między nauczycielami, co jest zgodne z wypowiedzią nauczycieli i dyrektora, którzy mówią, że brali udział

w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych dotyczących współpracy oraz obserwacjach współpracujących zespołów. Nauczyciele uważają, że uczestnictwo w szkoleniach i formach doskonalenia jest zdecydowanie przydatne w praktyce. Pracownicy niepedagogiczni podkreślają, że uczestniczą, razem z nauczycielami, w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli. Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do doskonalenia pracy szkoły. Wpływają na skuteczną promocję szkoły w środowisku, dobrą współpracę z rodzicami, integrację zespołów klasowych, zwiększenie bezpieczeństwa uczniów.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełnienia wymagania.

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej. Mówi, że angażowanie nauczycieli do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej odbywa się, m. in. poprzez: organizowanie szkoleń wewnętrznych dotyczących ewaluacji, zachęcanie do udziału w szkoleniach zewnętrznych dotyczących ewaluacji, gromadzenie materiałów dotyczących ewaluacji wewnętrznej, wskazywanie dobrych praktyk w raportach z ewaluacji zewnętrznej innych szkół pod kątem ciekawych i skutecznych działań podnoszących jakość kształcenia, zaangażowanie wszystkich nauczycieli do pracy nad ewaluacją wewnętrzną, eksponowanie pojęcia ewaluacji jako narzędzia służącego podnoszeniu jakości pracy szkoły (formułowanie wniosków i rekomendacji, wdrażanie ich w życie, analiza skuteczności).

Wszyscy ankietowani nauczyciele utrzymują, że są zaangażowani w wysoki stopniu w ewaluację wewnętrzną. Uważają, że dyrektor przekonał ich do udziału w ewaluacji wewnętrznej, który jest zwyczajem panującym w ich szkole, a ponadto uważają ewaluację za niezbędną i zrobili to dla poprawienia jakości własnej pracy.

Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Dyrektor i nauczyciele mówią, iż dyrektor prowadzi nadzór zgodnie z przyjętym planem na dany rok szkolny. Dwa razy do roku przedstawia radzie pedagogicznej i radzie rodziców sprawozdania z pełnionego nadzoru. Wnioski i rekomendacje z wewnętrznego nadzoru szkoły są zamieszczane w dokumencie „Plan realizacji rekomendacji w roku szkolnym 2012/13”, sformułowanych na podstawie wniosków z pracy szkoły w roku 2011/12”, który jest elementem planu pracy szkoły na dany rok szkolny, zawiera sposób realizacji zaplanowanych działań, osoby odpowiedzialne i termin realizacji. Realizacja wniosków służy przede wszystkim podniesieniu skuteczności działań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych. W szkole realizowane są działania sformułowane na podstawie wniosków przyjętych do realizacji. W dokumentach szkolnych zapisane są wnioski wynikające z analizy dotyczącej wewnętrznego nadzoru pedagogicznego, wykorzystywane do planowania pracy szkoły, np.:

- nadal zapoznawać uczniów ze sposobami skutecznego uczenia się,
- kontynuować i doskonalić stosowanie przez nauczycieli oceniania kształtującego,
- nadal analizować osiągnięcia uczniów oraz formułować i wdrażać wnioski służące doskonaleniu pracy i dające możliwość uzyskania przez uczniów lepszych wyników w nauce,
- kontynuować dotychczasowe działania wychowawcze, podejmowane na terenie szkoły,
- zaangażować 100% uczniów w pracę pozalekcyjną,
- nadal uwzględniać inicjatywy uczniowskie w pracy szkoły,
- nadal wspierać nauczycieli w realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zachęcać nauczycieli do podejmowania doskonalenia zawodowego, zwłaszcza dofinansowanego ze środków unijnych,
- na wszystkich zajęciach i przy sprzyjających okazjach stwarzać uczniom możliwość dokonywania samooceny i oceny pracy innych oraz zwracać uwagę na uzasadnianie swojego zdania i obiektywność formułowanych ocen.

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli, o czym świadczą zapisy w księdze protokołów. Każdego roku powoływany jest zespół do spraw ewaluacji wewnętrznej na bieżący rok szkolny.

Wszyscy ankietowani nauczyciele mówią, że uczestniczą w pracach zespołu prowadzącego wewnętrzną ewaluację pracy szkoły. Ewaluację wewnętrzną planuje się poprzez powołanie zespołu, który przygotowuje plan ewaluacji - według 6 z 11 nauczycieli, natomiast zdaniem 5 z 11 nauczycieli i dyrektora, ewaluację planuje rada pedagogiczna - wybór obszarów do ewaluacji, następnie zespoły ewaluacyjne przygotowują projekty ewaluacji w poszczególnych obszarach i prowadzą działania ewaluacyjne zakończone sporządzeniem raportu i wyników badań.

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły, na co wskazują zgodne wypowiedzi dyrektora i nauczycieli. Na przykład opracowano szczegółowy harmonogram działań dotyczących nadania imienia szkole, zorganizowano dowóz dzieci do szkoły, zatrudniono opiekuna dowozu, zorganizowano zajęcia świetlicowe dla dzieci dojeżdżających, zatrudniono w szkole pedagoga, nawiązano współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną „Nowa” w Lublinie, przystąpiono do projektu wczesnego wspomaganie, specjaliści prowadzą zajęcia terapeutyczne w szkole, prowadzą konsultacje dla rodziców i nauczycieli, prowadzą szkolenia dla nauczycieli, zorganizowano w szkole punkt konsultacyjny pedagoga i psychologa, wprowadzono ocenianie kształtujące do praktyki szkolnej, dla dzieci o cechach nadpobudliwości psychoruchowej zorganizowano zajęcia z pedagogiem.

Wszyscy ankietowani nauczyciele mówią, że wnioski płynące z nadzoru pedagogicznego są w pełni uwzględniane. Wprowadzone zmiany w funkcjonowaniu szkoły mają wpływ na jej rozwój, np.:

podnoszą wyniki kształcenia, przyczyniają się do wzrostu umiejętności uczniów, służą wszechstronnemu rozwojowi uczniów, zwiększają poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole, poszerzają ofertę dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły, zwiększają szanse edukacyjne uczniów z różnorakimi trudnościami, pobudzają ciekawość poznawczą, podnoszą kwalifikacje nauczycieli i wzbogacają ich kompetencje zawodowe, służą polepszeniu bazy lokalowej i warunków, w jakich uczą się dzieci.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

W szkole podejmowane są systematyczne i skuteczne działania wzbogacające warunki lokalowe i wyposażenie, co sprzyja realizacji podstawy programowej i przyjętych programów nauczania oraz poszerzaniu oferty zajęć pozalekcyjnych.

Przedstawione poniżej dowody wskazują na wysoki poziom spełnienia wymagania.

Warunki lokalowe szkoły oraz wyposażenie są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania, na co wskazują zgodne wypowiedzi nauczycieli i dyrektora. W opinii nauczycieli, partnerów zewnętrznych i rodziców, a także w wyniku obserwacji placówki i lekcji, warunki lokalowe szkoły są wystarczające, bardzo dobre jest wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne, sprzęt multimedialny, tablicę interaktywną, pogramy komputerowe służące do realizacji podstawy programowej, a także do diagnozy i terapii dysleksji rozwojowej, logopedii. Mocną stroną szkoły w zakresie warunków lokalowych jest budynek po remoncie i termomodernizacji, plac zabaw, ogród szkolny, parking, biblioteka, pomieszczenia zaadaptowane na salę gimnastyczną, gabinet dla pedagoga, stołówka, podjazd dla niepełnosprawnych, łazienka dla niepełnosprawnych, pracownia komputerowa, oddzielne szatnie dla dziewcząt i chłopców na zajęcia sportowe. Przystronne sale lekcyjne dostosowane do liczby uczniów, nowe meble szkolne. Zdaniem dyrektora, w szkole brak jest pełnowymiarowej sali gimnastycznej, czego powodem są finanse.

W szkole istnieje plan i podejmuje się działania mające na celu wzbogacanie warunków lokalowych i wyposażenie szkoły. Dyrektor mówi, że warunki lokalowe szkoły poprawiły się w ciągu ostatnich kilku lat dzięki wsparciu organu prowadzącego (gruntowny remont budynku, parking na placu szkolnym, chodnik dla pieszych wzdłuż placu szkolnego, przekazanie szkole wyposażenia placu zabaw). Sam dyrektor także podejmował działania mające na celu pozyskanie środków z budżetu gminy (m.in. gruntowna wymiana mebli i sprzętu szkolnego, zakup wielu pomocy dydaktycznych, w tym sprzętu komputerowego, tablicy interaktywnej, programów komputerowych, remont stołówki, szatni, powstanie przebieralni dla dzieci, adaptacja pomieszczeń mieszkalnych do celów dydaktycznych szkoły – zastępcza sala gimnastyczna, gabinet pedagoga, gruntowny remont korytarza przy szatni,

remont dolnego korytarza, odwodnienie budynku, adaptacja ogródków działkowych nauczycieli na potrzeby placu zabaw i ogrodu dydaktyczno-wypoczynkowego dla dzieci, wymiana części ogrodzenia, utwardzenie placu pod parking, obudowa miejsca na śmietnik, obudowa kaloryferów i narożników ścian, wykonanie wentylacji pomieszczeń szatni, dolnego korytarza, stołówki, kotłowni, wymiana oświetlenia w całej szkole). Szereg prac w szkole odbywa się dzięki pomocy rodziców, co podnoszą również uczniowie w wywiadzie (np. rodzice wykonali remont szatni, wykonali przebieralnię na w.f., co roku malują pomieszczenia szkolne, zagospodarowali ogród i teren wokół szkoły, przeprowadzili modernizację nawierzchni boisk zniszczonych po remoncie budynku i in.). Mieszkańcy Ożarowa przekazali część funduszu sołectkiego na zakup drzwi zewnętrznych do szkoły i wykonanie podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Od sponsorów szkoła otrzymała, np. książki do biblioteki, pomoce dydaktyczne, meble, wielofunkcyjną drukarkę. Dzięki udziałowi w projektach unijnych, szkoła została wyposażona w środki dydaktyczne, sprzęt multimedialny, programy komputerowe, a dzięki nagrodzie pieniężnej w konkursie „Kształujemy tożsamość krajobrazu” szkoła zakupiła rośliny i akcesoria do ogrodu.

Ponadto dyrektor, nauczyciele oraz partnerzy zewnętrzni mówią, że w szkole jest plan utrzymania/polepszenia warunków lokalowych, świadczą o tym także zapisy w dokumentach szkolnych, dotyczące, np.: adaptacji pomieszczeń mieszkalnych na potrzeby świetlicy, modernizacji boiska, dalszej wymiany ogrodzenia, założenia monitoringu zewnętrznego. Działania mające na celu poprawę warunków lokalowych i wyposażenia szkoły prowadzone są od kilku lat. Partnerzy zewnętrzni podkreślają, że w szkole jest bardzo dobrze i są zadowoleni, że ta szkoła istnieje.

Uczniowie zwracają uwagę, że w sprawy szkoły bardzo zaangażowani są rodzice, współpracując przy poprawie warunków lokalowych szkoły i wyposażenia. Daniem uczniów, szkoła jest dobrze wyposażona w pomoce dydaktyczne. W szkole jest bezpiecznie, nauczyciele dbają o bezpieczeństwo uczniów. W ich opinii, szkoła ta jest najlepszą w okolicy.

Przedstawione powyżej argumenty świadczą o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. W szkole dokonuje się analiz ilościowych i jakościowych wyników sprawdzianu na poziomie poszczególnych uczniów jak i zespołu klasowego. Analizy pozwalają rozpoznać, jakie braki mają uczniowie, wskazują w jaki sposób modyfikować pracę z uczniami na poszczególnych przedmiotach i zajęciach dodatkowych.
2. W placówce systematycznie dokonuje się analiz osiągnięć uczniów w poszczególnych etapach kształcenia z uwzględnieniem ich możliwości rozwojowych, co pozwala na nabywanie przez uczniów umiejętności określonych w podstawie programowej na miarę ich możliwości.
3. Działania podejmowane w szkole w oparciu o prowadzoną diagnozę i analizę osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia, znajdujących potwierdzenie w wysokich wynikach sprawdzianu.
4. Nauczyciele okazują wiarę w możliwość uzyskiwania przez uczniów coraz lepszych wyników w procesie dydaktyczno-wychowawczym, co przekłada się na aktywność uczniów i ich zaangażowanie w zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne.
5. Szkoła odkrywa zdolności i zainteresowania uczniów, rozpoznaje trudności i problemy oraz udziela wsparcia, stosownie do potrzeb ucznia. W szkole organizowane są zajęcia dodatkowe dla uczniów wymagających pomocy lub zajęcia rozwijające ich zdolności i pasje.
6. Szkoła umożliwia uczniom realizację swoich pomysłów związanych m.in. z organizacją uroczystości i imprez klasowych, szkolnych lub środowiskowych, akcji charytatywnych oraz zajęć pozalekcyjnych, co wzmacnia w nich postawę samodzielności i wpływa na rozwój zainteresowań i uzdolnień.
7. Wspólne działania pracowników szkoły, stwarzają poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów i sprzyjają kształtowaniu postaw i zachowań, zgodnych z obowiązującymi normami uznawanymi przez środowisko.
8. W opinii rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i partnerów szkoły uczniowie prezentują właściwe zachowania. Uczniowie znają i przestrzegają obowiązujące w szkole zasady zachowania i postępowania.
9. Szkoła podejmuje działania wychowawcze, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań. Oferuje pomoc pedagoga, psychologa, logopedy, opiekę w świetlicy szkolnej, organizuje dla rodziców warsztaty doskonalące umiejętności wychowawcze, pośredniczy w kontaktach ze specjalistami.
10. Szkoła realizuje przyjętą koncepcję pracy, która jest znana i akceptowana przez uczniów, rodziców i pracowników szkoły. Koncepcja zapewnia uczniom przygotowanie do dalszej edukacji.
11. Oferta edukacyjna wynika z potrzeb i oczekiwań uczniów. Jest modyfikowana i wzbogacana. Umożliwia wszechstronny rozwój uczniów, dzięki dużej gamie kół zainteresowań, zajęć dodatkowych, udziałowi szkoły w projektach, np. „Szkolni odkrywcy na tropie”, programach edukacyjnych, np. „Słowomania” oraz wprowadzeniu nowatorskich metod oddziaływania na ucznia, np.: arteterapia, bajkoterapia, dogoterapia.
12. Nauczyciele w sposób zorganizowany monitorują osiągnięcia uczniów i procesy edukacyjne, uwzględniają w swojej pracy zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Prowadząc zajęcia, stosując metody aktywizujące, praktyczne i eksponujące, podejmują różnorodne działania w celu motywowania i wspierania uczniów.
13. W szkole funkcjonuje praca zespołowa, w którą zaangażowani są wszyscy nauczyciele. Wszelkie decyzje dotyczące procesów edukacyjnych, czy życia szkoły podejmowane są wspólnie.
14. Nauczyciele diagnozują możliwości edukacyjne uczniów. Diagnozę wykorzystują w procesie edukacyjnym oraz do modyfikacji własnej pracy. Prowadzą działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, co przyczynia się do osiągania przez nich sukcesów na miarę ich możliwości. Stosują indywidualizację nauczania, wierzą w możliwości uczniów.
15. Szkoła prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć prowadzonych w szkole, osiągnięciach i podejmowanych działaniach, co sprzyja promowaniu w środowisku wiejskim wartości edukacyjnej i wychowawczej szkoły.
16. Aktywna i systematyczna współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym daje uczniom możliwość rozwoju społecznego i kulturalnego. Szkoła stwarza uczniom warunki do zaprezentowania nabytej wiedzy, umiejętności oraz do udziału w różnych formach działalności charytatywnej, którą wspólnie z nauczycielami realizują uczniowie.
17. Szkoła rozwija umiejętności przydatne uczniom w kolejnym etapie kształcenia, uczniowie uczestniczą w szkole w różnych zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, akcjach, podejmują inicjatywy, które rozwijają ich zdolności i zainteresowania.
18. Uwzględniając potrzeby i możliwości lokalnego środowiska szkoła organizuje imprezy i uroczystości

integrujące społeczność lokalną, przeprowadza akcje charytatywne i społeczne, organizuje gminne konkursy, festiwale dla uczniów szkół podstawowych z terenu, udostępnia bazę szkoły na potrzeby mieszkańców i organizacji działających w środowisku lokalnym.

19. Szkoła stwarza rodzicom możliwości do dzielenia się opiniami i oczekiwaniami na temat jej pracy. Rodzice są partnerami szkoły, współdecydują o planowanych przedsięwzięciach i angażują się w proponowane im formy aktywności.

20. Rodzice, mieszkańcy miejscowości i instytucje działające w środowisku wspierają szkołę w jej rozwoju, wiele działań dydaktycznych, wychowawczych i organizacyjnych, realizowana jest wspólnie z podmiotami środowiska lokalnego.

21. Wszyscy nauczyciele angażują się w pracę zespołową, zgodnie współpracują ze sobą, wspomagają się wzajemnie, tworzą dobrą atmosferę pracy, która przekłada się na warunki sprzyjającą nauczaniu i uczeniu się, a także wysokie wyniki nauczania. Nauczyciele podkreślają, że wszystkie działania i analizy są dokonywane zespołowo.

22. Warunki lokalowe szkoły wpływają na realizację programów nauczania i poszerzenie oferty edukacyjnej.

23. Sprawowany nadzór pedagogiczny jest zgodny z przepisami prawa oświatowego, a podejmowane wnioski wpływają na rozwój placówki.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	B
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	B
Kształtuje się postawy uczniów	B
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	B
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	B
Promowana jest wartość edukacji	B
Rodzice są partnerami szkoły	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Ewa Podkańska
- Halina Dudzińska – Zuchniarz

Kurator Oświaty:

.....